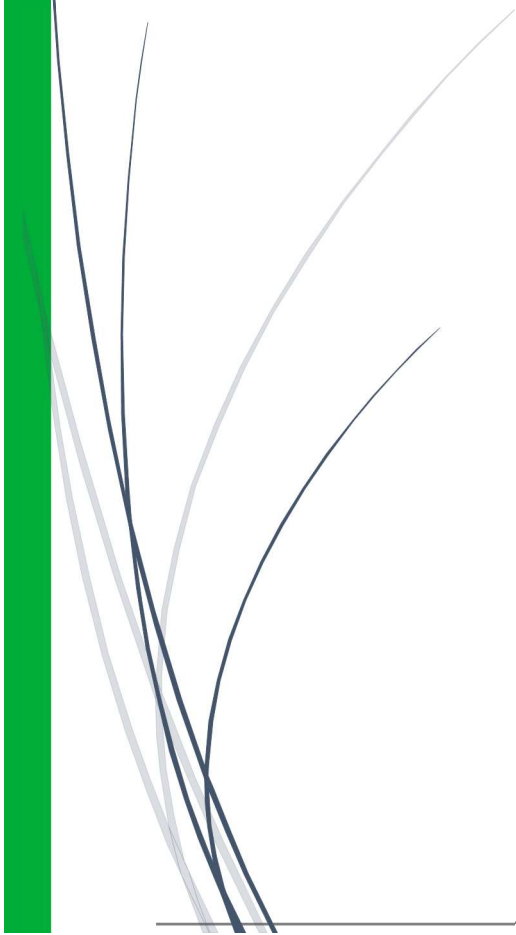

13-2-2024

Omgevings- analyse

Uitgebreid

Inhoudsopgave

LEESWIJZER	4
WAAROM EEN OMGEVINGSANALYSE?	4
ONZE KAPSTOK: DE SDG'S	4
HOE DEZE OMGEVINGSANALYSE LEZEN?	5
MEER WETEN/DATA?	5
TIEN UITDAGINGEN VOOR DE TOEKOMST	7
PEOPLE – MENSEN	10
DEMOGRAFIE: WIE WOONT ER IN RONSE?	13
WELVAART EN ARMOEDE: HOE WELVAREND ZIJN ONZE INWONERS?	16
ZORG EN GEZONDHEID: HOE GEZOND ZIJN ONZE INWONERS?	20
ONDERWIJS: WAT ZIJN DE ONDERWIJSKANSEN VAN ONZE INWONERS?	24
PROSPERITY – MIDDELEN	30
WERKEN: WIE WERKT WAAR?	33
HANDEL EN ECONOMIE: HOE ZIET ONS ECONOMISCH MODEL ERUIT?	37
LANDBOUW: WELKE PLAATS HEEFT LANDBOUW?	41
PLANET – MILIEU	45
RUIMTE: HOE GEBRUIKEN WE ONZE RUIMTE?	49
WONEN: WAAR WONEN WE?	54
MOBILITEIT: HOE VERPLAATSEN WE ONS?	59
UITSTOOT EN ENERGIE: HOE GAAN WE OM MET ENERGIE?	63
MILIEU: WELKE IMPACT HEBBEN WE OP ONZE OMGEVING?	67
KLIMAAT: HOE ZIET ONS KLIMAAT ERUIT IN 2100?	70
PARTNERSHIP – MEEDOEN	71
DIENTSTVERLENING: HOE TEVREDEN ZIJN ONZE INWONERS OVER ONS BESTUUR?	74
VRIJE TIJD EN CULTUUR: WAT BIEDEN WE ONZE INWONERS AAN?	75
REFERENTIEREGIO: EEN NIEUW BESTUURLIJK LANDSCHAP	77

PEACE – VREDE **79**

VEILIGHEID	82
ZELFEVALUATIE	84
DRAAGKRACHT PERSONEEL	86
FINANCIËLE DRAAGKRACHT	88

BIJLAGES **90**

BIJLAGE 1: HET SDG-MODEL	90
BIJLAGE 2: GLOBALE SDG-SCORES	66
BIJLAGE 3: MATURITEITSSCORE UIT ZELFEVALUATIE	68
BIJLAGE 4: KANSEN EN UITDAGINGEN PER DIENST	71

Leeswijzer

Waarom een omgevingsanalyse?

Het lokaal bestuur bevindt zich in een **steeds veranderende wereld**. Op sommige tendensen hebben we als stad zelf een invloed. Andere moeten we ondergaan. Dit betekent echter niet dat we geen maatregelen kunnen nemen om de impact van negatieve tendensen te verzachten, of gebruik maken van opportuniteiten die zich aanbieden.

Om te kunnen inspelen op deze veranderende omgeving, moeten we eerst een goed zicht krijgen op wat er allemaal beweegt. Dit is bij uitstek belangrijk wanneer we een **nieuw doelstellingenkader** opmaken, in de vorm van een meerjarenplan. Onze doelen moeten aansluiten bij de realiteit: waar heeft onze stad nood aan? Welke bedreigingen moeten we, of willen we, afweren? Welke kansen willen we grijpen?

Daarom is de omgevingsanalyse een **verplicht onderdeel van het meerjarenplan**. De analyse dient jaarlijks geüpdatet te worden.

Onze kapstok: de SDG's

Er is oneindig veel informatie beschikbaar. Daarom hebben we nood aan een **kapstok**, om deze data te ordenen. We kozen, op aansturen van de provincie, voor het vereenvoudigde SDG-model.

De **SDG's** (Sustainable Development Goals of Duurzame OntwikkelingsDoelstellingen) werden in september 2015 officieel aangenomen door de VN, en ook door België ondertekend. Ze bestaan uit 17 doelstellingen die aan de hand van 242 globale indicatoren kunnen opgevolgd worden. Deze doelstellingen worden opgedeeld in vijf thema's. We gebruiken **enkel de vijf pijlers** als leidraad.¹

¹ Een opdeling in de zeventien doelstellingen zorgt voor een te grote fragmentatie van de data, tendensen en verbanden onzichtbaar worden. Bovendien beoogt het uitgebreide SDG-model geen algemeen overzicht te bieden van de omgeving waarin het lokaal bestuur zich beweegt, maar focust het zich op duurzaamheid, waardoor de blik te nauw is voor een omgevingsanalyse. We vullen daarom de pijlers in met meer brede thema's.

De vijf pijlers zijn:

- **Mensen:** alles over mensgebonden materie, zoals demografie, armoede, onderwijs, kinderopvang, ouderenvoorzieningen en gezondheid
- **Middelen:** alles over economie, zoals de arbeidsmarkt, handel, landbouw...
- **Milieu:** hoewel dit nauw samenhangt met thema's uit de pijler 'middelen', focussen we hier op de impact van de mens op onze omgeving, zoals ons ruimtegebruik, woon- en mobiliteitsaanbod, maar ook ons energieverbruik. Een buitenbeentje is een blik in de toekomst: de klimaatvoorspellingen voor 2100
- **Meedoen:** we vatten deze pijler ruim op om dienstverlening in het algemeen te omvatten: uiteindelijk willen we dat lokaal bestuur, burgers en verenigingen samenwerken.
- **Vrede:** deze pijler richten we intern, met een blik op onze financiële draagkracht en draagkracht van personeel, en onze zelfevaluatie.

In 2023 werd de **SDG-monitor** ontwikkeld. Via de monitor kunnen lokale besturen opvolgen hoe goed ze op de verschillende SDG's scoren in vergelijking met andere gemeentes en gekaderd binnen de eigenheden van het eigen lokale bestuur. Onze score voor 2021 vindt u in bijlage 2.

Hoe deze omgevingsanalyse lezen?

De omgevingsanalyse biedt u een **menu**, en is zo opgebouwd dat u perfect de onderdelen kunt uitzoeken die u interessant vindt.

We raden u wel aan om tenminste de **beknorte analyse** door te nemen. Hierin staan telkens per pijler de belangrijkste cijfers en lessen vermeld, en wordt Ronse op de belangrijkste parameters vergeleken met Oost-Vlaanderen

Wilt u hier dieper op ingaan, dan kunt u deze **uitgebreide analyse** verder lezen. Deze omvat alles van de beknorte analyse, aangevuld door een tekstuele analyse,

Hebt u liever de naakte cijfers, dan staat er ook een **excel-tabel** ter beschikking. Een kleurencode duidt aan in welke mate onze cijfers afwijken van het Oost-Vlaamse en Vlaamse gemiddelde. De marges zijn:

MENSEN	Demografie	0-1%	1-3%	3-5%	5-10%	10-...%
Alle andere tabbladen		0-3%	3-5%	5-10%	10-15%	15-...%

We kozen ervoor om, in de mate van het mogelijke, steeds een vergelijking te maken met **Oost-Vlaanderen en Vlaanderen**. De cijfers betreffen de stand van zaken in 2022, tenzij anders vermeld.

Meer weten/data?

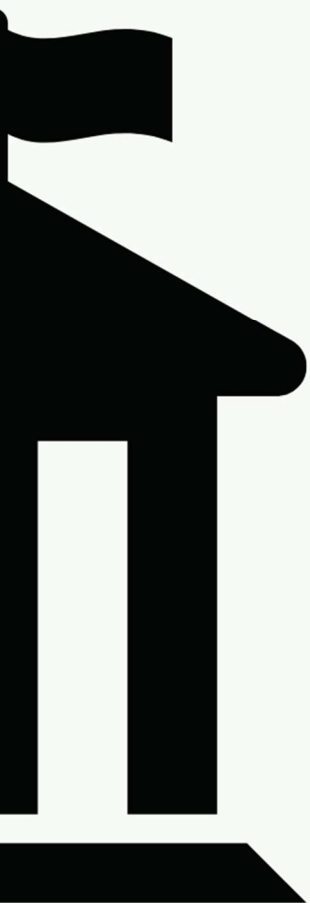
De omgevingsanalyse is per definitie slechts een selectie van relevante cijfers. Er is echter veel meer informatie beschikbaar. Op onderstaande websites kan u dieper duiken in bepaalde trends:

- [Provincie in cijfers](#)
- [Gemeente- en stadsmonitor](#)
- [SDG-monitor](#)
- [Vrijetijdsmonitor](#)
- <https://finpro.bbcdr.be/>

We wensen u veel inspirerend leesplezier!

TIEN UITDAGINGEN

Onze dienstverlening verbeteren

Onze inwoners zijn gematigd tevreden over onze voorzieningen in het algemeen, en bij uitstek ontevreden over de jeugdvoorzieningen. Er is dus nog heel wat groeimarge om onze dienstverlening nog beter te maken!

Onze organisatie versterken

In de komende jaren verwachten we een grote uitstroom door pensioneringen. Als lokaal bestuur zijn we op dit moment niet opgewassen tegen deze uitdaging. Uit de zelfevaluatie blijkt dat er een aantal stabiliserende instrumenten ontbreken, zoals project- en procesmatig werk, transparant informatiebeheer, structurele rapporteringen, een reflex om aan risicobeheersing te doen... De uitbouw van deze instrumenten zullen inspanningen van de hele organisatie vragen over een langere termijn.

Het welzijn van onze inwoners verhogen

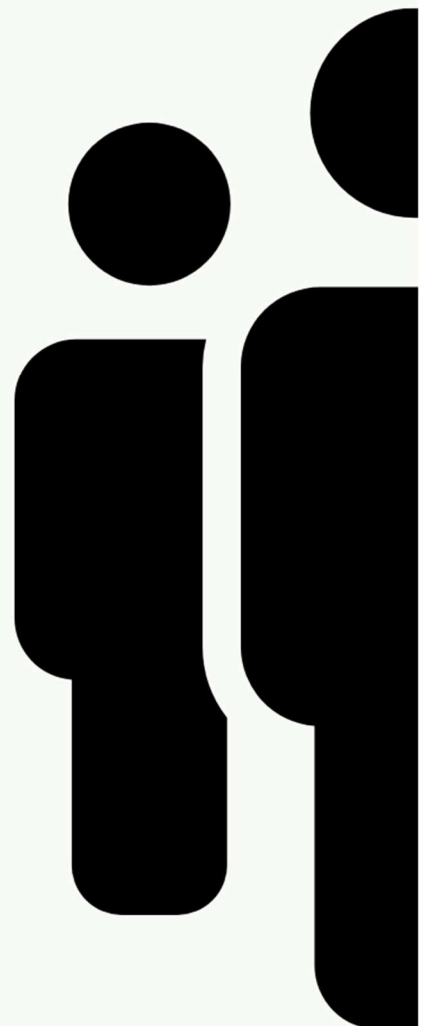
Het gemiddeld inkomen van onze inwoners is het laagste van Oost-Vlaanderen. De problematiek is complex en zal een aanpak op lange termijn vragen. Onderwijs neemt een sleutelpositie in.

De werkloosheid verlagen

Ronse kent een hoge werkloosheid. Een groot aandeel van de werklozen is ook niet actief op zoek naar werk. Desondanks is er een relatief hoog jobaanbod. Er is dus ruimte om de activiteitsgraad te verhogen.

Onze diverse bevolking verbinden

Onze stad kent een zeer diverse bevolking. Desondanks is er niet meer uitwisseling tussen de verschillende bevolkingsgroepen dan in lokale besturen met een minder divers profiel. Het risico bestaat dat er eilanden worden gevormd. Outreachende en verbindende initiatieven kunnen deze tendens doorbreken.

TIEN UITDAGINGEN

Ons woonaanbod verbeteren

Het woonaanbod is sterk verouderd. Het instrument van de conformiteitsattesten is een nuttig hulpmiddel om de kwaliteit van de woningen te verhogen. Gelet op hoge relatieve armoede van onze inwoners, zijn flankerende maatregelen nodig om de betaalbaarheid van (huur)woningen te garanderen.

Gebruik van de fiets stimuleren

Ronse heeft een goed fietsnetwerk. Desondanks nemen weinig inwoners de fiets voor hun verplaatsingen. Via stimuli kan het gebruik van de fiets verhoogd worden.

Ronse climate-proof maken

We verwachten tegen 2100 extreme neerslag en temperaturen. Om Ronse future-proof te maken, zijn ingrepen noodzakelijk, zoals ontharding en een degelijk riolerings- en afwateringsstelsel, of tenminste een reflex om na te denken over watermanagement- en captering bij nieuwe werken, evenals het herstellen van de sponsfunctie van het buitengebied.

Engagementen nakomen

Ook de hogere overheden leggen verplichtingen en engagementen op om de klimaatverandering tegen te gaan. Tegen 2030 moeten de engagementen uit het burgemeestersconvenant zijn waargemaakt – engagementen die we momenteel niet behalen. In 2040 komt er een betonstop. We kunnen als stad dus een tandje bijsteken.

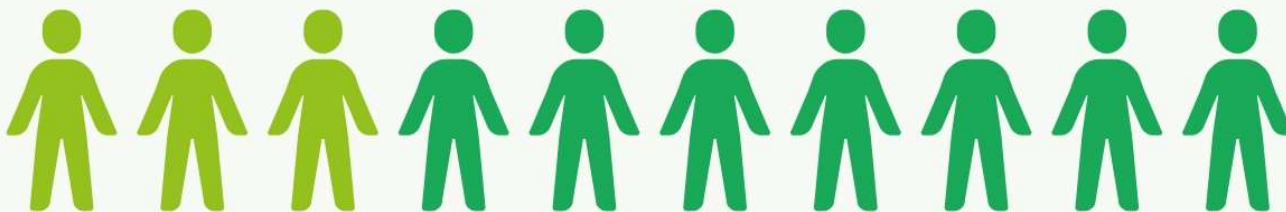
Samenwerkingen evalueren en aangaan

Er beweegt heel wat bovenlokaal. De nieuwe referentieregio's zullen ingrijpende verschuivingen op het vlak van intercommunales en bovenlokale samenwerking teweeg brengen. Tegelijk schuilen hier kansen in om op een meer gestructureerde en duurzame manier samenwerkingen aan te gaan met omliggende gemeentes.

PEOPLE – MENSEN

DEMOGRAFIE: WIE WOONT ER IN RONSE?	13
GROOTTE GEMEENTE	13
BEVOLKINGSGROEI	13
OUDERDOM	13
HUISHOUDENS	13
NATIONALITEIT EN HERKOMST	13
THUISTAAL	14
HOUDING TEGENOVER DIVERSITEIT	14
 WELVAART EN ARMOEDE: HOE WELVAREND ZIJN ONZE INWONERS?	 16
INKOMEN	16
BETALINGSPROBLEMEN	17
TEGEMOETKOMINGEN	17
LEEFLOREN	18
KANSARMOEDE	18
FINANCIËLE IMPACT OP GEMEENTE	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
 ZORG EN GEZONDHEID: HOE GEZOND ZIJN ONZE INWONERS?	 20
FYSIEKE GEZONDHEID	20
PREVENTIEVE ZORG	20
MENTALE GEZONDHEID	21
KINDERZORG	21
VOORZIENINGEN VOOR OUDEREN	22
 ONDERWIJS: WAT ZIJN DE ONDERWIJSKANSEN VAN ONZE INWONERS?	 24
ALGEMEEN	25
AANTREKKINGSKRACHT	26
KANSARMOEDE	26
VERTRAGING EN UITSTROOM	27
HOGER ONDERWIJS	27
VOLWASSENENONDERWIJS	27

Drie op tien Ronsenaars heeft een niet-Europese herkomst.

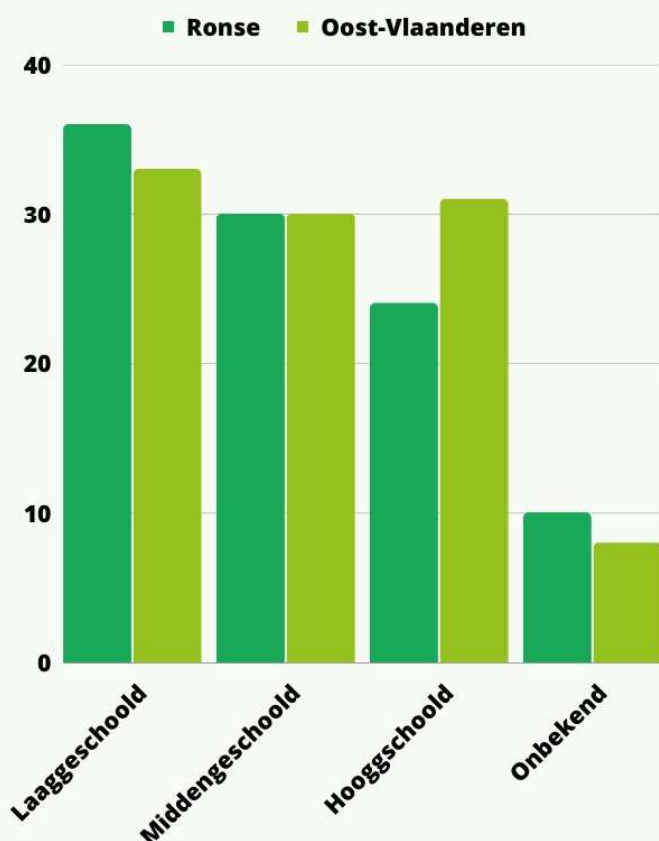

Het gemiddeld inkomen ligt 22% lager dan het gemiddeld inkomen in Oost-Vlaanderen - het laagste in de provincie

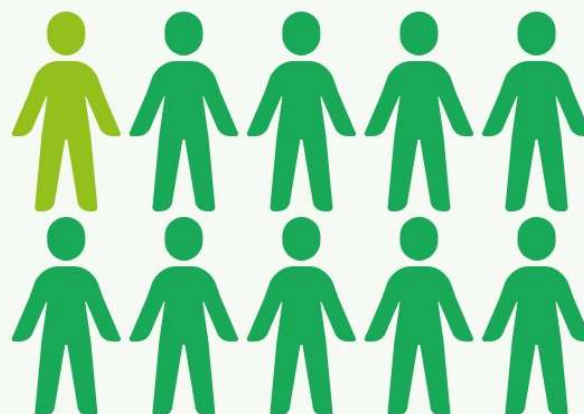

De Ronsenaar staat negatiever tegenover diversiteit dan de Oost-Vlaming

Mensen van Ronse

Er is één opvangplaats per twee peuters

Er is één plaats in het WZC per tien 80-plussers

Mensen

4 lessen

Demografie

1

Onze bevolking is jong en zeer divers. Qua inwonersaantal zijn we een bovengemiddelde lokaal bestuur. We trekken veel burgers uit voornamelijk de Maghreb-landen aan, die hier de Belgische nationaliteit verwerven. Toch staan onze inwoners negatiever tegenover diversiteit.

Welvaart en armoede

2

Ronse is een stad met veel sociale en economische uitdagingen. Het gemiddeld inkomen van onze inwoners is het laagste van Oost-Vlaanderen, en er komen meer mensen in aanmerking voor een tegemoetkoming dan elders. Paradoxaal genoeg worden er in verhouding minder leeflonen uitgereikt. Dit alles heeft een financiële impact op ons lokaal bestuur.

Gezondheid

3

Onze bevolking is relatief minder gezond: er zijn meer diabetici en meer personen met een erkende handicap, er wordt minder deelgenomen aan preventieve screening, en minder een bezoek gebracht aan de dokter of tandarts. Er is één opvangplaats voor 2 baby's/peuters, en 13 plaatsen in het WZC per 100 80-plussers.

Onderwijs

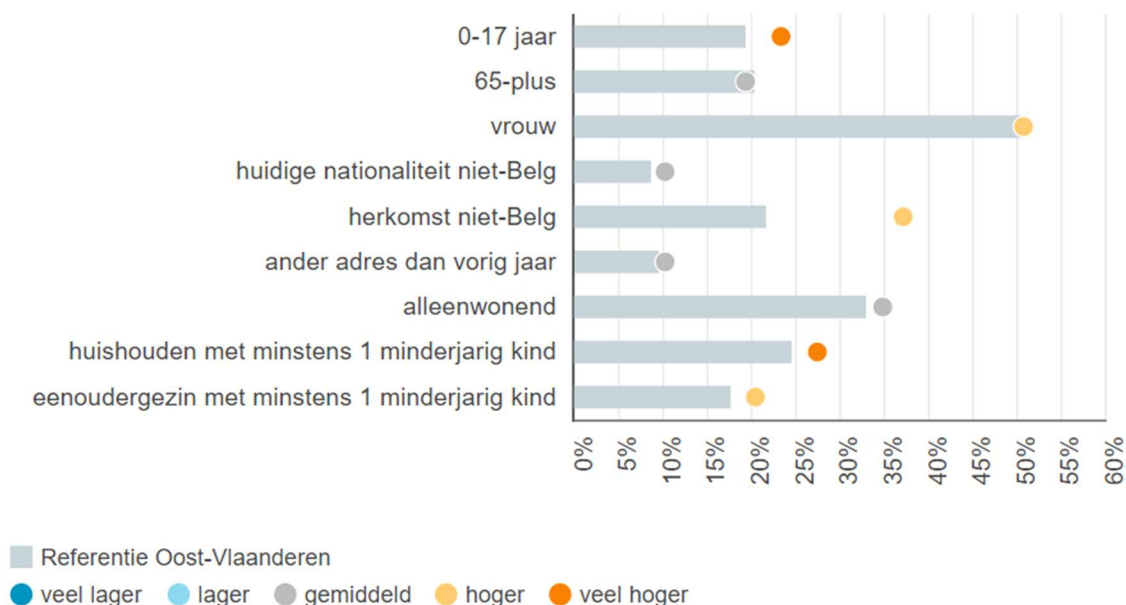
4

Onze inwoners zijn over het algemeen lager opgeleid. De OKI-factor is de laagste in Oost-Vlaanderen, waardoor meer leerlingen schoolse vertraging oplopen. Toch verlaten niet meer dan gemiddeld leerlingen vroegtijdig de school.

Demografie: Wie woont er in Ronse?

Onze **bevolking is jonger** zeer divers. We zijn we een bovengemiddelde lokaal bestuur qua inwonersaantal. We trekken veel burgers uit voornamelijk de Maghreb-landen aan, die hier de Belgische nationaliteit verwerven. Toch staan onze inwoners negatiever tegenover diversiteit.

Grafiek 9 | Samenvattende grafiek (2023)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Grootte gemeente – Ronse telt **27.083 inwoners** in 2023. Ze is daarmee iets groter dan de gemiddelde gemeente in Oost-Vlaanderen en in Vlaanderen.

Bevolkingsgroei – **Onze bevolking groeide in 2022 sneller aan** dan het de gemiddelde bevolkingsgroei in Oost-Vlaanderen en Vlaanderen. Dit komt omdat er een hogere natuurlijke aangroei is, en er meer mensen vanuit het buitenland naar Ronse immigreren. Er zijn echter minder verhuisbewegingen van andere gemeenten naar Ronse.

Ouderdom – Onze bevolking is iets **jonger** dan onze referentiegroepen, met een gemiddelde leeftijd van 40,5 jaar tegenover 42,2 jaar in Oost-Vlaanderen. Hierdoor ontstaat er een grotere groene druk op de arbeidsmarkt.

Huishoudens – Onze inwoners woonden in 2022 op een **eerder atypische wijze samen**: in vergelijking met onze referentieregio's, zijn er minder kinderloze huishoudens, en meer huishoudens van vijf of meer personen.

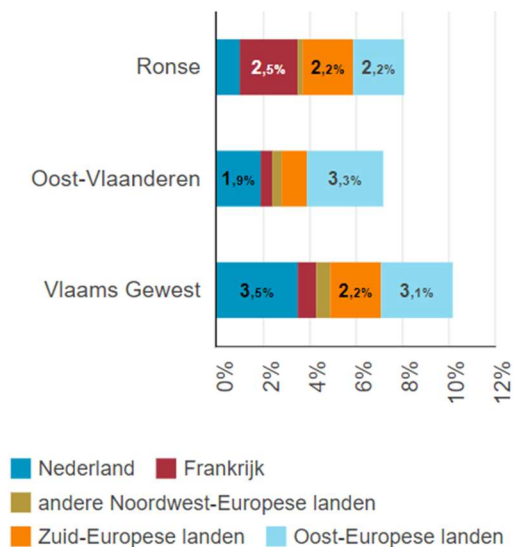
Nationaliteit en herkomst – 10% van onze inwoners heeft **momenteel niet de Belgische nationaliteit**. Dit is meer dan het Oost-Vlaams gemiddelde (9%), maar minder dan het Vlaams gemiddelde (11%).

Echter, wanneer we kijken naar de **nationaliteit bij geboorte**, steekt Ronse, met 24,8% van haar inwoners die bij geboorte niet de Belgische nationaliteit hebben, ver uit boven het Oost-Vlaams gemiddelde (15,8%), en het Vlaams gemiddelde (18,7%). We hebben, in vergelijking met andere gemeentes, meer inwoners met de Franse en Zuid-Europese, en

veel meer inwoners met een geboortenationaliteit uit de Maghreb-landen.² Tegelijk zijn er minder inwoners met de Turkse geboortenationaliteit.

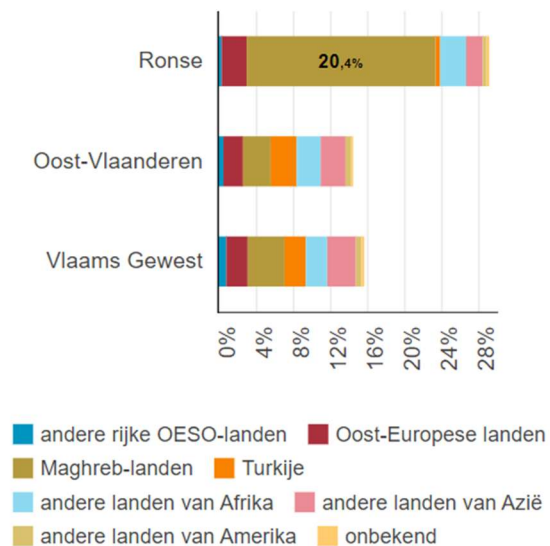
Indien we ook de **herkomst**³ in rekening brengen, stelt dit beeld zich nog duidelijker. In Ronse wonen veel minder burgers met een Belgische herkomst. Dit verschil is te wijten aan een hoger aandeel inwoners van niet-Europese herkomst, en bij uitstek door inwoners met een herkomst uit de Maghreb.

Grafiek 3 | Niet-Belgische EU-herkomst, % t.o.v. alle inwoners (2023)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Grafiek 4 | Niet-EU herkomst, % t.o.v. alle inwoners (2023)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Thuis taal – Ook op vlak van thuistaal divergeert Ronse ver van de gemiddeldes in Oost-Vlaanderen en Vlaanderen: slechts 48,4% hanteert Nederlands als thuistaal. De meest populaire niet-Nederlandse talen zijn Frans en Turks/Arabisch/Berbers.

Houding tegenover diversiteit – Ondanks het hoge aandeel inwoners met een niet-Belgische herkomst, stellen zich twee duidelijke tendenzen:

- de Ronsenaar is door de band genomen **negatiever tegenover diversiteit** (bijna dubbel zoveel inwoners dan het Vlaams gemiddelde vinden dat er teveel verschillende herkomsten zijn, en bijna een vierde minder vindt dat een andere herkomst een verrijking is)
- de **verschillende bevolkingsgroepen leven in eigen werelden**, met relatief weinig onderlinge contacten (ondanks het veel hogere aandeel inwoners met een niet-Belgische herkomst, hebben slechts de helft van onze inwoners een wekelijks contact met personen met een niet-Belgische herkomst – hetzelfde cijfer als in Vlaanderen).

² Maghreb: Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië. Voor Ronse is vooral Marokko van belang.

³ Bij de herkomst kijken we naar de nationaliteit van de ouders. Indien één van de ouders een andere geboortenationaliteit heeft, wordt het kind als van een niet-Belgische herkomst gezien.

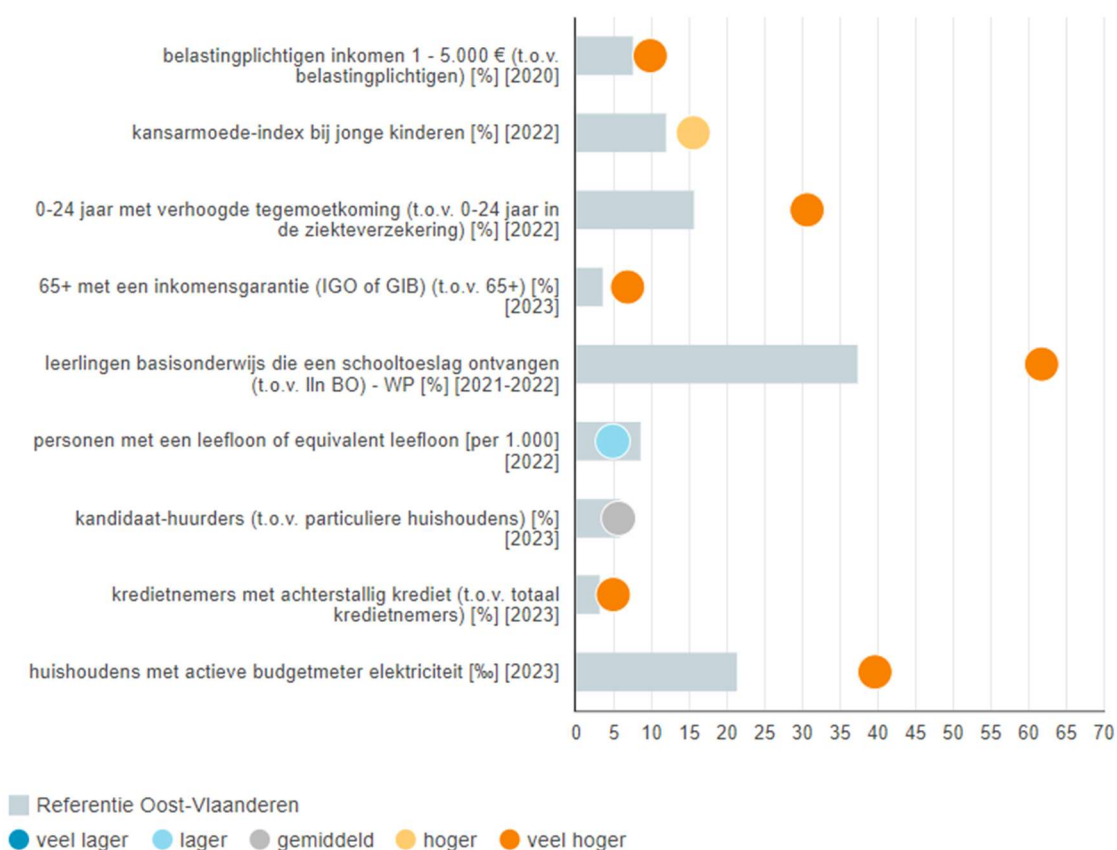
Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel inwoners met een Franse geboortenationaliteit   • Aandeel inwoners met een Zuid-Europese geboortenationaliteit   • Aandeel inwoners met een Franse herkomst   • Aandeel inwoners met een niet-Belgische herkomst   • Aandeel inwoners met een niet-Europese herkomst   • Aandeel inwoners met een Oost-Europese (niet-EU) huidige nationaliteit   • Taal moeder-kind is een andere taal dan Nederlands   • Taal moeder-kind is Frans
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel inwoners met een Maghreb geboortenationaliteit   • Aandeel inwoners met een Maghreb afkomst   • Aandeel inwoners met een Maghreb huidige nationaliteit   • Taal moeder-kind is Turks/Arabisch/Berbers
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
• Taal moeder-kind is Engels/Duits
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
• Taal moeder-kind is Nederlands

Welvaart en armoede: Hoe welvarend zijn onze inwoners?

Ronse is een **stad met veel sociale en economische uitdagingen**. Het gemiddeld inkomen van onze inwoners is het laagste van Oost-Vlaanderen, en er komen meer mensen in aanmerking voor een tegemoetkoming dan elders. Paradoxaal genoeg worden er in verhouding minder leeflonen uitgereikt. Dit alles heeft een financiële impact op ons lokaal bestuur.

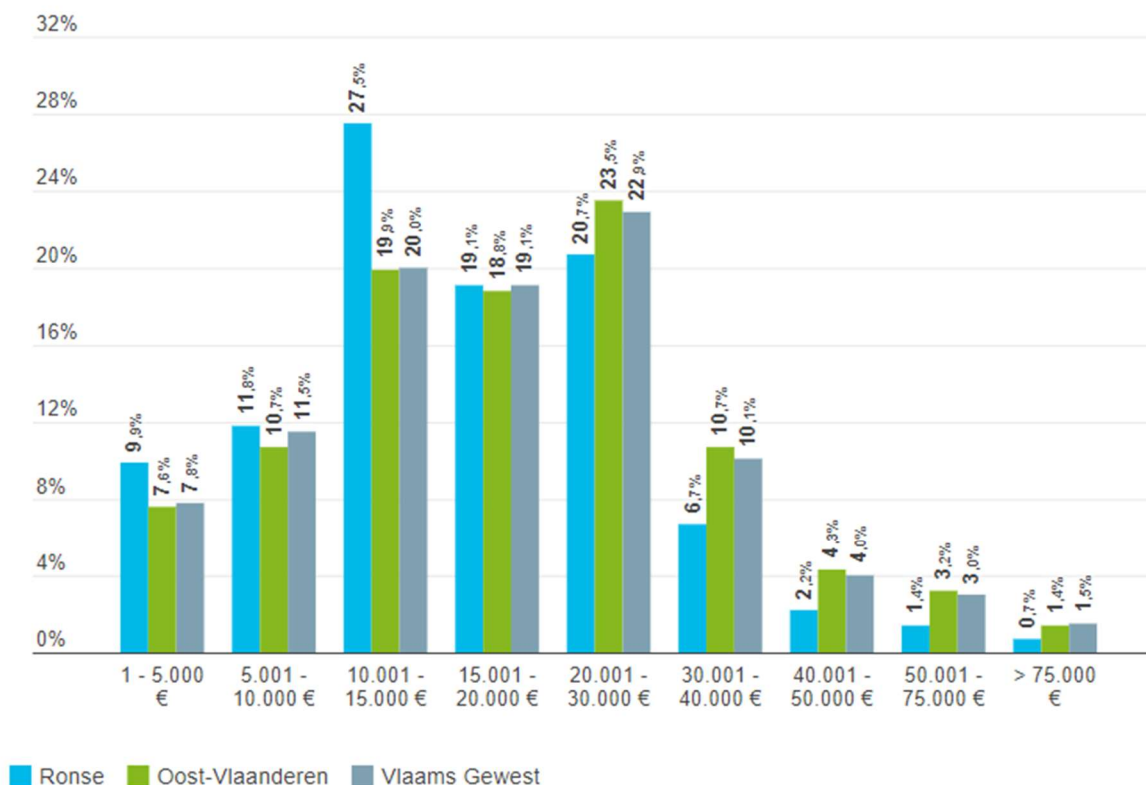
Grafiek 7 | Samenvattende grafiek

Inkomen – Het gemiddeld netto belastbaar inkomen is het **laagste in Oost-Vlaanderen**. Onze inwoners verdienden in 2020 22% minder dan het Oost-Vlaamse gemiddelde. Hierdoor is onze welvaartsindex⁴, met een totaal van 85, eveneens de laagste van alle lokale besturen in Oost-Vlaanderen.

⁴ De welvaartsindex is de vergelijking van het gemiddelde fiscale inkomen per inwoner van een bepaalde regio met het gemiddelde inkomen per inwoner in België. Het gemiddelde fiscale inkomen van België wordt gelijkgesteld aan 100.

Grafiek 1 | Belastingplichtigen per inkomensklasse (t.o.v. belastingplichtigen) (2020)

Bron: Statbel | provincies.incijfers.be

Betalingsproblemen – Van onze inwoners geeft 6% aan het **(heel erg) moeilijk te hebben rond te komen**, en 20% vindt het moeilijk rond te komen. Slechts 32% vindt voldoende inkomen te hebben om comfortabel te leven. In het Vlaams Gewest ligt dit gemiddelde op 42%.

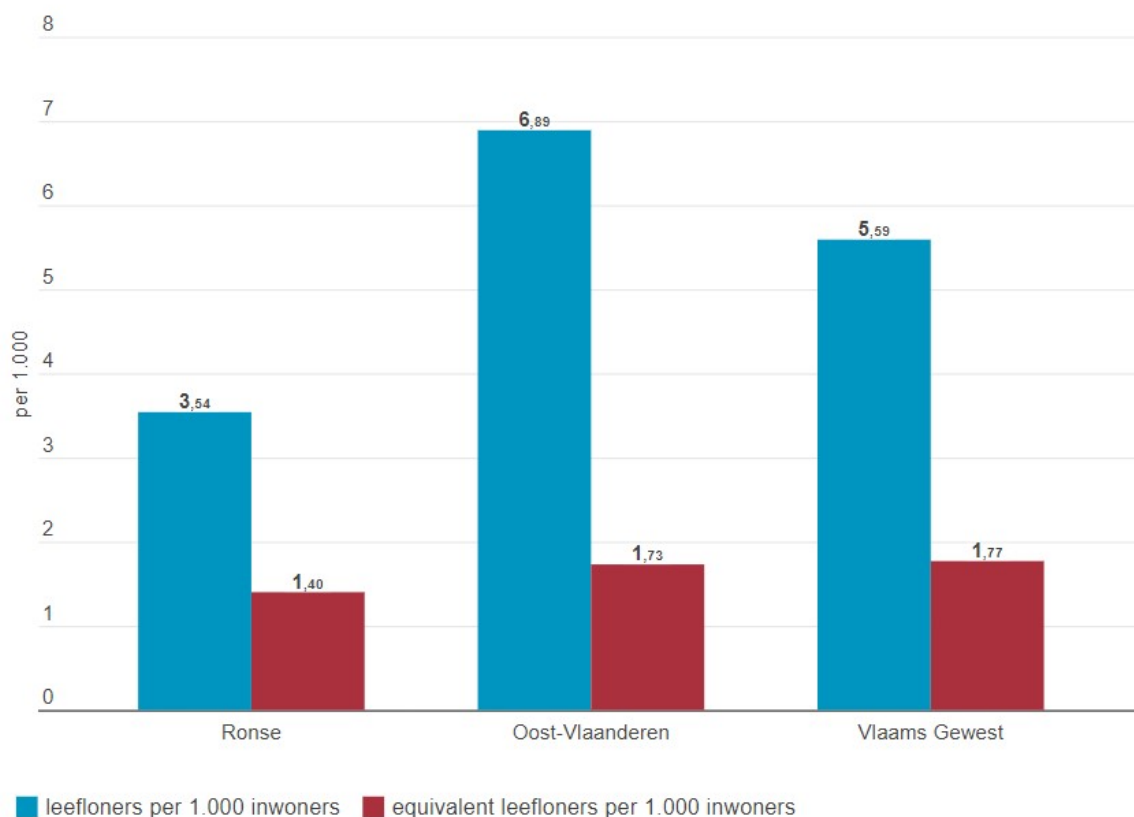
Het aanvoelen van onze inwoners wordt gestaafd door objectieve cijfers: 5% van de kredietnemers in Ronse heeft **achterstallig krediet** (zowel op vlak van afbetalingen als hypotheclair krediet), tegenover 3,2% in Oost-Vlaanderen, en 2,9% in Vlaanderen.

Ook hebben dubbel zoveel huishoudens een **budgetmeter** voor elektriciteit in 2022 dan in Oost-Vlaanderen.

Tegemoetkomingen – De hoge armoedegraad betekent dat er meer **tegemoetkomingen** dienen uitgereikt te worden. Zo zijn er meer rechthebbenden op een **verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering**. Het verschil met de gemiddelden in onze referentiegebieden is het grootst bij onze inwoners onder 25 jaar.

Ook zijn er meer ouderen die recht hebben op en **inkomensgarantie**, en veel meer leerlingen met een **schooltoeslag**.

Grafiek 4 | Rechthebbenden van een leefloon en equivalent leefloon (per 1.000 inwoners) (2022) (2022)

Bron: PODMI | provincies.incijfers.be

Leeflonen – Verrassend genoeg worden er veel minder **leeflonen** uitgekeerd in vergelijking met onze referentiegebieden: er zijn 3,54 inwoners per 1000 inwoners die een leefloon of een equivalent leefloon ontvangen. In Oost-Vlaanderen zijn dit er 6,89 per 1000 inwoners, in Vlaanderen 5,59. Dit resultaat is te wijten aan de doorgedreven inspanningen om inwoners die aanspraak maken op een leefloon, te activeren.

Kansarmoede - De hoge armoede **ontneemt de jeugd in Ronse kansen**. De kansarmoede⁵ is, op Geraardsbergen, Sint-Niklaas, Gent en Eeklo na, de hoogste in Oost-Vlaanderen. Meer kinderen lopen een hoger risico de schoolloopbaan niet te voltooien, en meer kinderen leven in een gezin waarin slechts weinig volwassenen werken.

⁵ De kansarmoede wordt berekend op basis van vijf criteria:

- de arbeidssituatie van de ouders,
- de opleiding van de ouders,
- de huisvesting van het gezin,
- de ontwikkeling van de kinderen,
- de gezondheid van de gezinsleden.

Wanneer een gezin op minstens drie van deze criteria zwak scoort, wordt het als kansarm beschouwd.

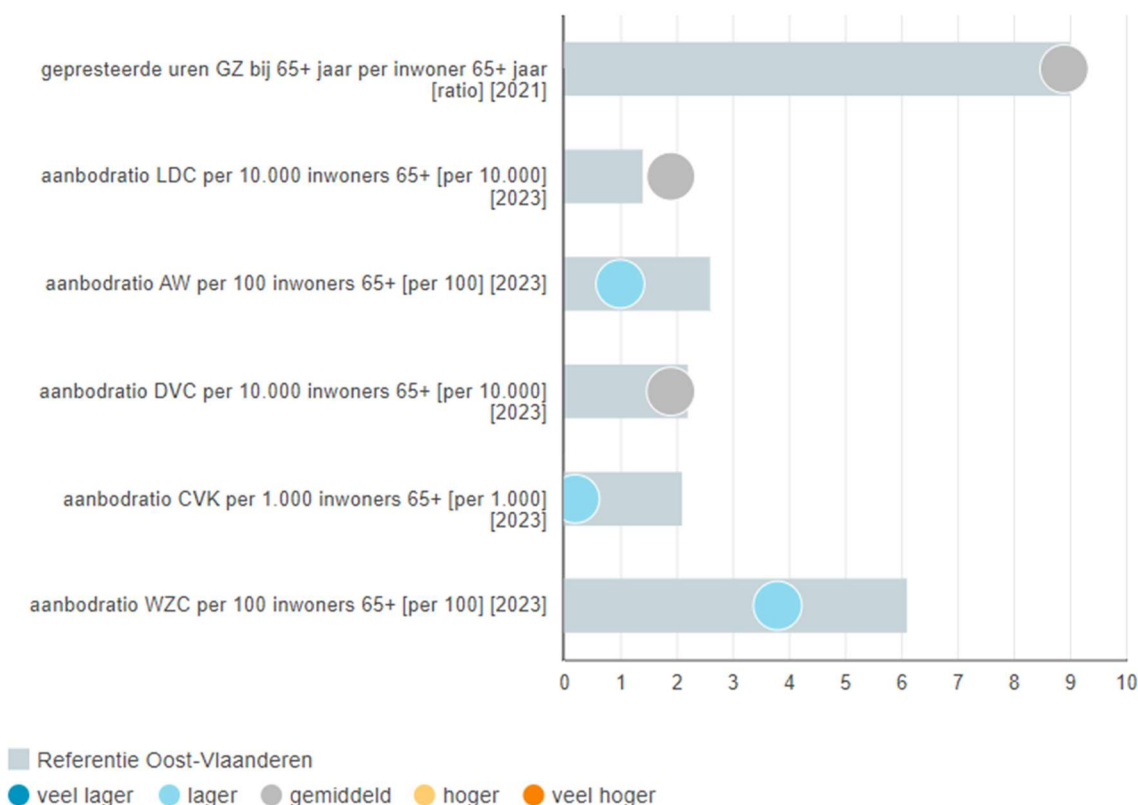
Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel kredietnemers met achterstallig hypothecair krediet   • Aandeel minderjarigen in een gezin met minstens één werkloze ouder   • Kansarmoede-index bij jonge kinderen   • Aandeel inwoners met (enkel) een IntegratieTegemoetkoming 21-64 jaar   • Aandeel inwoners met (enkel) een IntegratieTegemoetkoming 65+ jaar   • Aandeel inwoners met (enkel) een InkomensVervangende Toelage 21-64 jaar   • Aandeel personen met een IT en een IVT 21-64 jaar   • Aandeel personen met een handicap met (enkel) een IntegratieTegemoetkoming 21+ jaar   • Aandeel personen met een handicap met (enkel) een InkomensVervangende Tegemoetkoming 21+ jaar   • Aandeel personen met een handicap met een IVT en IT 21+ jaar   • 45-64 jaar met verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering   • 64-74 jaar met verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering   • Aandeel personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
• Aantal door de LAC (Lokale Adviescommissie) behandelde dossiers elektriciteit
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
Nihil
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
Nihil

Zorg en gezondheid: Hoe gezond zijn onze inwoners?

Onze bevolking is relatief **minder gezond**: er zijn meer diabetici en meer personen met een erkende handicap, er wordt minder deelgenomen aan preventieve screening, en minder een bezoek gebracht aan de dokter of tandarts. Er is één opvangplaats voor 2 baby's/peuters, en dertien in het WZC per 100 80+plussers.

Grafiek 9 | Samenvattende grafiek

Bron: VAZG - Vesta | provincies.incijfers.be, AZG | provincies.incijfers.be

Fysieke gezondheid - Onze inwoners hebben een **levensverwachting** van 81,7 jaar – iets minder dan het Vlaams gemiddelde van 82,3 jaar.

Opvallend is dat er meer inwoners getroffen zijn door **diabetes**: 14% meer dan het gemiddelde in onze referentiegebieden. Ook het aantal personen met een **erkende handicap** (ouder dan 18 jaar) ligt opmerkelijk hoog met een verschil van maar liefst 33 % tegenover het Vlaams gemiddelde.

Preventieve zorg – Op vlak van **preventieve gezondheidszorg scoren onze inwoners niet goed**. We brengen minder dan gemiddeld een bezoek aan de huisarts of tandarts (een derde van onze inwoners gaat zelfs nooit naar de tandarts). Onze inwoners zijn meer dan gemiddeld bezorgd over het gebrek aan huisartsen:

Ook het aantal deelnames aan **preventieve screenings** ligt lager dan in onze referentiegebieden. Vooral de darmkankerscreening en borstkankerscreening wordt overgeslagen. De deelname aan de screening op baarmoederhalskanker ligt wel in de buurt van het gemiddelde. Toch voelt men zich redelijk gezond.

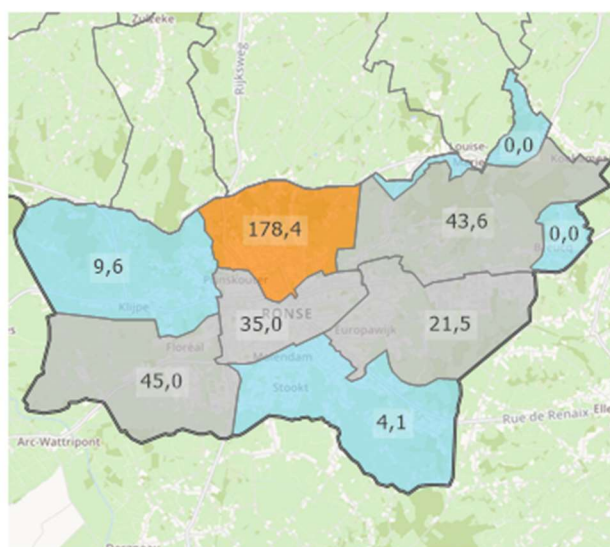
Tot slot **bewegen** onze inwoners minder dan gemiddeld: 65% fietst, wandelt of loopt minstens 30 minuten minstens wekelijks, tegenover 72% in Vlaanderen.

Mentale gezondheid – Onze inwoners voelden zich in 2023 beduidend minder gelukkig, en beduidend minder gezond dan het Vlaams gemiddelde.

Kinderzorg - Het **aantal peuters** (0-3 jaar) daalt. Toch verwachten we een gedeeltelijk herstel vanaf 2025. De meerderheid groeit op in een gezin met twee ouders.

Een meerderheid (47,9%) heeft een Belgische **afkomst** (ofwel zelf, ofwel één van de ouders). Bij 44,2% heeft de peuter een nationaliteit van buiten de EU, ofwel één van de ouders, waarbij de nationaliteit van de moeder voorrang krijgt, en de nationaliteit van de ouders voorrang op de peuter. Een minderheid heeft een Europese afkomst.

Kaart 5 | Opvangplaatsen, per 100 kinderen van 0-2 jaar (2023, z-score)

veel lager   lager   gemiddeld   hoger
veel hoger

Bron: Opgroeien | provincies.incijfers.be

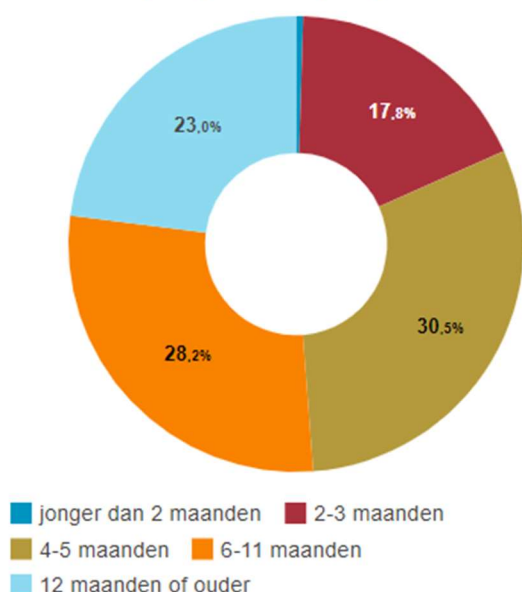
Voor elke twee baby's/peuters is er één **opvangplaats** beschikbaar. Ronse heeft hiermee een inhaalbeweging gemaakt sinds 2014, en stak in 2020 Vlaanderen voorbij. Het grootste aantal vinden we in het centrale noorden van de stad. De meer perifere wijken hebben minder opvangplaatsen per 100 kinderen. We zitten met 54% tevredenheid over de kinderopvang net onder het Vlaams gemiddelde van 57%.

Het overgrote deel van de opvangplaatsen is in **groepsopvang**, met 9 tot 18 kinderen, gevolgd door opvangplaatsen in gezin met maximaal 8 tegelijk aanwezige peuters, en opvangplaatsen in een samenwerking tussen verschillende onthaalouders.

De meesten werken met een inkomenstarief. Een aantal opvanglocaties werken inkomensgerelateerd én hebben een **proactief opnamebeleid naar kwetsbare gezinnen**. Ze verlenen hen voorrang (minstens 30% van hun capaciteit gaat naar deze kinderen) en ondersteunen hen. Ze kunnen hiervoor een subsidie krijgen. In Ronse gaat het over 91,1%

In Ronse maakt 42,6% gebruik van een **vergunde formele opvang**. Dit is veel lager dan in Oost-Vlaanderen. De kinderen starten vrij jong in vergelijking met Oost-Vlaanderen: de meesten zijn 4-5 maanden oud zijn, terwijl in Oost-Vlaanderen de meeste peuters starten op 6-11 maanden.

Grafiek 14 | Kinderen naar leeftijd bij start formele opvang (t.o.v. het totaal aantal kinderen uit het geboortjaar dat gestart is met opvang) in Ronse (2022)

Bron: Opgroeien | provincies.incijfers.be

Voorzieningen voor ouderen – Een **vijfde van de bevolking is ouder dan 65 jaar**, en 5,6% is een 80-plusser. Respectievelijk een derde en de helft hiervan wonen alleen. Dit maakt onze ouderen kwetsbaarder.

Voor elke 100 80+ers zijn 13 plaatsen in woonzorgcentra en 3 assistentiewoningen. Dit is lager dan het Vlaams gemiddelde. Men is beduidend meer ontevreden over de ouderenvoorzieningen, met 62% tevredenheid tegenover 71% in Vlaanderen.

Deze groep kan gebruik maken van een zorgbudget of van verpleegkundige prestaties. Op deze manier kunnen we inschatten hoe **zorgbehoevend** ze zijn. Het zorggebruik neemt sterk toe bij een hoge leeftijd. Zo is slechts 10 % van de oudere zeventigers (75-79 jaar) zorggebruiker - bij de oudere tachtigers (85-89-jaar) bijna de helft. Ruim 80 % van de negentigers krijgt professionele verpleegkundige zorg. Omdat het aantal ouderen stijgt, stijgt ook de zorgbehoefte. Er zijn vooral meer dossiers voor mantel- en thuiszorg. Het zorgbudget voor residentiële zorg blijft gelijk.

In Ronse kan kunnen er per 80-plusser potentieel in 2020 **mantelzorger** zijn (tussen 40-79-jarigen). Dit neemt echter steeds af, van 8,3 in 2010, naar vermoedelijk 7,3 in 2030.

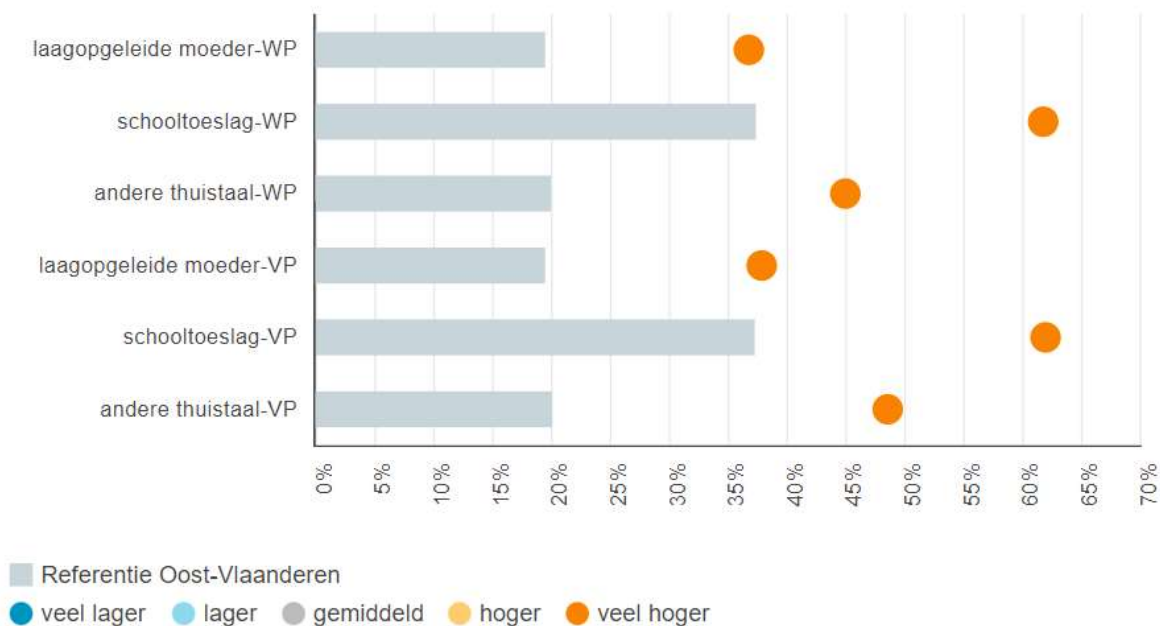
Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel personen erkend door DG Personen met een handicap 18+ jaar   • Aandeel kinderen van 4-5 maanden bij start van formele opvang (tegenover het aantal kinderen)   • Aandeel zorgbudgetten voor ouderen met een zorgnood categorie 1 (tegenover aantal zorgbudgetten voor ouderen)   • Aandeel zorgbudgetten voor ouderen met een zorgnood categorie 1 (tegenover aantal zorgbudgetten)   • Aandeel zorgbudgetten voor ouderen met een zorgnood categorie 2 (tegenover aantal zorgbudgetten)
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
Nihil
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
• Totale dekkingsgraad borstkankerscreening   • Aandeel kinderen van 6-11 maanden bij start formele opvang (tegenover het aantal kinderen)   • Aandeel kinderen van minstens 12 maanden bij start formele opvang (tegenover het aantal kinderen)   • Aantal opvangplaatsen buitenschoolse opvang   • Aanbodratio assistentiewoningen voor 80+ jaar   • Aanbodratio Centra voor Kortverblijf voor 65+ jaar en voor 80+ jaar   • Aanbodratio woonzorgcentra voor 80+ jaar   • Realisatiegraad Centra voor Kortverblijf   • Realisatiegraad woonzorgcentra   • Aandeel zorgbudgetten voor ouderen met een zorgnood categorie 3 (tegenover aantal zorgbudgetten)   • Aandeel zorgbudgetten voor ouderen met een zorgnood categorie 5 (tegenover aantal zorgbudgetten)
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
• Totale dekkingsgraad darmkankerscreening

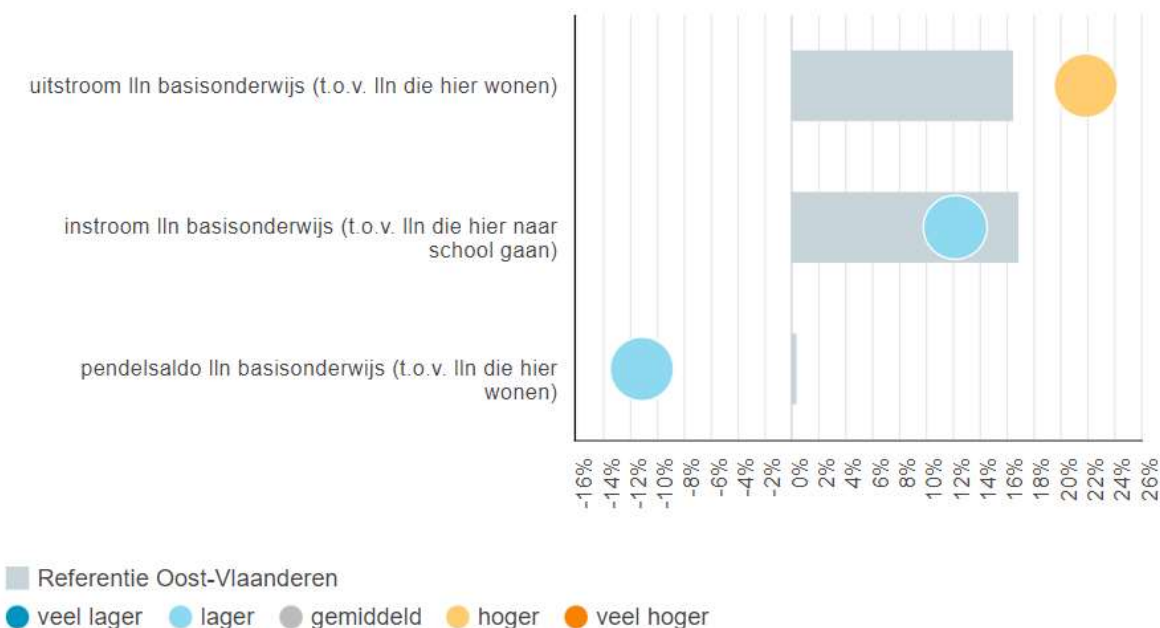
Onderwijs: Wat zijn de onderwijskansen van onze inwoners?

Onze inwoners zijn over het algemeen **lager opgeleid**. De OKI-factor is de laagste in Oost-Vlaanderen, waardoor meer leerlingen schoolse vertraging oplopen. Toch verlaten niet meer dan gemiddeld leerlingen vroegtijdig de school.

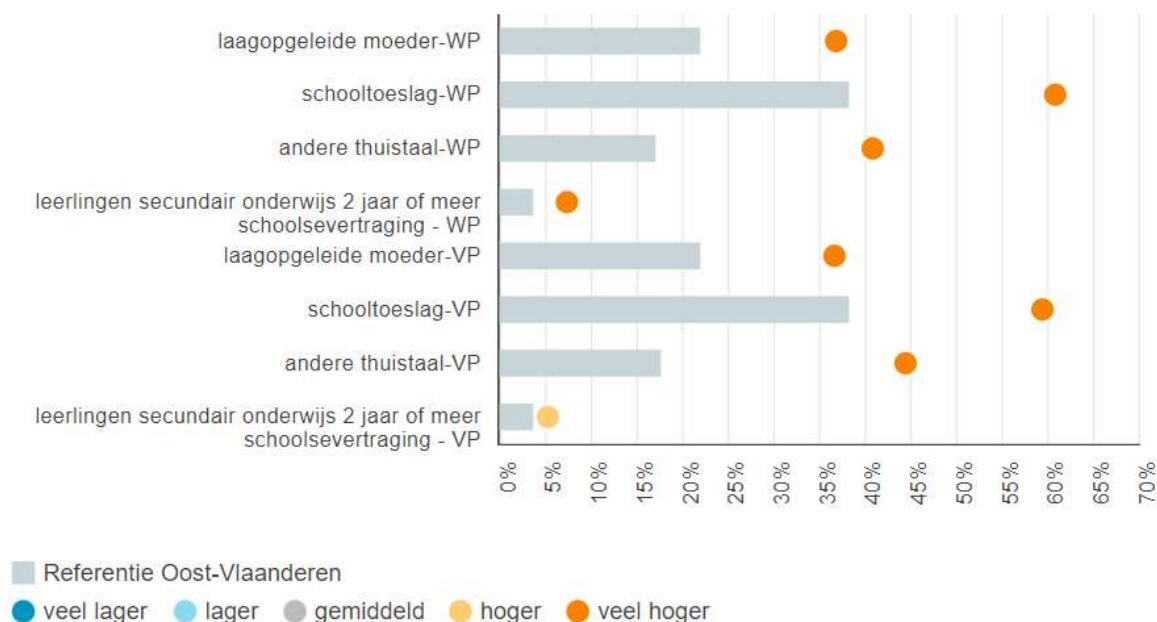
Grafiek 20 | Samenvattende grafiek risicokenmerken basisonderwijs (2021-2022)

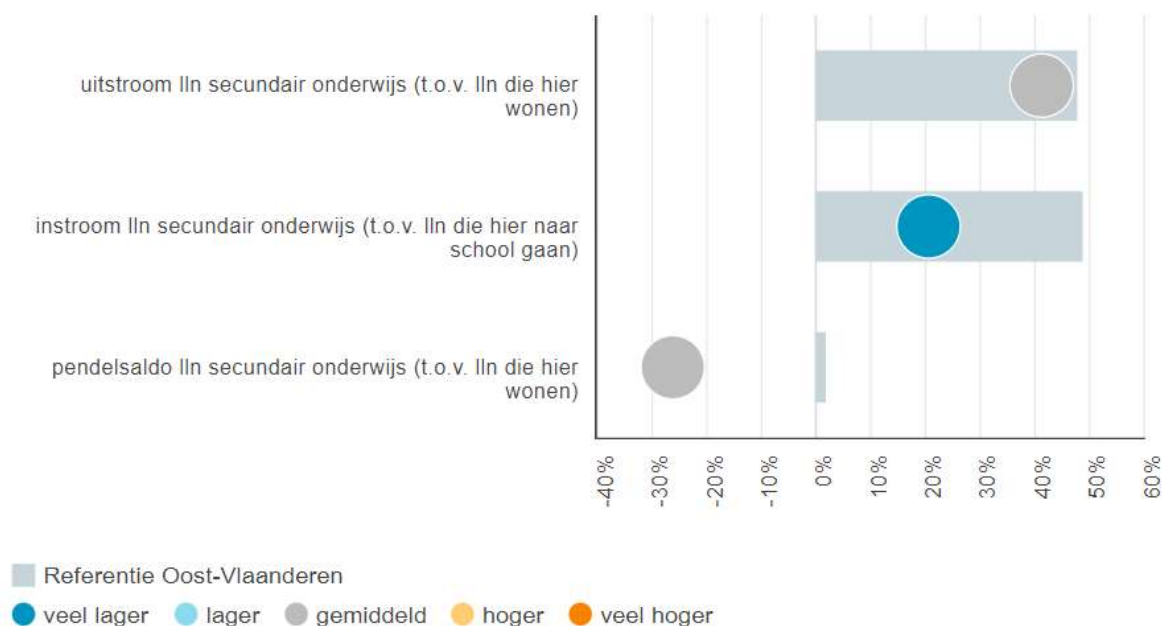
Grafiek 21 | Samenvattende grafiek schoolpendel basisonderwijs (2021-2022)

Grafiek 22 | Samenvattende grafiek risicokenmerken secundair onderwijs in (2021-2022)

Grafiek 23 | Samenvattende grafiek schoolpendel secundair onderwijs (2021-2022)

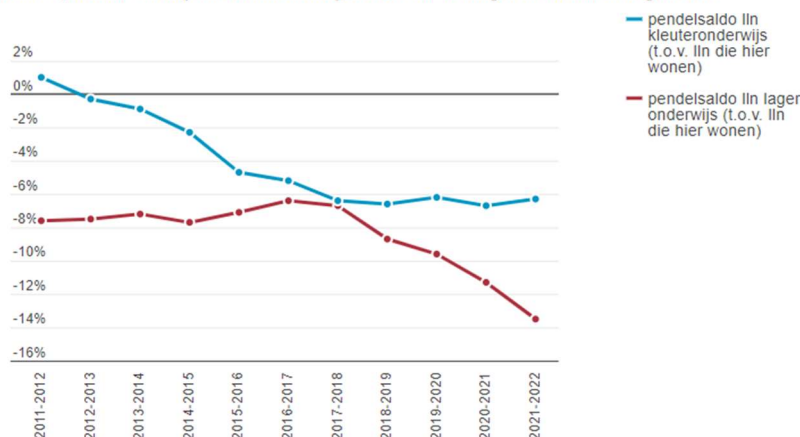

Algemeen – Onze inwoners zijn **minder hoog opgeleid**. Slechts een kleine één op vijf is hooggeschoold, waar dit in Oost-Vlaanderen een klein één op drie van de bevolking is.

ASO is de meest populaire richting voor onze scholieren: vier op tien kiezen voor deze richting. In vergelijking met Oost-Vlaanderen en Vlaanderen kiezen daarnaast meer leerlingen voor een **BSO-richting**: één op drie, waar dit in de vergelijkingsgebieden één op vier is. Door het beperkte aanbod in Ronse, dienen veel leerlingen zich hiervoor te verplaatsen naar Oudenaarde, waar daarenboven de meeste stageplaatsen in het kader van duaal leren worden aangeboden.

Onze inwoners hebben bijkomend een **moeilijke relatie met het onderwijs**. Zeven procent kan moeilijk de schoolkosten betalen, volgens een bevraging in 2020; en 7%, dubbel zoveel als in Oost-Vlaanderen, zijn manifest ontevreden over de onderwijsvoorzieningen.

Grafiek 15 | Evolutie saldo (instroom-uitstroom), % t.o.v. alle leerlingen die wonen in de gemeente

Bron: Onderwijs Vlaanderen | provincies.incijfers.be

Aantrekkingskracht

Ronse heeft **weinig aantrekkingskracht (en/of capaciteit) als scholenstad**. Van de 100 kleuters, gaan er slechts 88 hier naar school; van middelbare scholieren is dit slechts zeven op de tien. Voor het basisonderwijs trekt men vooral naar Maarkedal en Oudenaarde; voor het middelbaar onderwijs naar Oudenaarde, Brakel en Gent.

Kansarmoede – Onze leerlingen zijn **zeer kansarm**. De mate van kansarmoede wordt aangeduid aan de hand van de OKI-waarde. De OKI-waarde voegt vier kenmerken samen:

- De moeder is laagopgeleid (niet in het bezit van een diploma van het hoger secundair onderwijs)
- De leerling krijgt een schooltoelage
- De leerling spreekt thuis een andere taal
- De leerling woont in een buurt met veel schoolse vertraging

De OKI-waarde, zowel voor het lager onderwijs als voor het middelbaar onderwijs, zijn veruit de hoogste van Oost-Vlaanderen, en stijgen.

Grafiek 8 | Gemiddelde OKI naar onderwijsvorm volgens woonplaats (2021-2022)

Bron: Onderwijs Vlaanderen | provincies.incijfers.be

Vertraging en uitstroom – de hoge kansarmoede vertaalt zich **niet door in een zeer hoge uitstroom van leerlingen**. Er zijn zelfs minder leerlingen uit het BSO die vroegtijdig de school vertalen dan in Oost-Vlaanderen. Wel hebben dubbel zoveel leerlingen te kampen met twee of meer jaren schoolse vertraging, en zijn onze leerlingen vaker ongewettigd afwezig. Onze leerlingen doen dus langer over hun schoolse carrière, maar ronden deze wel meestal af.

Hoger onderwijs – het hoger aandeel leerlingen in het BSO zorgt er vermoedelijk voor dat er **minder leerlingen doorstromen naar het hoger onderwijs**: minder dan de helft van alle twintig-jarigen kiest hiervoor, terwijl dit in Oost-Vlaanderen bijna zes op tien is. Bovendien schrijft slechts een derde hiervan zich in aan de universiteit – In Oost-Vlaanderen is dit de helft.

Volwassenenonderwijs – ondanks de moeilijke relatie met het onderwijs, **schrijven heel wat Ronsenaars zich in voor volwassenenonderwijs**: zo'n 5%, tegenover 4% in Oost-Vlaanderen. De meest populaire opleidingen zijn secundair volwassenenonderwijs, NT2, en basisonderwijs, gevolgd door ICT, talen en techniek.

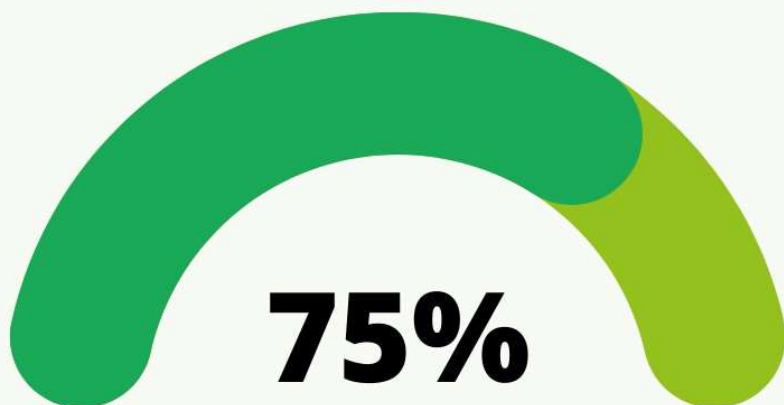
Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
• Inschrijvingsgraad in Vlaams onderwijs (3-17 jaar)   • Inschrijvingsgraad in Vlaams onderwijs: secundaire schoolleeftijd (12-17 jaar)   • OKI-waarde (Onderwijs-Kansarmoede) voor basisonderwijs   • OKI-waarde (Onderwijs-Kansarmoede) voor ASO, BSO, KSO en TSO   • OKI-waarde (Onderwijs-Kansarmoede) voor GSO A- en B-stroom   • OKI-waarde (Onderwijs-Kansarmoede) voor OKAN   • Aandeel indicatorleerlingen basisonderwijs   • Aandeel leerlingen in basisonderwijs die een schooltoeslag ontvangen   • Aandeel leerlingen in basisonderwijs die thuis geen Nederlands spreken   • Aandeel inwoners in basisonderwijs met een laag opgeleide moeder   • Aandeel leerlingen in lager onderwijs met één of meer jaren schoolse vertraging   • Aandeel zittenblijvers in lager onderwijs   • Aandeel leerlingen in basisonderwijs die in een buurt met een verhoogde schoolse vertraging wonen   • Aandeel leerlingen in gewoon basisonderwijs die 1-4 halve dagen ongewettigd afwezig waren   • Aandeel leerlingen in gewoon basisonderwijs die 30 of meer halve dagen afwezig waren wegens ziekte   • Aandeel leerlingen in gewoon basisonderwijs die 30 of meer halve dagen ongewettigd afwezig waren   • Aandeel indicatorleerlingen in GSO B-stroom
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
Nihil
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel leerlingen die naar een andere gemeente pendelen voor het lager onderwijs naar een andere gemeente pendelen   • Aandeel 20-jarige studenten in hoger onderwijs
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
• Aantal inschrijvingen aan de universiteit   • Aandeel leerlingen in gewoon basisonderwijs die geen halve dagen ongewettigd afwezig waren

PROSPERITY – MIDDELEN

WERKEN: WIE WERKT WAAR?	33
ALGEMEEN -	34
ACTIVITEITSGRAAD	34
NIET-WERKENDEN	34
WERKENDEN	34
WERKZOEKENDEN	34
INGEZOOMD: HERKOMST	34
ARBEIDSMARKT	35
 HANDEL EN ECONOMIE: HOE ZIET ONS ECONOMISCH MODEL ERUIT?	 37
ONDERNEMINGSGRAAD	38
SECTOREN	38
VERDELING HANDELSPANDE	38
LEEGSTAND	38
LOKAAL WINKELN	39
BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE	39
 LANDBOUW: WELKE PLAATS HEEFT LANDBOUW?	 41
RUIMTEGEBRUIK	41
VEETEELT	41
EVOLUTIE	41
AGROBUSINESSCOMPLEX	41

Bruto toegevoegde waarde per inwoner is 25% lager dan dat van Oost-Vlaanderen

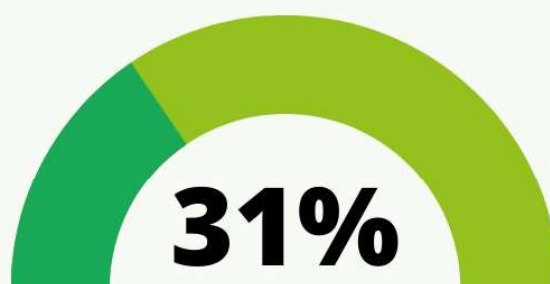
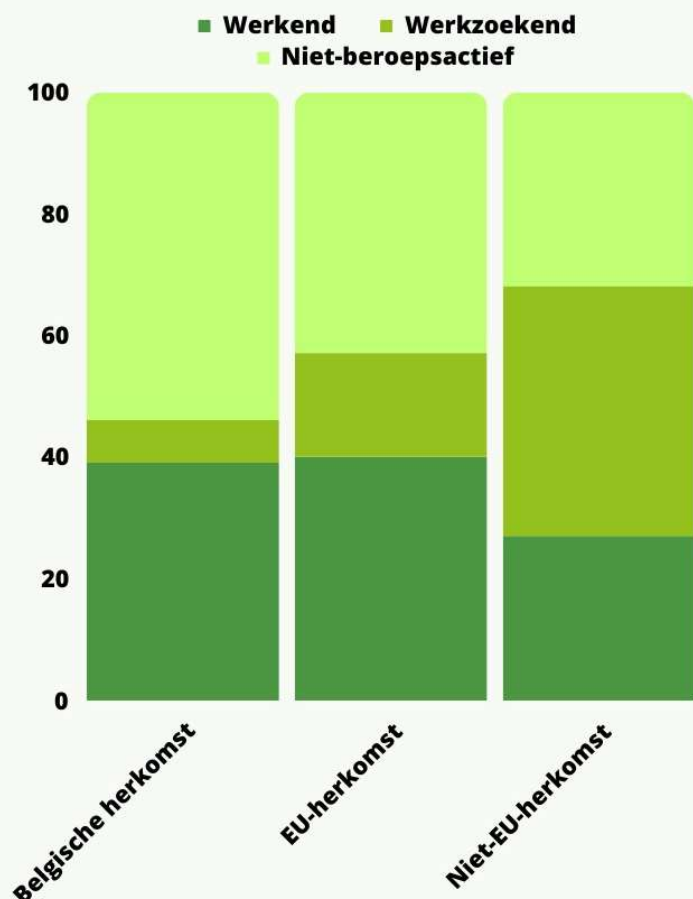

15% van de handelspanden staat leeg

Zeven op tien inwoners shopt (meer dan) maandelijks in eigen stad

Middelen van Ronse

Onze activiteitsgraad is laag: Eén op drie van onze bevolking werkt niet en is niet op zoek naar werk. In Oost-Vlaanderen is dit één op vier.

Middelen

3 lessen

Werken

1 Ronse kent het op één na hoogste aantal werkzoekenden (zonder werk) in Oost-Vlaanderen, en de op één na laagste activiteitsgraad. Het zijn vooral inwoners met een niet-Europese herkomst die op zoek zijn naar werk. Inwoners met een Belgische herkomst zijn vaker niet-beroepsactief. Er zijn weinig vacatures per werkzoekende beschikbaar. In vergelijking met Oost-Vlaanderen en Vlaanderen zijn een groot aantal werknemers aan de slag in een collectief maatwerkbedrijf.

Handel en Economie

2 Ronse heeft een sterk kernwinkelgebied, waar inwoners graag en vaak hun inkopen doen. Tegelijk zijn er veel meer (structureel) leegstaande handelspanden dan in onze vergelijkingsgebieden. Onze bedrijvigheid brengt hierdoor minder op aan bruto toegevoegde waarde dan in Oost-Vlaanderen, al zijn we wel bij de betere presteerders in onze toekomstige referentieregio.

Landbouw

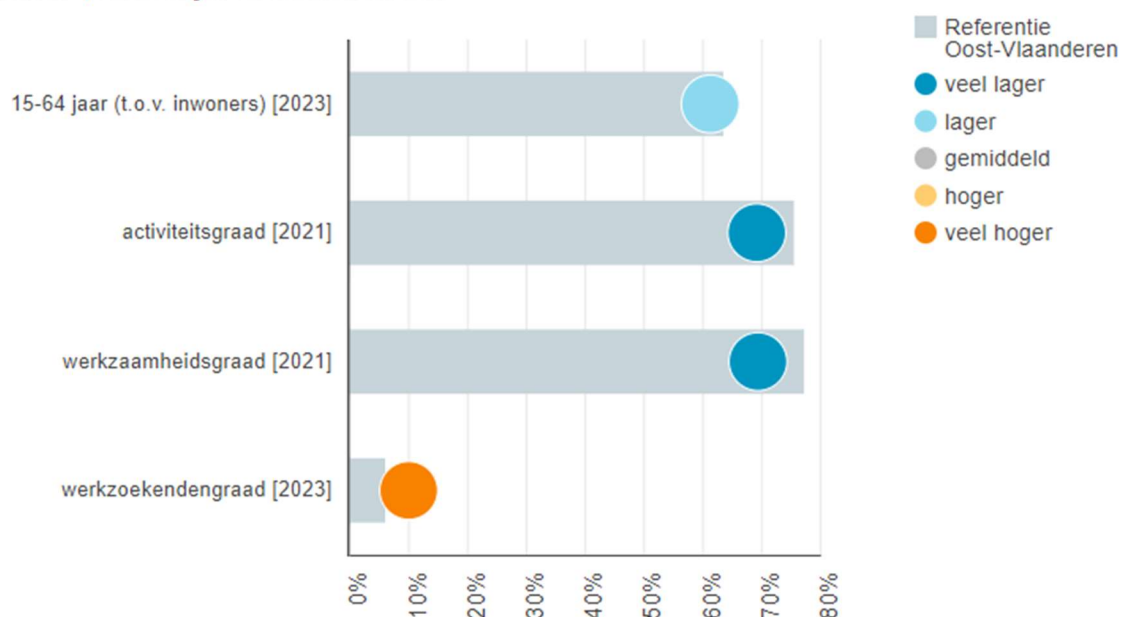
3 De landbouw speelt, ondanks het groene karakter van de stad, een ondergeschikte rol. Er is minder ruimte gereserveerd voor en ingenomen door agrarisch gebruik en het peil van de veestapel ligt ver onder het Oost-Vlaamse gemiddelde. Het belang van de landbouw neemt ook steeds af.

Enkel indien we de volledige ABC-keten in overschouw nemen, biedt de sector meer tewerkstelling dan in Oost-Vlaanderen. De focus ligt op de verwerking van textielvezels.

Werken: Wie werkt waar?

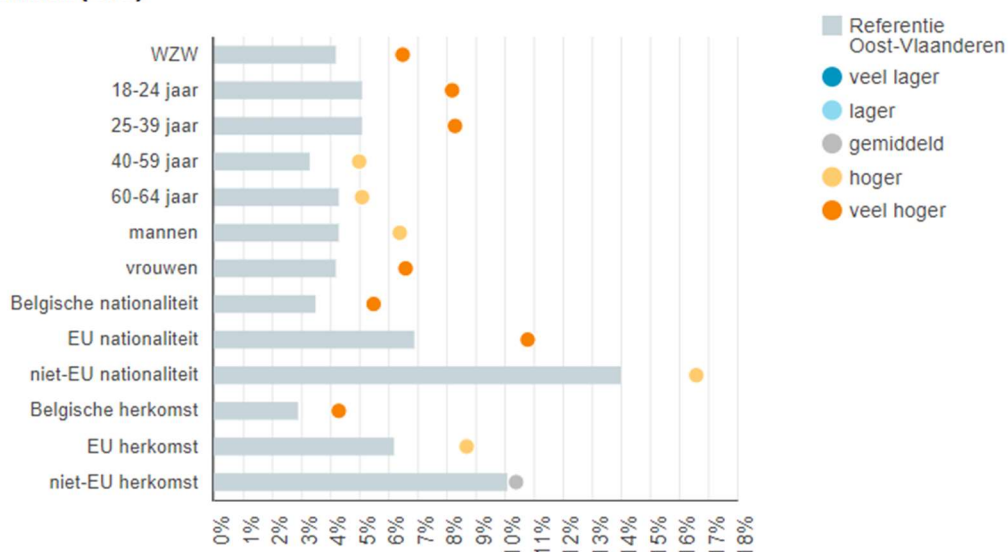
Ronse kent het op één na **hoogste aantal werkzoekenden** (zonder werk) in Oost-Vlaanderen, en de op één na laagste activiteitsgraad. Het zijn vooral inwoners met een niet-Europese herkomst die op zoek zijn naar werk. Inwoners met een Belgische herkomst zijn vaker niet-beroepsactief. Er zijn weinig vacatures per werkzoekende beschikbaar. In vergelijking met Oost-Vlaanderen en Vlaanderen zijn een groot aantal werknemers aan de slag in een collectief maatwerkbedrijf.

Grafiek 29 | Aanbodzijde van de arbeidsmarkt

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be, Steunpunt Werk - VAR | provincies.incijfers.be, VDAB | provincies.incijfers.be

Grafiek 10 | Werkzoekenden zonder werk (18-64 jaar) naar achtergrondkenmerken in Ronse, % t.o.v. inwoners met gelijke kenmerken (2023)

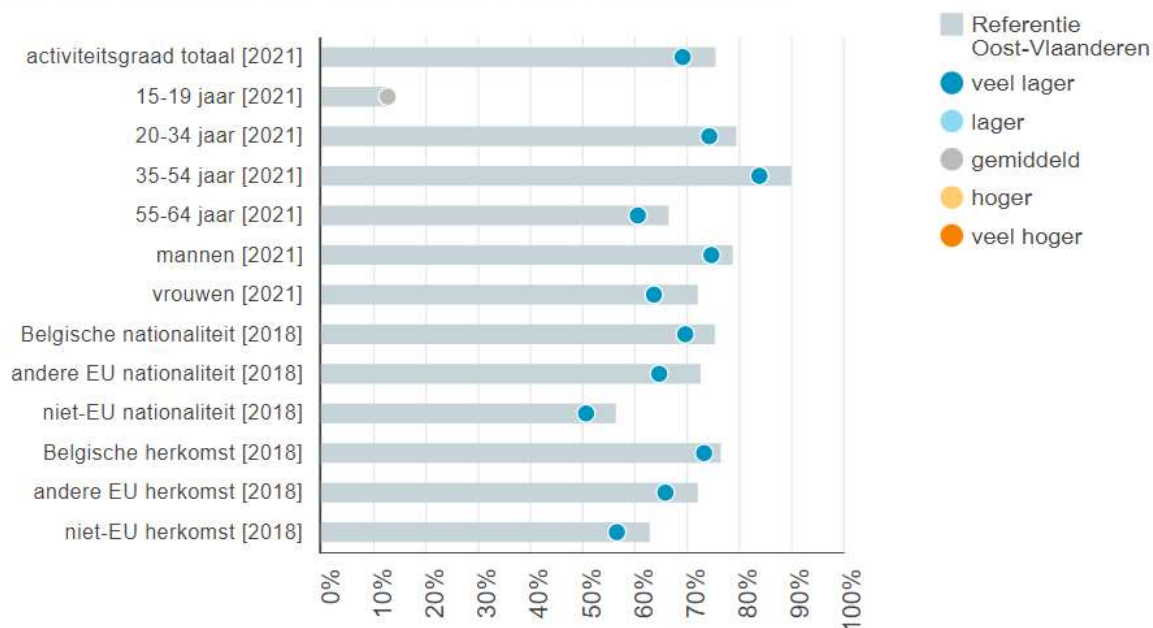

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Algemeen - Door de relatief jonge bevolking zijn er iets **minder beschikbare arbeidskrachten** in vergelijking met Oost-Vlaanderen. Dit betekent ook dat er per 100 personen die op pensioen gaan, er 97,6 personen klaarstaan om hun plaats op de arbeidsmarkt in te nemen. In Oost-Vlaanderen is dit 81,8. Er is dus een vrij grote groene druk.

Activiteitsgraad - Ronse heeft een **zeer lage activiteitsgraad**.⁶ Bijna een derde van de bevolking werkt niet en is niet op zoek naar werk – in onze vergelijkingsgebieden is dit een vierde van de bevolking. Een minderheid (6%) is op zoek naar werk.

Grafiek 5 | Activiteitsgraad (15-64 jaar) naar achtergrondkenmerken in Ronse

Bron: VAR | provincies.incijfers.be

Niet-werkenden - Het grootste verschil met de (Oost-)Vlaamse gemiddeldes bevindt zich in de bevolkingsgroep met een Europese (excl. België) **herkomst**: daar is meer dan 4 op 10 niet beroepsactief, terwijl dit in de vergelijkingsgebieden 3 op 10 is. Tegelijk is het in de groep van inwoners met een Belgische herkomst dat zich het grootste aandeel niet-beroepsactieven bevindt: meer dan de helft van deze groep is niet-beroepsactief.

Werkenden – ten opzichte van hun bevolkingsgroep, werken er meer vrouwen (de helft van alle vrouwen) dan mannen; en meer inwoners met een Europese (excl. België) herkomst.

Werkzoekenden – De werkzoekendengraad ligt bijna dubbel zo hoog dan in Oost-Vlaanderen en Vlaanderen en is hiermee het **hoogste van alle lokale besturen in Oost-Vlaanderen**. Inwoners met een Europese herkomst maken een minderheid uit van de werkzoekenden – de rest van de werkzoekenden zijn gelijk verdeeld over inwoners met een Belgische en een niet-Europese herkomst.

Ingezoomd: herkomst – We zien een **grote discrepantie tussen inwoners met een verschillende herkomst**. Inwoners met een Belgische herkomst zijn vaker niet-beroepsactief. Slechts een minderheid van deze groep is werkzoekend. Inwoners met een niet-Europese herkomst zijn dan weer in hoofdzaak op zoek naar werk.

	Werkend	Werkzoekend	Niet-beroepsactief

⁶ De activiteitsgraad is het aandeel beroepsactieve inwoners op het totaal aantal inwoners op arbeidsleeftijd (20-65 jaar).

Belgische herkomst	39%	7%	54%
Europese herkomst	40%	17%	43%
Niet-Europese herkomst	27%	41%	32%

Arbeidsmarkt – de **arbeidsmarkt is krap**. Er zijn 5,4 werkzoekenden per openstaande vacature – meer dan de 3 man in Oost-Vlaanderen.

In Ronse is het vooral de **industriële (secundaire) sector** die op zoek is naar arbeidskrachten, terwijl er veel minder dan elders jobs bij commerciële diensten te rapen zijn.

Daarnaast is er een groot aandeel van onze bevolking die aan de slag gaat in **collectief maatwerk** – met 31 personen op 1000 loontrekkenden veel meer dan de 9 personen op 1000 loontrekkenden in Oost-Vlaanderen. Dit maatwerk werd vanuit Geraardsbergen getrokken. Door de regiovorming zal in onze regio hiervoor een andere actor moeten opstaan.

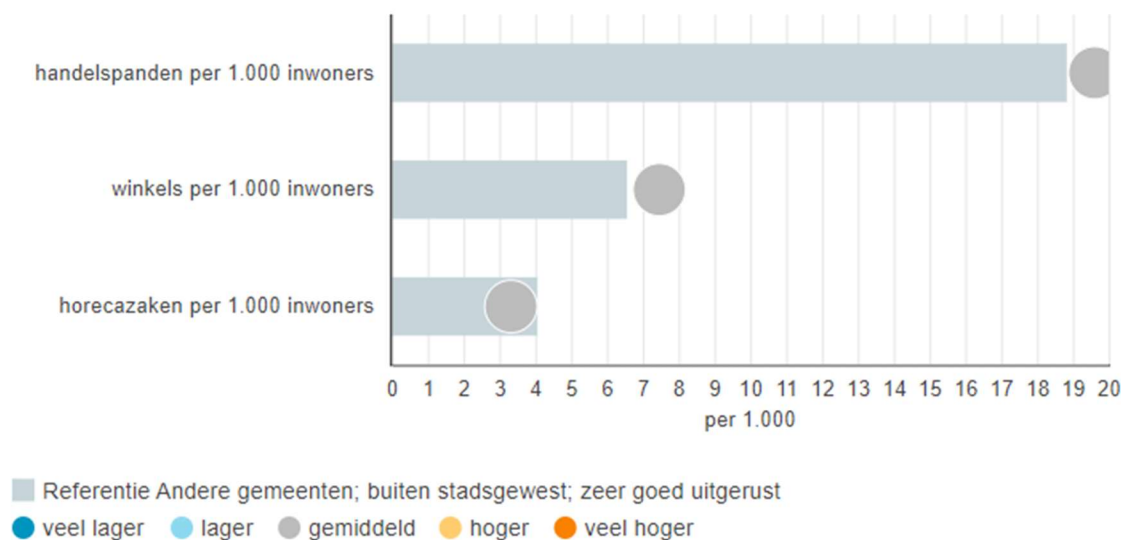
Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel werkzoekenden (tegenover inwoners 18-64 jaar)   • Aandeel niet-beroepsactieven Belgische herkomst (tegenover aantal inwoners met Belgische herkomst)   • Aandeel niet-beroepsactieven Europese herkomst (tegenover aantal inwoners met Europese herkomst)   • Aandeel rechtgevende kinderen voor kinderbijslag   • Aandeel arbeidsplaatsen in de industrie (tegenover het aantal arbeidsplaatsen)   • Spanningsratio (aantal werkzoekenden zonder werk tegenover het aantal vacatures)   • Aandeel werknemers in collectief maatwerk
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
• Werkzoekendengraad (aandeel van de werkzoekenden zonder werk (15-64 jaar) in de totale beroepsbevolking (15-64 jaar))
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
• Ondernemersgraad (aandeel zelfstandigen tegenover totale bevolking)   • Aandeel hooggeschoolde werkzoekenden zonder werk (tegenover totaal aantal werkzoekenden zonder werk)   • Activiteitsgraad (aandeel werkenden en werkzoekenden tegenover totale bevolking) 55-64 jaar   • Activiteitsgraad (aandeel werkenden en werkzoekenden tegenover totale bevolking) voor vrouwen 15-64 jaar
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
Nihil

Handel en Economie: Hoe ziet ons economisch model eruit?

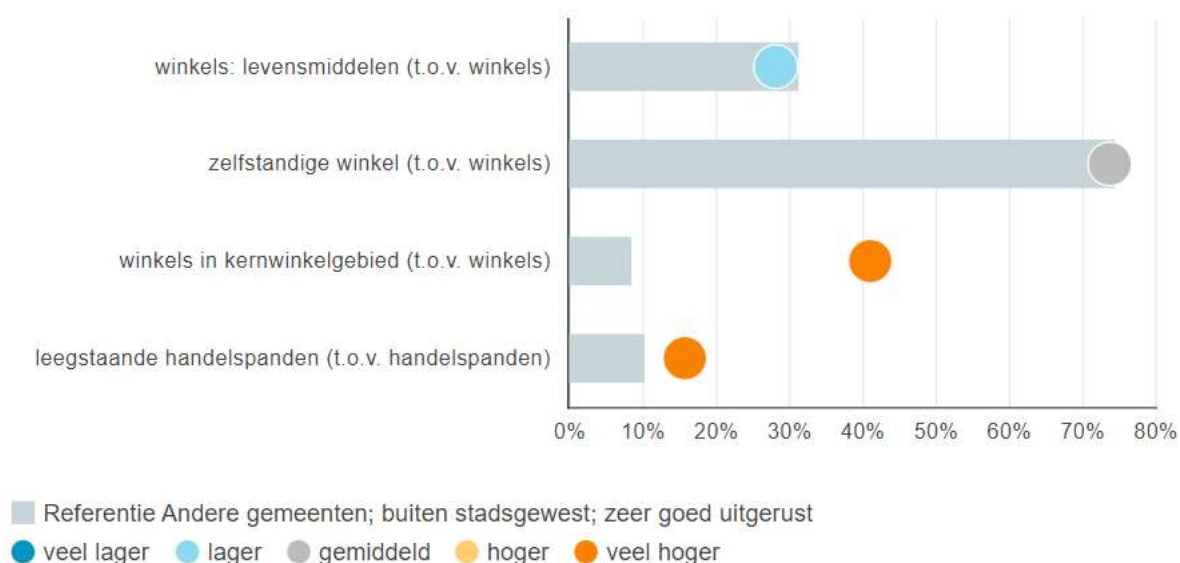
Ronse heeft een **sterk kernwinkelgebied**, waar inwoners graag en vaak hun inkopen doen. Tegelijk zijn er veel meer (structureel) leegstaande handelspanden dan in onze vergelijkingsgebieden. Onze bedrijvigheid brengt hierdoor minder op aan bruto toegevoegde waarde dan in Oost-Vlaanderen, al zijn we wel bij de betere presteerders in onze toekomstige referentieregio.

Grafiek 27 | Samenvattende grafiek, per 1.000 inwoners (2023)

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Grafiek 28 | Samenvattende grafiek, percentages (2023)

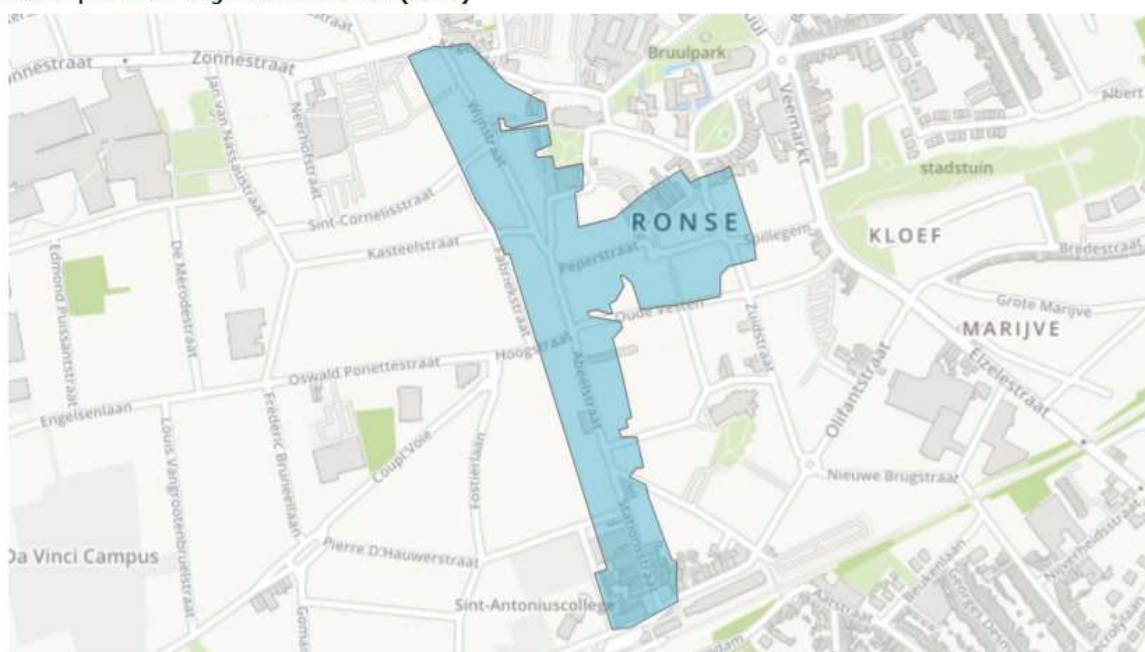
Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Ondernemingsgraad – Ronse telde in 2023 een **ondernemersgraad van 9,8%**. Dit is minder dan het Oost-Vlaams en Vlaams gemiddelde, maar dit blijkt een historische achterstand, te wijten aan een ineenstorting in 2016. De laatste jaren is de groei gelijkaardig, met ongeveer evenveel nieuw opgerichte ondernemingen, stopgezette ondernemingen en faillissementen.

Sectoren – Op vlak van de **werkgelegenheid** is het de tertiaire sector die het meeste aantal jobs in Ronse aanbood in 2019. De sector stelt 44% van de jobs in Ronse ter beschikking. Het wordt gevolgd door de secundaire en quataire sector, met telkens 30%.

Verdeling handelspanden – in de tertiaire sector is vier op tien handelspanden een winkel, drie op tien een consumentgerichte dienst, en bijna twee op tien een horecazaak. Deze handelspanden bevinden zich, meer dan in andere gemeenten, in het centrum. Hierdoor ontstaat een sterk kernwinkelgebied, wat de kern van een stad versterkt.

Kaart 5 | Kernwinkelgebied van Ronse (2023)

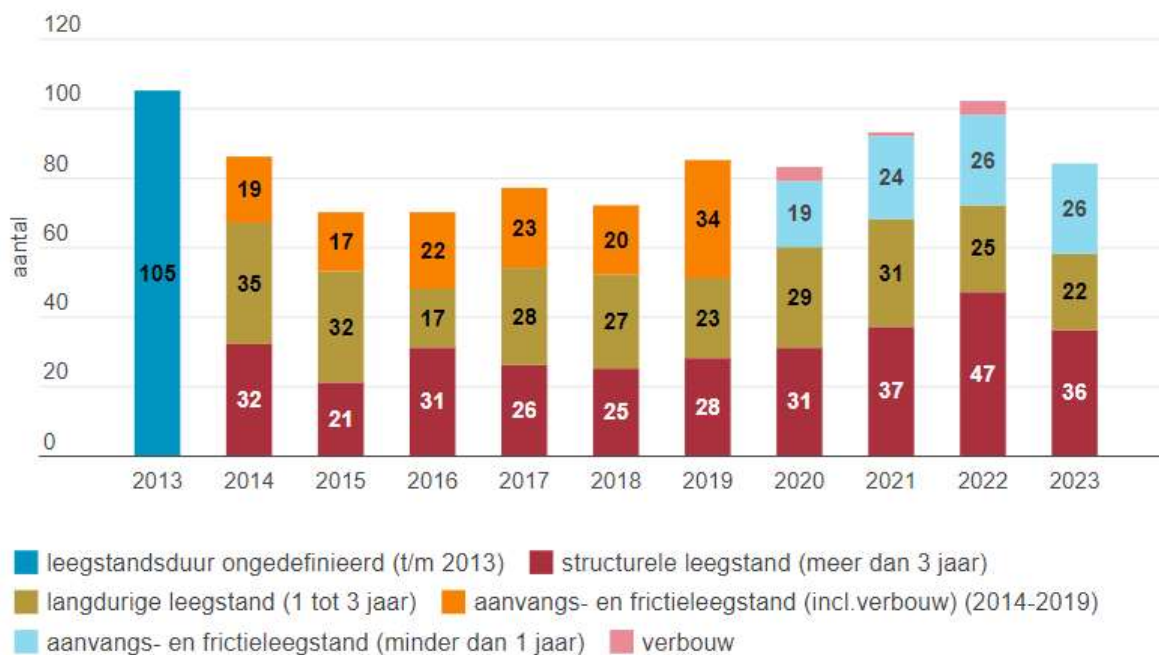

© OpenStreetMap contributors

Bron: gemeentebestuur Ronse die het winkelgebied definieerde

Leegstand – het aantal **leegstaande handelspanden ligt hoog**: maar liefst 16% van de handelspanden staat leeg. Problematisch is dat bijna de helft hiervan structurele leegstand (langer dan 3 jaar) betreft.

Grafiek 17 | Evolutie leegstaande handelspanden per type leegstand in Ronse (2013-2023)

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Lokaal winkelen – onze inwoners shoppen liever dan gemiddeld lokaal. De eerder geïsoleerde ligging van Ronse draagt hiertoe bij. Bovendien is de tevredenheid over het lokaal winkelaanbod hoog: in 2020 was bijna acht op tien tevreden over de winkelveorzieningen. Bijgevolg bezocht bijna zeven op tien inwoners meer dan twaalf keer een winkel in eigen stad.

Bruto toegevoegde waarde⁷ – al deze bedrijvigheid brengt een bruto toegevoegde waarde op van 27.233 euro per inwoner – **25% minder dan het Oost-Vlaams gemiddelde**, maar meer dan het gemiddelde in onze toekomstige referentieregio.

⁷ De bruto toegevoegde waarde = het verschil tussen de marktwaarde van de in één jaar geproduceerde goederen en diensten en de marktwaarde van de in het productieproces verbruikte goederen en diensten

Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel leegstaande handelspanden   • Aandeel leegstaande handelspanden: nieuw   • Aandeel leegstaande handelspanden: structurele leegstand (langer dan 3 jaar)   • Aandeel leegstaande handelspanden dat zich in centraal gebied bevindt   • Aandeel handelspanden dat zich in centraal gebied en/of in kernwinkelgebied bevindt (tegenover totaal aantal handelspanden)   • Aandeel horecazaken dat zich in centraal en/of kernwinkelgebied bevindt (tegenover totaal aantal handelspanden)   • Aandeel doe-het-zelf-winkels tegenover totaal aantal winkels   • Stopzettingsratio van ondernemingen
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
Nihil
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel gevulde handelspanden   • Aandeel leegstaande handelspanden: langdurige leegstand (1-3 jaar) tegenover leegstaande handelspanden)
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
Nihil

Landbouw: Welke plaats heeft landbouw?

De landbouw speelt, ondanks het groene karakter van de stad, een **ondergeschikte rol**. Er is minder ruimte gereserveerd voor en ingenomen door agrarisch gebruik en het peil van de veestapel ligt ver onder het Oost-Vlaamse gemiddelde. Het belang van de landbouw neemt ook steeds af.

Enkel indien we de volledige **ABC-keten** in overschouw nemen, biedt de sector meer tewerkstelling dan in Oost-Vlaanderen. De focus ligt op de verwerking van textielvezels.

Ruimtegebruik - De primaire sector neemt in Ronse het minste ruimte in. Het aantal land- en tuinbouwbedrijven per m² is de helft van dat van Oost-Vlaanderen. Ze nemen een dikke 40% van de **totale oppervlakte van Ronse** in. Het grootste deel van het landbouwgebied is voorbehouden voor akkerbouw, gevolgd door grasland. Tuinbouw komt nauwelijks voor.

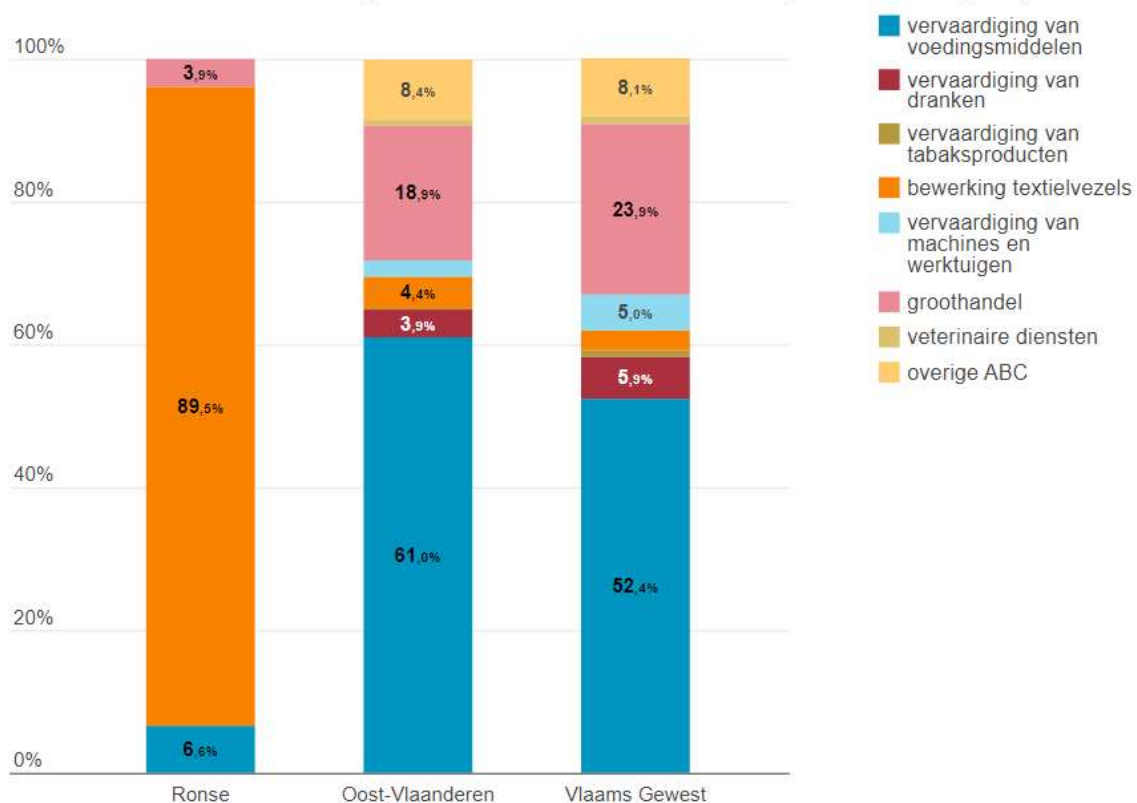
Veeteelt - Veeteelt gebeurt in **beperkte mate**. Het aantal runderen per km² is de helft van het Oost-Vlaams gemiddelde; het aantal varkens een tiende, en het aantal kippen verwaarloosbaar (nog geen halve promille).

Evolutie - De landbouwsector **kromp** de afgelopen jaren met 40,4% sneller dan in Oost-Vlaanderen (37,5%) en Vlaanderen (36,7%). Het zijn vooral de kleine landbouwbedrijven, met een standaardopbrengst van minder dan 25.000 euro, die verdwijnen.

Agrobusinesscomplex - bij agrobusinesscomplexen bekijken we de hele keten die verband houdt met het produceren van grondstoffen - de agrarische toelevering, de tussenhandel, landbouwsector, de verzamelende handel (zoals veilingen), de voedingsindustrie en de groothandel. In Ronse zijn de ABC-vestigingen **wel een grotere werkgever**: ze stellen 8 op 100 loontrekkenden te werk, tegenover 5 op 100 in Oost-Vlaanderen.

Negen op de tien van deze werknemers zijn aan de slag in een ABC rond de bewerking van **textielvezels** - een restant van het textielverleden van de stad. Dit aandeel neemt wel geleidelijk aan af, ten voordele van tewerkstelling in ABC-bedrijven rond het vervaardigen van voedingsmiddelen - de belangrijkste subsector in Oost-Vlaanderen.

Grafiek 34 | Loontrekkende tewerkstelling per deelsector van de toeleverende en verwerkende bedrijven van het ABC, t.o.v. totaal loontrekkende tewerkstelling in de toeleverende en verwerkende bedrijven van het ABC (2022)

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
Vestigingseenheden in AgroBusinessComplex dat zich richt op bewerking van textielvezels (tegenover aantal vestigingseenheden)
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
Loontrekkende tewerkstelling in AgroBusinessComplex gericht op bewerking van textielvezels (tegenover tewerkstelling in ABC)
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
- Aantal bedrijven met landbouwproductie per km²   - Oppervlakte van landbouwgebruik voor tuinbouw   - Aantal kippen per km²   - Vestigingseenheden in AgroBusinessComplex dat zich richt op land- en tuinbouw (tegenover aantal vestigingseenheden)   - Loontrekkende tewerkstelling in AgroBusinessComplex gericht op groothandel (tegenover tewerkstelling in ABC)   - Loontrekkende tewerkstelling in AgroBusinessComplex gericht op vervaardiging van voedingsmiddelen (tegenover tewerkstelling in ABC)
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
Nihil

PLANET – MILIEU

RUIMTE: HOE GEBRUIKEN WE ONZE RUIMTE?	49
ALGEMEEN	49
VERHARDING	49
RUIMTEBESLAG	50
GROEN	50
TEVREDENHEID OVER GROENVOORZIENINGEN	51
ONBEBOUWDE RUIMTE	51
BESTEMMINGEN	52
WONEN: WAAR WONEN WE?	54
TYPE WONINGEN -	54
OUDERDOM WONINGEN	54
KENMERKEN WONINGEN	55
ENERGIEZUINIGHEID WONINGEN	55
PRIJZEN HUIZEN	56
SOCIALE WONINGEN	56
TEVREDENHEID OVER WONING	57
MOBILITEIT: HOE VERPLAATSEN WE ONS?	59
VERPLAATSINGSMIDDELEN	60
AUTOBEZIT	61
TYPE WAGENS	61
OPENBAAR VERVOER	61
GEbruikers OPENBAAR VERVOER	61
BEREIKBAARHEID VOORZIENINGEN	61
FIETS	61
FIETSFRASTRUCTUUR	61
DUURZAAM VERPLAATSLINGSGEDRAG	61
VERKEERSVEILIGHEID	61
UITSTOOT EN ENERGIE: HOE GAAN WE OM MET ENERGIE?	63
KLIMAATENGAGEMENTEN	63
CO ₂ -UITSTOOT	64
CO ₂ -UITSTOOT DOOR HUISHOUDENS	64
HERNIEUWBARE ENERGIE	65
ZONNE-ENERGIE	65
OPENBARE VERLICHTING	65
MILIEU: WELKE IMPACT HEBBEN WE OP ONZE OMGEVING?	67
MILIEUBEWUST HANDELEN	67
AFVAL	67
TEVREDENHEID	67
WATER	67
WATERZUIVERING	67
WATEROVERLAST	67
WATERGEBRUIK	68
EROSIE	68

KLIMAAT: HOE ZIET ONS KLIMAAT ERUIT IN 2100?	70
TEMPERATUUR	70
DROOGTE	70
NEERSLAG	70

Ronse is dichtbebouwd met een hoge bevolkingsdichtheid en verhardingsgraad...

... maar de helft van ons ruimtebeslag* wordt ingenomen door groene ruimte

De auto is en blijft het dominante verplaatsingsmiddel

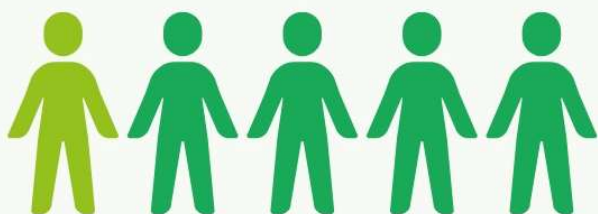

Eén op twee woon-gelegenheden werd gebouwd voor 1945

Bij zeven op de tien woongelegenheden zijn er vanaf 1983 geen wijzigingen/verbouwingen gekend

Milieu van Ronse

Eén op vijf handelt consequent milieubewust

5%

... verlaagden we onze uitstoot sinds 2011 - dit moet 40% zijn tegen 2030

In 2100 krijgt Ronse vooral met extreme neerslag te maken

5%

... van het zonnepotentieel van de daken wordt benut

78%

... van ons afvalwater wordt gezuiverd

*Ruimtebeslag = ruimte ingenomen door de menselijke nederzettingsstructuur, met name door huisvesting, industriële en commerciële activiteiten, transportinfrastructuur, recreatieve invullingen, waaronder sportvelden en ook parken en tuinen.

Milieu

6 lessen

Ruimte

1 Ronse is een dichtbebouwde stad met een hoge bevolkingsdichtheid. Er is weinig open ruimte. Tegelijk is er veel (aangelegd) buurt- en wijkgroen en is de verharding, ook in gebieden met ruimtebeslag, relatief laag.

Wonen

2 Ronse bezit een verouderd en weinig energiezuinig woonaanbod. Onze huizen zijn kleiner en minder comfortabel, maar daardoor ook veel goedkoper. We hebben evenveel sociale woningen als het Vlaams gemiddelde, maar de wachtlijsten liggen lager. Onze inwoners zijn minder tevreden over hun woning en wonen in Ronse. Meer inwoners dan gemiddeld hebben verhuisintenties.

Mobiliteit

3 Op het vlak van duurzame verplaatsingen kunnen we nog stappen zetten. De auto eist, meer dan in andere gemeenten en steden, een groot aandeel van onze verplaatsingen op, terwijl we heel wat minder de fiets en het openbaar vervoer gebruiken. De perceptie leeft ook dat Ronse niet veilig is om in te fietsen. Toch ligt de infrastructuur er: we hebben heel wat goed onderhouden fietssnelwegen, een dicht netwerk van haltes en treinstations, en elektrische laadpalen. Bovendien kent Ronse minder verkeersongevallen.

Uitstoot en energie

4 Hoewel onze CO₂-uitstoot bovengemiddeld daalde, halen we momenteel de doelstellingen uit het burgemeestersconvenant niet. We verbruiken weliswaar minder energie (met uitzondering van fossiele brandstoffen), maar onze huizen zijn veel minder energiezuinig, en we produceren minder groene stroom.

Milieu

5 We hebben een negatieve impact op onze omgeving: hoewel we minder afval produceren, sorteren we minder; slechts één op vijf inwoners handelt consequent milieubewust; en onze riolerings- en zuiveringsgraad is lager dan gemiddeld. We pompen ook meer water op dan gemiddeld. Hierdoor zijn we meer erosiegevoelig, en overstromingsgevoelig, vooral in het centrum en noorden van de stad. De bovengemiddelde aanwezigheid van groen verzacht deze effecten.

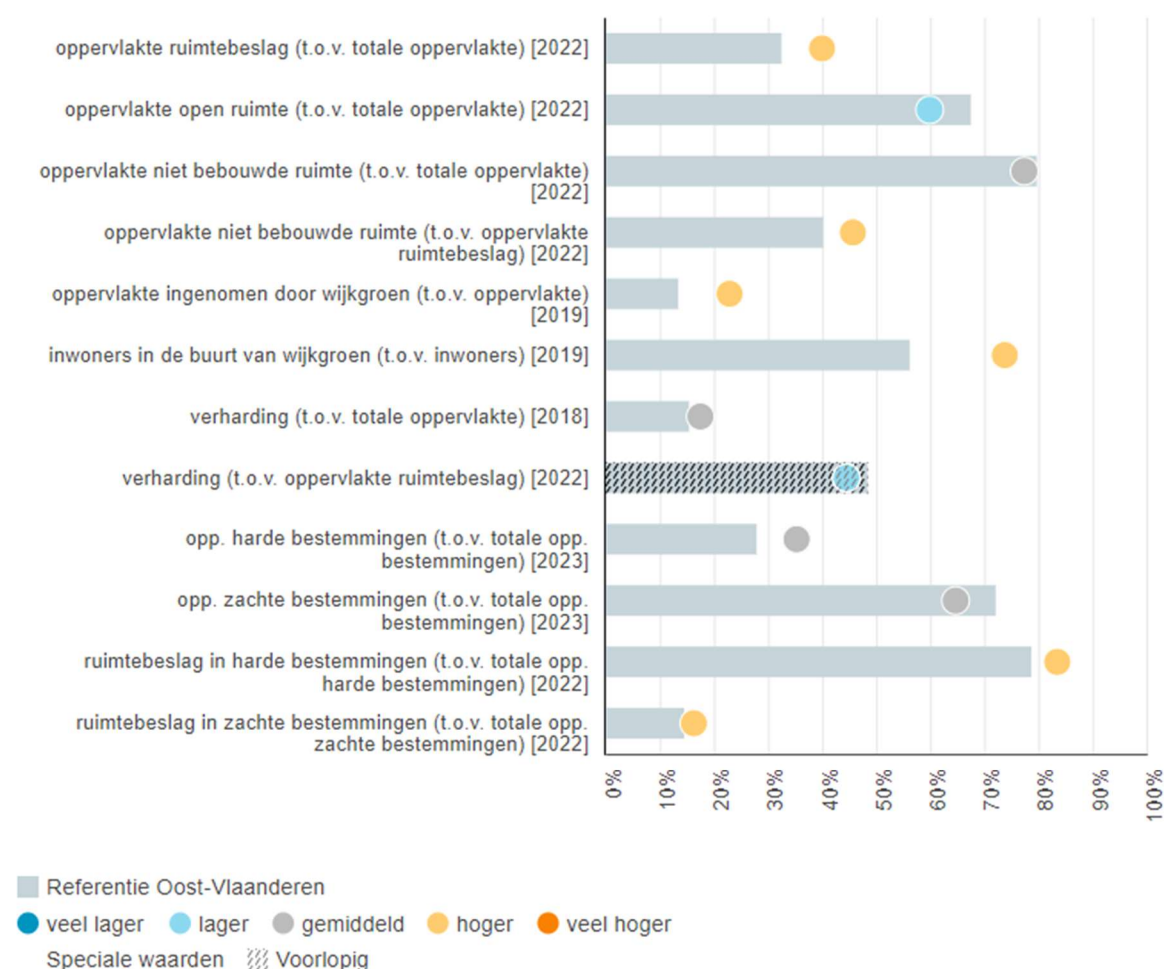
Klimaat

6 Vlaanderen zal in 2100 meer hittedagen, droogtedagen, en extreme neerslag kennen. Voor Ronse verwachten we in vergelijking meer regen en minder droogtedagen.

Ruimte: Hoe gebruiken we onze ruimte?

Ronse is een **dichtbebouwde, compacte stad met een hoge bevolkingsdichtheid en een hoge verhardingsgraad**. De verhardingsgraad is het hoogst in het binnenstedelijk gebied. Er is hier weinig open ruimte. Tegelijk is er relatief veel (aangelegd) buurt- en wijkgroen in de bebouwde omgeving.

Grafiek 13 | Samenvattende grafiek

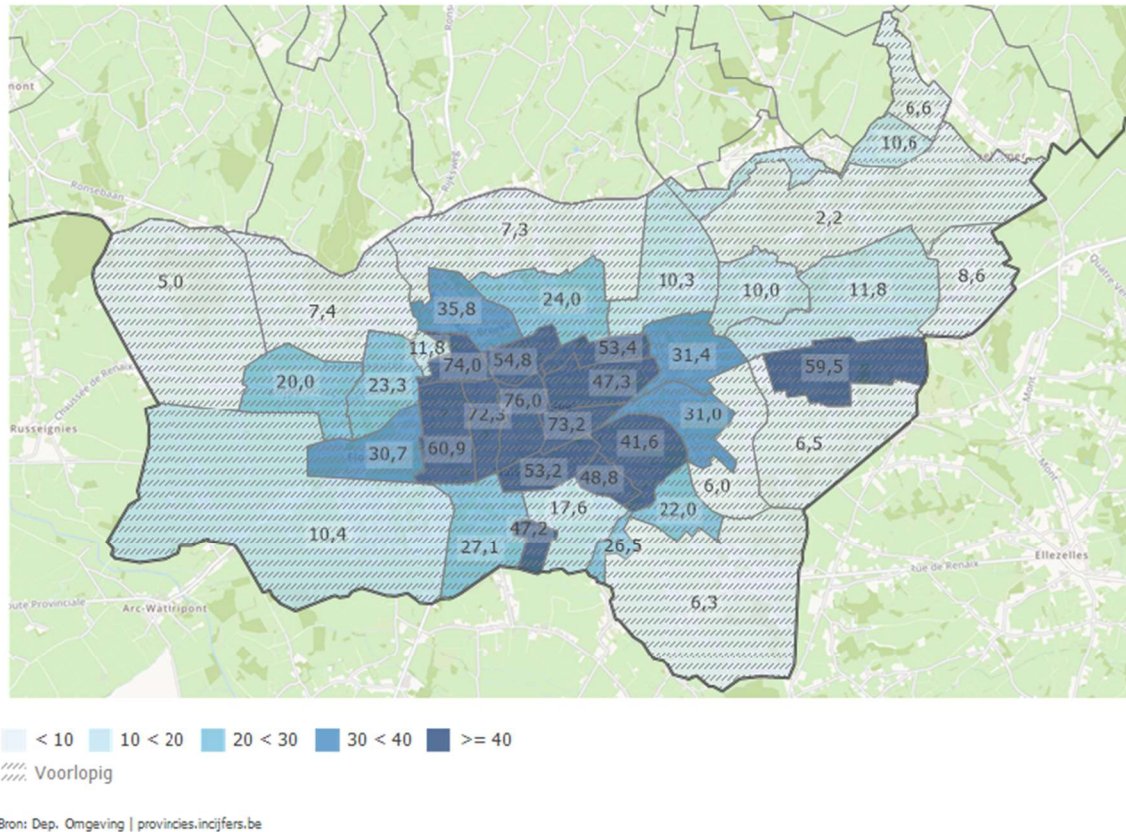
Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be, ABB | provincies.incijfers.be

Algemeen – Ronse is een **dichtbebouwde stad met de, in Oost-Vlaanderen op zes na, hoogste bevolkingsdichtheid**. De bevolkingsdichtheid is het meest uitgesproken in het centrum, en wordt lager naargelang men naar de grenzen van de gemeente trekt. Hierdoor zijn ook de bebouwingsgraad en de verhardingsgraad hoger dan gemiddeld (maar minder hoog dan men op basis van de bevolkingsdichtheid zou verwachten).

Verharding – ruimtebeslag staat niet gelijk aan verharding. De **verhardingsgraad bedraagt 17,8 %**, wat hoger is dan het Oost-Vlaamse en Vlaamse gemiddelde. De verhardingsgraad duidt op de verharde oppervlakte ten opzichte van de totale oppervlakte. De

verhardingsgraad binnen het ruimtebeslag⁸ bedraagt 44%, wat minder is dan het gemiddelde in Oost-Vlaanderen. Er is procentueel minder ruimte voor huizen en tuinen, industriële doeleinden en commerciële doeleinden, verhard dan in vergelijking met dezelfde gebieden in Oost-Vlaanderen.

Kaart 6 | Verhardingsgraad in de statistische sector in Ronse (2022)

Ruimtebeslag – het ruimtebeslag duidt op de ruimte die gebruikt wordt voor menselijke activiteiten om te wonen, te werken, zich te verplaatsen, voor diensten, voor industrie en voor recreatie. Van onze totale oppervlakte is 40% ingenomen door ruimtebeslag- dat is veel in vergelijking met Oost-Vlaanderen en Vlaanderen, maar is gelukkig ook te wijten aan een **groter aandeel van aangelegde groene ruimte**.

De **verhardingsgraad verschilt wel sterk binnen de gemeente**: zo is de verhardingsgraad in de stedelijke kern veel hoger (meer dan 40%).

Het aandeel ruimtebeslag én de **verhardingsgraad in de stedelijke kern zullen bovendien nog toenemen**: in Ronse is 35,3% van de totale planologische bestemde oppervlakte hard bestemd, wat hoger is dan het Oost-Vlaamse (27,9 %) en Vlaamse gemiddelde (27,5 %). Dat maakt die zones gevoeliger voor de negatieve effecten van de klimaatverandering (wateroverlast, droogte, hittestress). Ook in de stedelijke kern is het een uitdaging om ons te wapenen tegen de klimaatverandering.

Groen - Ronse is een **groene gemeente**. Er is, ten opzichte van de totale oppervlakte van ruimtebeslag, **meer plaats voorbehouden voor aangelegd groen**: buurtgroen⁹, wijkgroen¹⁰, stadsdeelgroen¹¹, stadsgroen¹² en stadsbos¹³. Hierdoor wonen veel meer

⁸ het ruimtebeslag duidt op de ruimte die gebruikt wordt voor menselijke activiteiten om te wonen, te werken, zich te verplaatsen, voor diensten, voor industrie en voor recreatie.

⁹ Minimale oppervlakte van 0,2 ha

¹⁰ Minimale oppervlakte van 10 ha

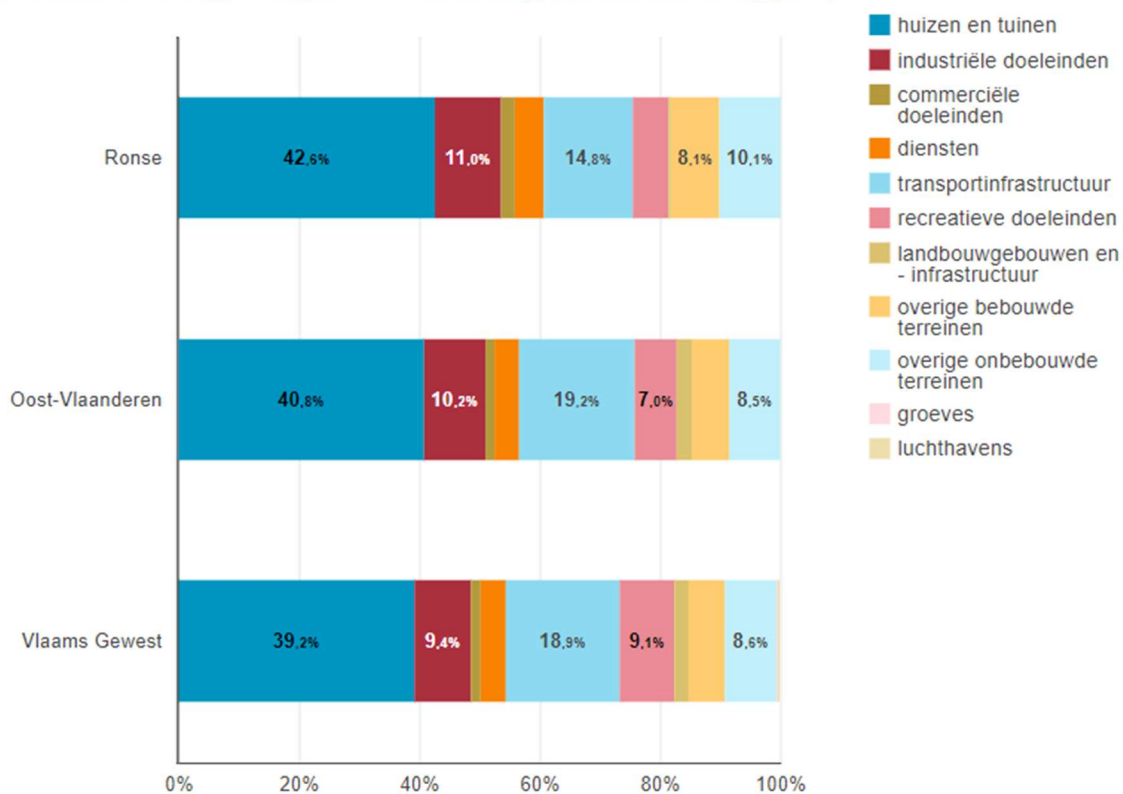
¹¹ Minimale oppervlakte van 30 ha

¹² Minimale oppervlakte van 60 ha

¹³ Minimale oppervlakte van 200 ha

inwoners in de buurt van een groene ruimte, in vergelijking met Oost-Vlaanderen en Vlaanderen.

Grafiek 4 | Ruimtebeslag per categorie, % t.o.v. totale oppervlakte ruimtebeslag (2022)

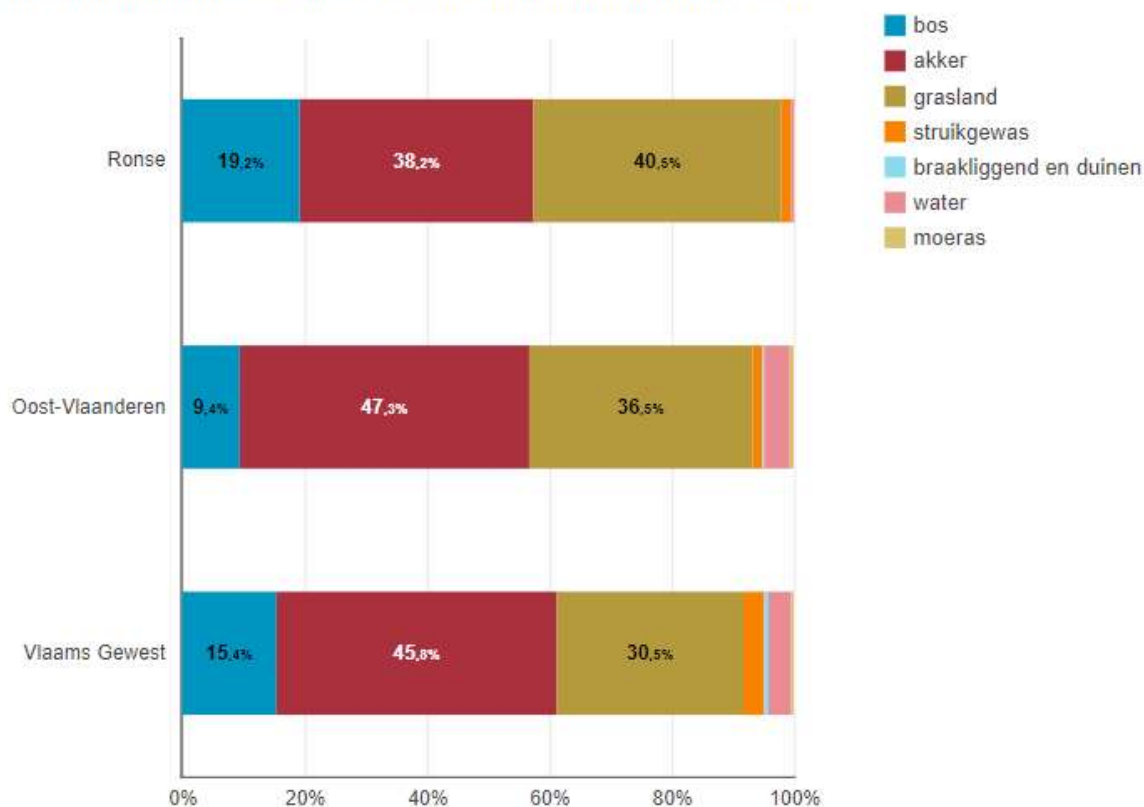
Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

Tevredenheid over groenvoorzieningen - Ondanks de ruime aanwezigheid van groen, is de Ronsenaar **niet bovengemiddeld tevreden** hierover. Minder dan een derde bezoekt meer dan twaalf keer per jaar groen in Ronse, en hoewel drie op de vier tevreden is over de groenvoorzieningen en vindt dat er voldoende groen aanwezig is, wijkt dit percentage niet ver af van het Vlaams gemiddelde.

Bovendien vindt de helft van onze inwoners dat er **niet voldoende ruimte voor jeugd** is in Ronse, en zes op tien vindt dat er niet voldoende rustplekken en ontmoetingsplekken zijn. De tevredenheid over deze voorzieningen ligt in Vlaanderen telkens hoger.

Onbebouwde ruimte – de overige 58% van onze oppervlakte wordt ingenomen door onbebouwde ruimte. Het grootste deel hiervan wordt ingenomen door grasland en akkerland, en in mindere mate door **bos**. De open ruimte staat wel onder druk door toenemende bebouwing, versnippering van de openruimtestructuur, het onderbenutten van de bebouwde ruimte ... en nam de afgelopen decennia sterk af. Tussen 2013 en 2019 verloor Ronse gemiddeld 116 m² per dag aan open ruimte.

Grafiek 5 | Open ruimte per categorie, % t.o.v. totale oppervlakte open ruimte (2019)

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

Bestemmingen – in de **huidige ruimtelijke uitvoeringsplannen** wordt er, in vergelijking met de provincie en zeker met Vlaanderen, bijna dubbel zoveel ruimte voorzien voor wonen, bos en industrie, ten nadele van landbouw. We moeten er ook rekening mee houden dat vanaf 2040 de bouwstop ingaat.

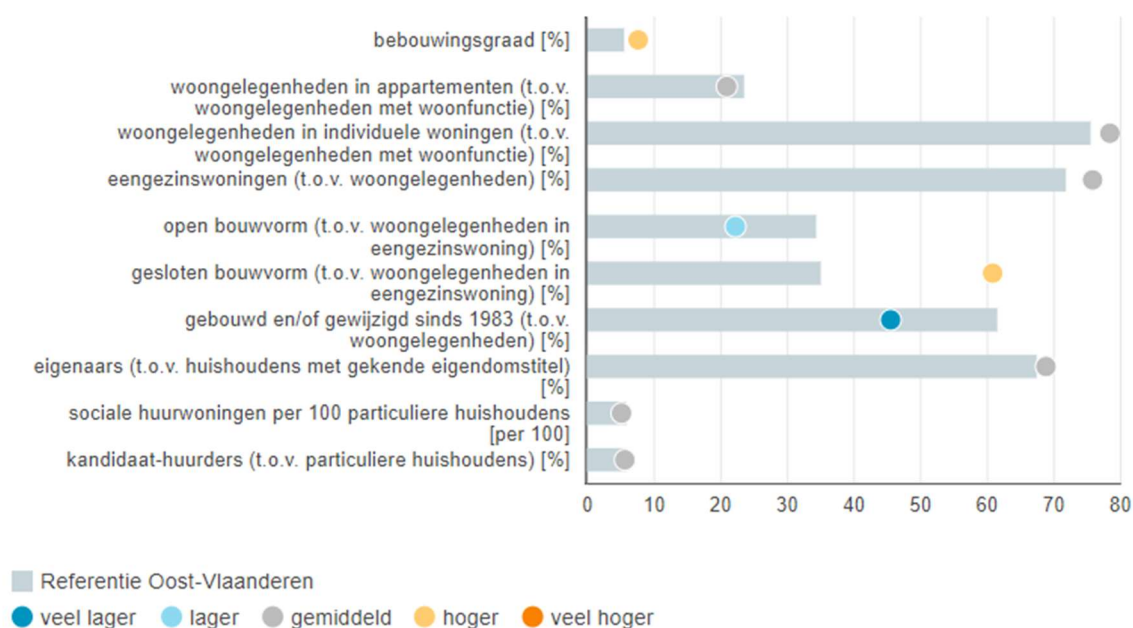
Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
• Ruimtebeslag ingenomen voor commerciële doeleinden   • Ruimtebeslag ingenomen voor overige bebouwde terreinen   • Oppervlakte ruimtebeslag ingenomen door overige bebouwde terreinen dat verhard is   • Oppervlakte ruimtebeslag ingenomen door transportinfrastructuur dat verhard is
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
Nihil
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
• Ruimtebeslag ingenomen voor transportinfrastructuur   • Oppervlakte ruimtebeslag ingenomen door commerciële doeleinden dat verhard is
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
Nihil

Wonen: Waar wonen we?

Ronse bezit een **verouderd en weinig energiezuinig woonaanbod**. Onze huizen zijn kleiner en minder comfortabel, maar daardoor ook veel goedkoper. We hebben evenveel sociale woningen als het Vlaams gemiddelde, maar de wachtlijsten liggen lager. Onze inwoners zijn minder tevreden over hun woning en wonen in Ronse. Meer inwoners dan gemiddeld hebben verhuisingintenties.

Grafiek 26 | Samenvattende grafiek (2023)

Bron: Digitaal Vlaanderen | provincies.incijfers.be, Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be, Wonen in Vlaanderen | provincies.incijfers.be

Type woningen - Er komen steeds **meer woningen** bij. Tussen 2011 en 2022 steeg het aantal woongelegenheden met 7,7%.

Door het dichtbevolkte en dichtbebouwde karakter van Ronse, verbaast het niet dat de stad gekenmerkt wordt door een **overaanbod aan gesloten woonbebouwing**, ten nadele van het appartementenaanbod. Het aandeel van gesloten bebouwing neemt echter af, terwijl het aandeel appartementen toeneemt.

Ouderdom woningen – onze woningen zijn oud. Per 100 woningen zijn 15 gebouwd voor 1900, en van 73% is sinds 1983 geen wijziging gekend. Het grootste aandeel van onze woningen stamt uit de periode 1900-1945.

Tabel 7 | Woongelegenheden naar bouwjaar, % t.o.v. woongelegenheden (2023)

	Ronse	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
gebouwd vóór 1900 (t.o.v. woongelegenheden) [%]	15,2	10,6	7,2
gebouwd 1900-1945 (t.o.v. woongelegenheden) [%]	35,1	18,0	16,6
gebouwd 1946-1970 (t.o.v. woongelegenheden) [%]	15,7	20,9	23,8
gebouwd 1971-2000 (t.o.v. woongelegenheden) [%]	18,7	28,8	31,5
gebouwd 2001-2010 (t.o.v. woongelegenheden) [%]	4,8	9,0	9,1
gebouwd 2011-2020 (t.o.v. woongelegenheden) [%]	8,9	10,6	10,0

Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Tabel 8 | Woongelegenheden naar recentste wijziging, % t.o.v. woongelegenheden (2023)

	Ronse	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
gebouwd en/of gewijzigd sinds 1983 (t.o.v. woongelegenheden) [%]	45,6	61,6	61,1
gebouwd en/of gewijzigd 1983-1990 (t.o.v. woongelegenheden) [%]	4,5	7,5	8,1
gebouwd en/of gewijzigd 1991-2000 (t.o.v. woongelegenheden) [%]	10,1	13,8	14,1
gebouwd en/of gewijzigd 2001-2010 (t.o.v. woongelegenheden) [%]	11,1	16,2	16,1
gebouwd en/of gewijzigd 2011-2020 (t.o.v. woongelegenheden) [%]	17,1	20,6	19,4

Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Kenmerken woningen – Onze woningen zijn niet alleen oud, maar ook eerder **klein** (meer dan de helft van de eengezinswoningen is kleiner dan 104 m²) en **slecht** uitgerust (er zijn minder gebouwen met airco of centrale verwarming, minder gebouwen met minstens één badkamer, en minder gebouwen met minstens één garage).

Energiezuinigheid woningen - Slechts 63% van onze inwoners woont in een energiezuinige woning in 2020, tegenover 78% in Vlaanderen. Zelfs indien nieuwe woningen gebouwd worden, bezitten deze gemiddeld een hoger (en dus slechter) E-peil tegenover Oost-Vlaanderen.¹⁴

Er schijnt wel een wil te zijn om **woningen te renoveren**. Er zijn meer energierecupererende woningen (58% tegenover 55% in Vlaanderen), en meer mensen hebben een renovatie-intentie (29% tegenover 21% in Vlaanderen).

¹⁴ Het E-peil wordt mede berekend op basis van de oppervlakte van woongelegenheden. Omdat appartementen vaak kleiner zijn, komt hun E-peil hierdoor gemiddeld hoger uit. Ronse kent relatief veel nieuwbouwapartementen, waardoor het gemiddelde E-peil hoger ligt dan gemeenten met minder nieuwbouwapartementen.

Prijzen huizen - Ronse is een **relatief goedkope stad om eigendom te verwerven**. Vooral halfopen bebouwing ligt met een mediaanprijs van 182.500 euro ver onder het Oost-Vlaams gemiddelde van 280.000 in 2023 – een verschil van maar liefst 35%!

Ze zijn hierdoor **betalbaarder** dan elders: men heeft gemiddeld 6,5 keer het mediaaninkomen nodig om een woning te kopen aan de mediaanverkoopprijs. In Oost-Vlaanderen en Vlaanderen schommelt dit rond 9,5.

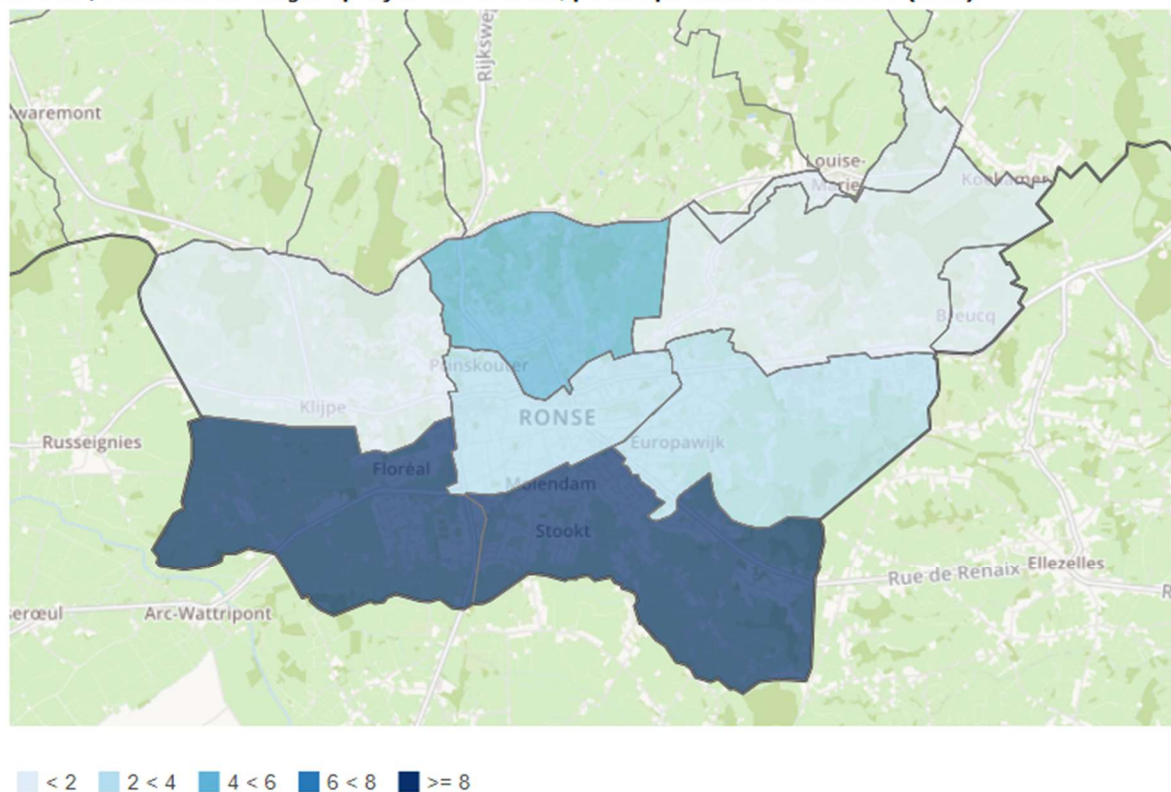
Dit zorgt er niet voor dat er veel meer huiseigenaren zijn – net als in Oost-Vlaanderen en Vlaanderen ligt het aantal **huurders** op een kleine 31%. Vooral in het centrum en ten noorden van het centrum wordt er gehuurd – in het westen van Ronse wordt er meer gekocht. De huurprijzen liggen wel meer in lijn met het Vlaamse gemiddelde: ze liggen slechts 14% lager dan het Vlaamse gemiddelde, en stijgen door de toenemende renovatie en stadsvernieuwing. Er zijn ook vrij weinig private huurwoningen.

De huishoudens die dus geen woning kunnen of willen verwerven, blijven op de huurmarkt, waarin de prijzen wel hoog zijn in vergelijking met het lage gemiddelde inkomen van onze inwoners. Daardoor zijn er **meer huishoudens die moeilijkheden ondervinden** de huur of een lening af te betalen. In 2020 ondervond 10% van de huishoudens aflossingsmoeilijkheden, tegenover 5% in Vlaanderen. Desondanks zijn er relatief minder inwoners waarvan de huur of afbetaling meer dan 30% van het gezinsinkomen bedraagt.

Sociale woningen – Van alle particuliere huishoudens, **huurt 5% een sociale woning**, en 5,7% is een kandidaat huurder. Dit ligt in lijn met Oost-Vlaanderen en Vlaanderen. We hebben iets meer kandidaat-huurder voor een sociale woning ten opzichte van het aantal huishoudens, maar men hoeft echter minder lang te wachten om in een sociale woning in te trekken.

Dit is te danken aan de inspanningen van de afgelopen jaren. Vandaag heeft Ronse haar **Bindend Sociaal Objectief**, dat loopt tussen 2007 en 2025 en verplichtte tot de bouw van 171 sociale huurwoningen, reeds overschreden, met twee bijkomende woningen. We zijn hierdoor bij de middenmoot van Oost-Vlaanderen. De sociale huurwoningen bevinden zich bijna uitsluitend in het zuiden van Ronse, en in minder mate in het centrale noorden

Kaart 11 | Sociale huurwoningen op wijkniveau in Ronse, per 100 particuliere huishoudens (2023)

Bron: Wonen in Vlaanderen | provincies.incijfers.be

Tevredenheid over woning - Ronsenaars zijn over het algemeen **minder tevreden** over hun woning. In 2023 had 14% van de inwoners intenties om naar een andere gemeente te verhuizen.

Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
- Gemiddeld E-peil van afgewerkte woningen in de laatste 5 jaar   - Gemiddeld E-peil van afgewerkte nieuwbouwwoningen   - Aandeel residentiële eenheden met EPC-label D   - Aandeel residentiële eenheden met EPC-label E   - Aandeel woongelegenheden gebouwd voor 1900   - Aandeel woningen in een gesloten bouwvorm (tegenover alle eengezinswoningen)   - Aandeel huurders 40-49 jaar van een sociale woning (tegenover totaal aantal huurders)
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
Aandeel woongelegenheden gebouwd tussen 1900-1945
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
- Mediaanprijs van een huis met twee of drie gevels   - Mediaanprijs van appartementen   - Gemiddelde huurprijs Sociale HuurMaatschappij   - Aandeel residentiële eenheden met EPC-label A   - Aandeel residentiële eenheden met EPC-label B   - Aandeel woongelegenheden gebouwd 1946-1970   - Aandeel woongelegenheden gebouwd 1971-2000   - Aandeel woongelegenheden gebouwd 2001-2010   - Aandeel gebouwen met minstens één garage   - Aandeel nieuwbouwwoningen met warmtepomp   - Aandeel nieuwbouwwoningen met zonnepanelen   - Aandeel woningen in een halfopen bouwvorm (tegenover alle eengezinswoningen)
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
- Aandeel gebouwen met cv of airco   - Aandeel gebouwen met minstens één badkamer

Mobiliteit: Hoe verplaatsen we ons?

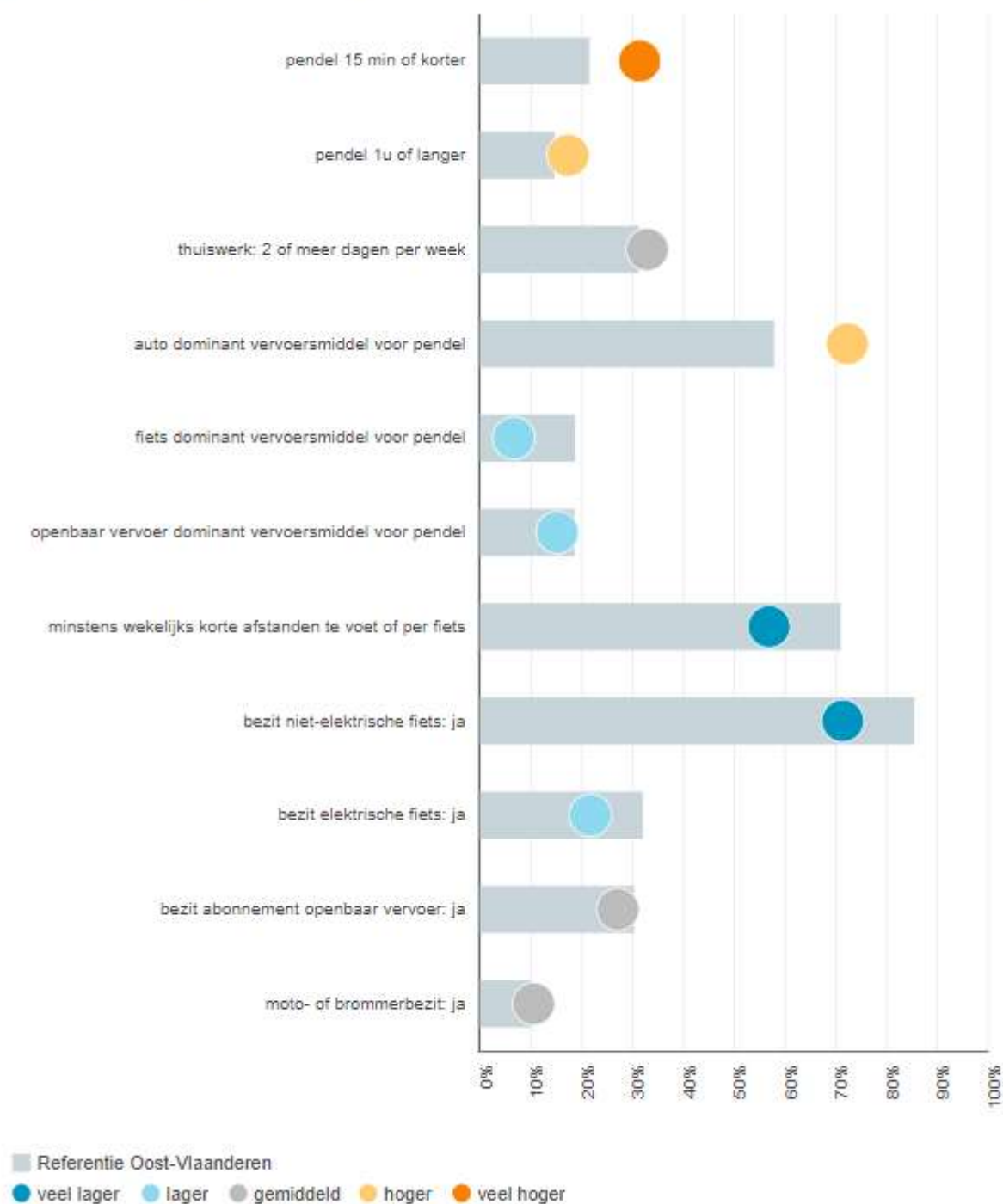
Op het vlak van duurzame mobiliteit kunnen we stappen zetten. De auto eist, meer dan in andere steden, een groot aandeel van onze verplaatsingen op, terwijl we heel wat minder de fiets en het openbaar vervoer gebruiken. De perceptie leeft ook dat Ronse niet veilig is om in te fietsen. Toch ligt (een deel van de) infrastructuur er: goed onderhouden fietssnelwegen, een dicht netwerk van haltes en een treinstation, en elektrische laadpalen. Bovendien kent Ronse minder verkeersongevallen. Het centrum blijft echter gericht op de auto en kent weinig fietsvriendelijke maatregelen.

Grafiek 24 | Overzichtsgrafiek registratiegegevens

Bron: Statbel | provincies.incijfers.be, De Lijn | provincies.incijfers.be, MOW | provincies.incijfers.be, Fietssnelwegen.be | provincies.incijfers.be, Federale Politie | provincies.incijfers.be

Grafiek 25 | Overzichtsgrafiek enquêtegegevens (2020)

Bron: ABB | provincies.incijfers.be

Verplaatsingsmiddelen – de **auto blijft koning**. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn de eerder geïsoleerde ligging van Ronse, en de infrastructuur in het centrum die eerder op auto's en fietsen gericht is. Voor meer dan zeven op de tien inwoners is de auto het dominante verplaatsingsmiddel voor zowel woon-werkverkeer als in de vrije tijd. De fiets volgt op geruime afstand voor woon-werkverkeer; in de vrije tijd gaat men vaker te voet. Hiermee onderscheidt Ronse zich van andere besturen in Oost-Vlaanderen, waar het belang van de auto afneemt ten voordele van de fiets. Toch blijft ook hier de auto het meest dominante vervoersmiddel.

Autobezit – Maar liefst 91% van onze inwoners bezit (minstens) een auto. Het zijn vooral gezinnen met thuiswonende kinderen die disproportioneel veel wagens bezitten (ze vormen 30% van alle huishoudens, maar bezitten 40% van alle wagens), terwijl **alleenstaanden disproportioneel weinig wagens bezitten** (ze vormen 35% van alle huishoudens maar bezitten slechts 20% van alle wagens).

Type wagens – In 2021 hebben **benzinewagens** de dieselwagens voorbijgestreefd als dominant type wagen in Ronse. Hybrides zijn aan een opmars bezig, maar hun aandeel komt nog niet in de buurt van de dominante wagentypes. Toch neemt het aantal elektrische laadpalen toe, waardoor we een (geringe) voorsprong bezitten op Oost-Vlaanderen en Vlaanderen. Het volledige wagenpark heeft een lagere ecoscore dan het Vlaamse gemiddelde.

Openbaar vervoer – Slechts **één op tien gebruikt het openbaar vervoer** als dominant verplaatsingsmiddel voor woon-werkverkeer. In 2020 was dit nog twee op tien. Een goede zeven op tien Ronsenaars aan zelden of nooit het openbaar vervoer te gebruiken in hun vrije tijd. Enkel de gewone fiets en brommer zijn nog minder populair.

Gebruikers openbaar vervoer – Het openbaar vervoer wordt vooral door **jongeren** gebruikt (6-24 jaar), gevolgd door ouderen (65+-ers). Bij de werkende bevolking zijn er minder abonnementen in omloop.

Bereikbaarheid voorzieningen – Hoewel het openbaar vervoer minder populair is dan in andere lokale besturen, is de **infrastructuur wel gemakkelijk te bereiken** voor alle inwoners. Iedereen woont binnen een straal van 5 km van een treinstation, en meer dan driekwart van onze inwoners woont op 200 meter afstand van een trein-, tram-, of busstation. Ook de groene rand is gemakkelijk te bereiken, door de compactheid van de stad.

Fiets – we **hinkelen achterop op het vlak van het gebruik van de fiets**. Minder inwoners bezitten een fiets, en we gebruiken deze ook minder voor onze verplaatsingen. Bijna de helft van onze inwoners vindt de stad niet veilig genoeg om in te fietsen. Meer dan een zesde vindt dat er te weinig fietsenstallingen zijn. Slechts een derde vindt dat onze fietspaden in goede staat zijn.

Fietsinfrastructuur – Er zijn in Ronse **drie fietssnelwegen voorzien** met een totale lengte van 14,2 km, waarvan 6 km al is aangelegd. Hiervan is een kilometer niet befietsbaar (zonder alternatief), en de helft van de afstand is onverlicht. Zowat 7,5 km is niet bewegwijzerd. Een 3 km is niet autoluw. Er is een verschil tussen de recreatieve fietsinfrastructuur, die goed is uitgebouwd, en de verplaatsingsinfrastructuur in het centrum, waar nog stappen kunnen gezet worden.

Duurzaam verplaatsingsgedrag - Over het algemeen scoort Ronse dus **slecht op duurzaam verplaatsingsgedrag**. Het aantal inwoners dat zelden of nooit duurzame vervoersmiddelen neemt voor korte afstanden, is met 16% bij de hoogste in Oost-Vlaanderen, het aantal inwoners dat minstens wekelijks duurzaam verplaatsingsgedrag vertoont, bij de laagste met 57%.

Verkeersveiligheid- we zijn een **vrij veilige gemeente op vlak van verkeer**. Met 2,7 letselongevallen per 1000 inwoners zijn we bij de veiliger gemeentes van Oost-Vlaanderen in 2021. Er waren in 2022 minder ongevallen met doden of gewonden per 100.000 inwoners dan in Vlaanderen. We zien een schommelende, maar geen uitgesproken stijgende of dalende tendenzen in deze cijfers sinds 2012. Het aantal **verkeersslachtoffers** ligt bijgevolg ook lager.

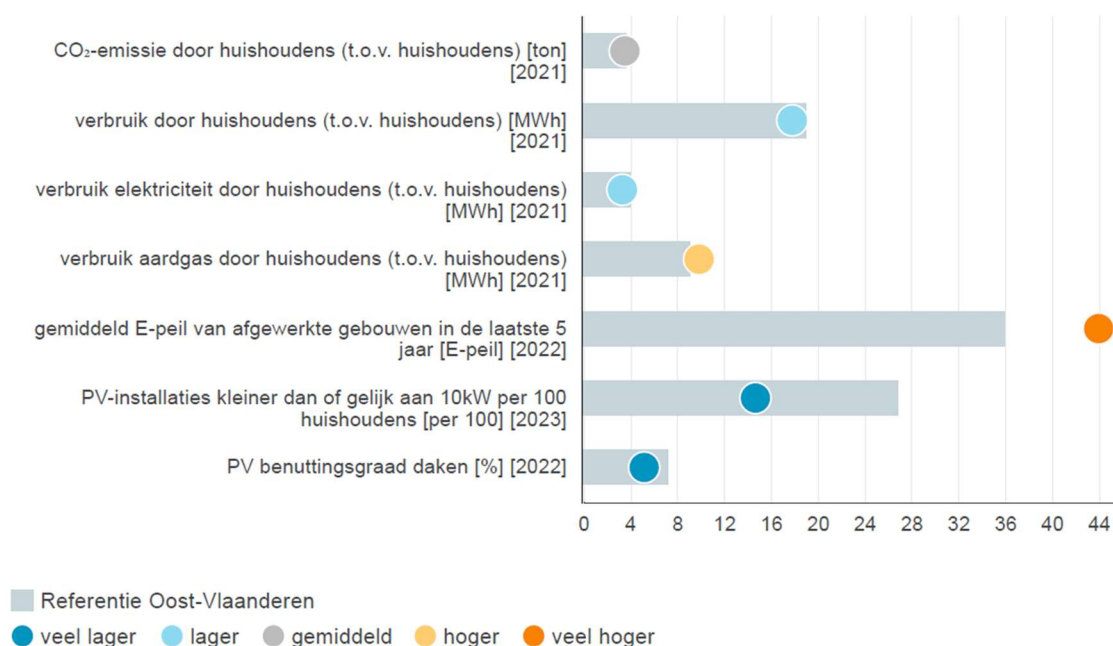
Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel inwoners dat op 5 km van het werk woont   • Aandeel inwoners dat tussen 25 en 50 km, of dat meer dan 50 km van het werk woont   • Aandeel inwoners dat minder dan 15 minuten verplaatsingstijd nodig heeft om op het werk te geraken   • Aandeel inwoners dat meer dan 1 uur verplaatsingstijd nodig heeft om op het werk te geraken   • Aandeel inwoners dat frequent een brommer of moto gebruikt in de vrije tijd   • Aandeel inwoners dat zelden of nooit een (elektrische) fiets gebruikt in de vrije tijd   • Aandeel inwoners dat de auto gebruikt als primair vervoersmiddel voor woon-werkverkeer
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel inwoners dat zelden of nooit een (gewone) fiets gebruikt in de vrije tijd
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel inwoners dat een bakfiets of fietskar bezit   • Aandeel inwoners dat een elektrische fiets bezit   • Aandeel inwoners dat een hybride of elektrische personenwagen bezit
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
• Aandeel inwoners dat een niet-elektrische fiets bezit

Uitstoot en Energie: Hoe gaan we om met energie?

We halen momenteel de doelstellingen uit het burgemeestersconvenant niet. We verbruiken weliswaar minder energie (met uitzondering van fossiele brandstoffen), maar onze huizen zijn veel minder energiezuinig. We produceren minder groene stroom en al helemaal geen groene warmte.

Grafiek 49 | Samenvattende grafiek

Bron: VEKA | provincies.incijfers.be, VEKA en Fluvius | provincies.incijfers.be

Klimaatengagements - Ronse ondertekende het burgemeestersconvenant en ging de verplichting aan om **tegen 2030 40% minder CO₂** uit te stoten en een klimaatadaptatiebeleid te voeren. Hiervoor werd het klimaatplan klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen opgemaakt waarin diverse maatregelen geformuleerd zijn.

Om de realisatie van de klimaatdoelstellingen te versnellen, voerde de Vlaamse Regering in 2021 het **Lokaal Energie- en Klimaatpact** in. Ronse ondertekende dit en engageert zich zo om (in ruil voor jaarlijkse financiële middelen):

- De acties uit het burgemeestersconvenant te realiseren;
- Het eigen patrimonium (inclusief infrastructuur en het wagenpark) klimaatneutraler te maken;
  - o De openbare verlichting moet volledig verled zijn tegen 2030;
  - o Het energieverbruik daalt jaarlijks met 3% tussen 2021 en 2023;
  - o De CO₂-uitstoot daalt tegen 2030 met 40,3%;
  - o Het patrimonium stoot tegen 2050 geen CO₂ uit;
- Een warmtebeleidsplan en sloopbeleidsplan op te maken
- De doelstellingen op de vier werven mee te helpen realiseren.¹⁵

¹⁵ De vier werven zijn: groen, water, renovatie en hernieuwbare energie, en mobiliteit.

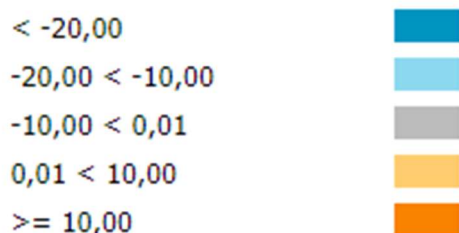
CO2-uitstoot – Tussen 2011 en 2021 verminderde onze uitstoot met 5%. Aan dit tempo behalen we het vooropgestelde doel niet.

Het zijn vooral **huishoudens (33%)**; industrie (26%); transport (23%); en particulier en commercieel vervoer (23%), die het meeste uitstoten.

De **grootste daling** bevindt zich bij de uitstoot van de landbouw, de openbare verlichting, en het openbaar vervoer. Omdat dit echter kleinere sectoren zijn, wegen ze weinig op de totale uitstoot. De grootste absolute daling bevindt zich in de sector van de huishoudens.

Tabel 3 | Evolutie CO₂-emissies in ton per sector (procentuele groei, 2021 t.o.v. 2011)

	Ronse	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
huishoudens	-10,0	-14,6	-13,2
particulier en commercieel vervoer	-2,0	1,7	1,2
openbaar vervoer	-19,4	-19,7	-21,2
tertiair	9,8	-2,7	0,1
industrie (niet-ETS)	-5,7	-8,1	-8,9
landbouw	-46,1	11,5	28,4
openbare verlichting	-24,8	-34,2	-28,6
CO₂-emissie niet toegekend	-23,6	-33,8	-31,4
totaal	-4,8	-5,7	-4,6

Bron: VEKA | provincies.incijfers.be

CO2-uitstoot door huishoudens – Huishoudens zijn goed voor meer dan 30% van de CO2-uitstoot. Ronse scoort middelmatig op het vlak van milieubewustzijn bij de inwoners. De **huishoudens stootten in 2021 jaarlijks** iets meer uit dan het Vlaams en provinciaal gemiddelde.

De daling komt er omdat we **minder energie verbruiken**. De daling is het grootst bij fossiele brandstoffen anders dan aardgas. Opgedeeld per categorie, verbruiken we

- o minder dan gemiddeld elektriciteit
- o minder dan gemiddeld fossiele brandstoffen
- o meer dan gemiddeld aardgas
- o minder dan gemiddeld hernieuwbare warmte

Tussen 2011 en 2021 is het totale energieverbruik voor huishoudens in Ronse afgenomen met 4,6%. Dat is lager dan het gemiddelde in Vlaanderen en in de provincie.

Er is winst te rapen bij het energiezuinig maken van woningen. Het **gemiddelde E-peil van afgewerkte nieuwbouwwoningen** is het op twee na hoogste in Oost-Vlaanderen. De

combinatie van een groot verouderd gebouwenbestand en een laag gemiddeld inkomen maakt het moeilijk het gebouwenbestand duurzaam energiezuinig te maken.

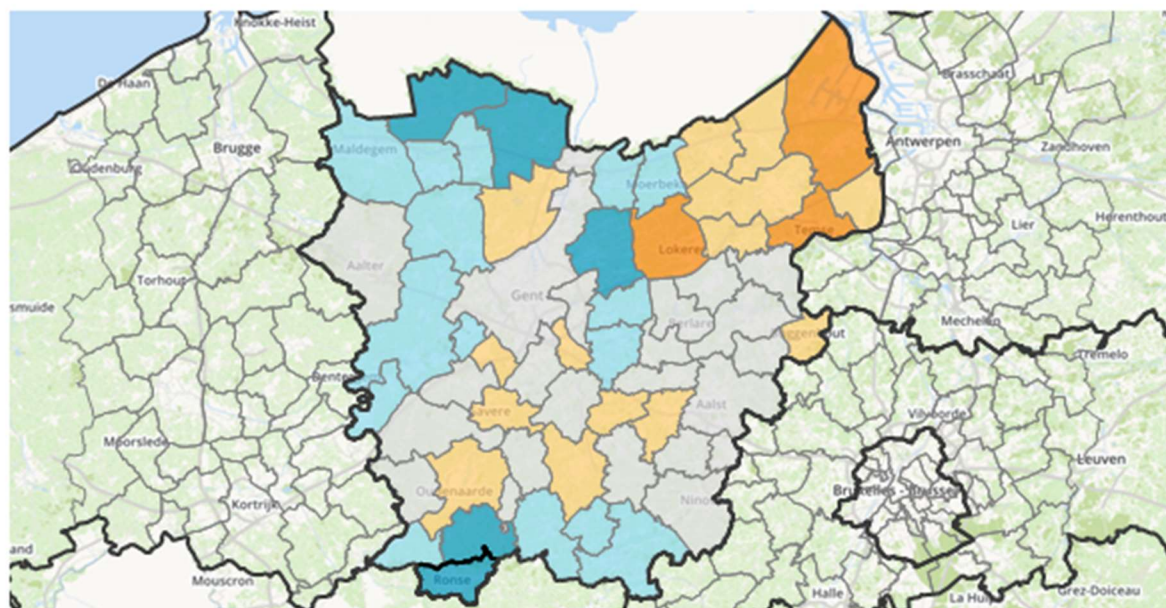
Hernieuwbare energie - In 2020 produceerde Ronse 8,5% van haar totale **elektriciteitsverbruik op een groene manier** (via zonnepanelen, windturbines, waterkrachtinstallaties, biomassa of biogas). Via warmtepompen en zonneboilers produceren we **groene en duurzame warmte**.¹⁶

Onze inwoners nemen echter minder dan gemiddeld **groene stroom af**. In totaal was 29,6% van onze elektriciteitsafname in 2021 groen, tegenover 44,7% in Oost-Vlaanderen

Zonne-energie – We gebruiken voornamelijk **zonnepanelen** (PV-installaties) – er zijn geen windturbines in Ronse. Men plaatst voornamelijk kleinere PV-installaties (maximaal 10 kW) – deze brengen bijna de helft van alle geproduceerde energie op, en maken meer dan 95% van alle geïnstalleerde panelen uit.

Desondanks wordt nog maar **5,2% van het zonnepotentieel van de daken benut**. Dit is bij de laagste in Oost-Vlaanderen. Ten opzichte van 2019 is er wel 3108 kW geïnstalleerd vermogen bijgekomen (ofwel ongeveer 777 gezinsinstallaties van maximaal 4 kWp).

Kaart 17 | Benuttingsgraad daken voor PV (1 januari 2022, z-score)

■ veel lager ■ lager ■ gemiddeld ■ hoger ■ veel hoger ■ **Ronse: 5,2**

Bron: VEKA en Fluvijs | provincies.incijfers.be

Openbare verlichting - Tegen 2030 moeten we volledig overgeschakeld zijn op LED-verlichting. In 2021 was 30,1% van onze openbare verlichting verled. We maakten hiermee een inhaalbeweging tegenover 2016, toen we met 0,4% verledingsgraad onderaan bengelden. Toch scoren we lager dan gemiddeld.

¹⁶ Vlaanderen biedt een inspiratiekaart warmte aan die een inschatting maakt waar het financieel interessanter is gebouwen collectief te verwarmen via een warmtenet, en waar het beter individueel georganiseerd wordt.

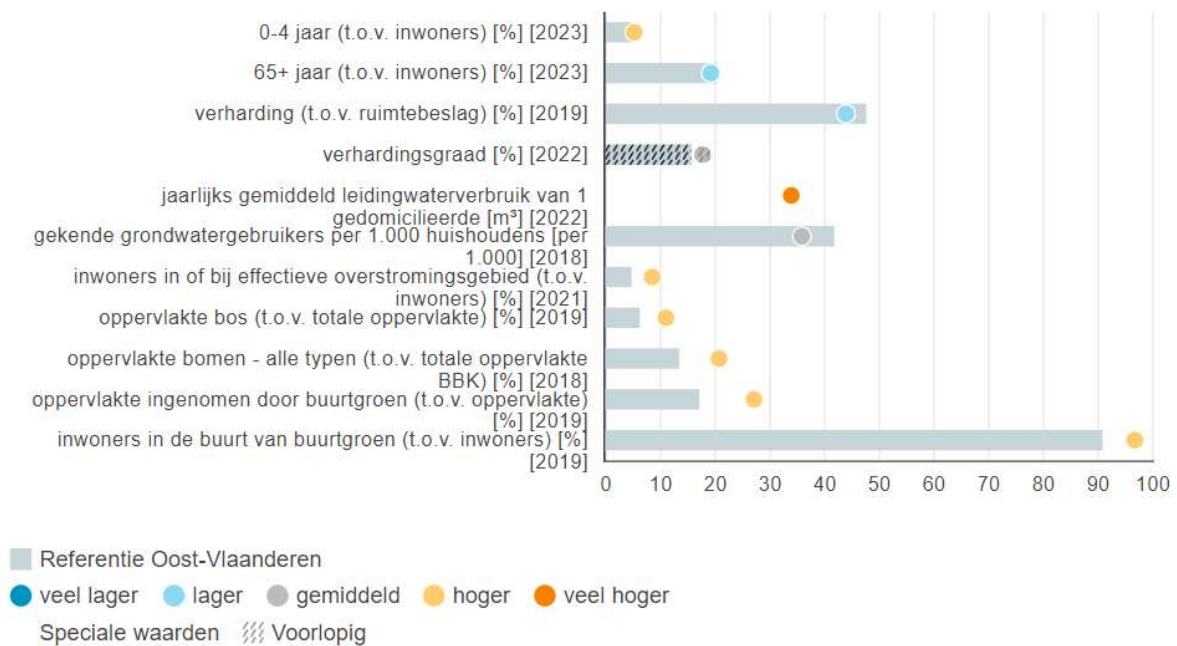
Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
• Gemiddeld E-peil van afgewerkte gebouwen in de laatste vijf jaar   • Gemiddeld E-peil van afgewerkte nieuwbouwwoningen   • Gemiddelde E-eis van afgewerkte nieuwbouwwoningen   • CO2-emissie door openbare verlichting (tegenover totale emissie)
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
Nihil
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
• Volume groene stroom (tegenover totale volume stroom)   • Aantal nieuwbouwwoningen met een warmtepomp   • CO2-uitstoot door openbaar vervoer (tegenover totale emissie)   • CO2-uitstoot door particulier en commercieel vervoer (tegenover totale emissie)   • CO2-uitstoot door transport (tegenover totale emissie)   • Verbruik van elektriciteit door huishoudens   • Verbruik van hernieuwbare warmte door huishoudens
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
• Aantal afnemers van groene stroom   • Aantal nieuwbouwwoningen met zonnepanelen

Milieu: Welke impact hebben we op onze omgeving?

We hebben een **negatieve impact op onze omgeving**: hoewel we minder afval produceren, sorteren we minder; slechts één op vijf inwoners handelt consequent milieubewust; en onze riolerings- en zuiveringsgraad is lager dan gemiddeld. We pompen ook meer water op dan gemiddeld, en zijn meer erosiegevoelig en overstromingsgevoelig.

Grafiek 16 | Samenvattende grafiek

Milieubewust handelen – Slechts één op vijf inwoners **handelt consequent milieubewust**. Hieronder verstaan we korte afstanden te voet of met de fiets afleggen; seizoensgroenten, lokaal gekweekt voedsel, of vegetarisch eten; of kraantjeswater als drinkwater gebruiken. In Vlaanderen let één op drie op deze acties.

Afval – We sorteren **slecht**. Restafval maakt bijna de helft van al het ingezamelde afval uit, terwijl dit in Oost-Vlaanderen minder dan een derde is.

Tevredenheid – Onze inwoners zijn minder dan gemiddeld tevreden met de **ondersteuning** voor hernieuwbare energie (28% is tevreden, tegenover 37% in Vlaanderen), en de huisvuilvoorzieningen (73% tevreden, tegenover 82% in Vlaanderen).

Water – Ronse is arm aan water. Slechts 0,3% van de oppervlakte wordt **ingenomen door water**, met name de Molenbeek. De **ecologische toestand van de Molenbeek** in Ronse is ontoereikend, de op één na slechtste waterkwaliteit. Echter, geen enkele waterloop in Vlaanderen bereikt een 'goede' kwaliteit, de tweede beste kwalificatie van de vijf.

Waterzuivering – We hinken achterop op het vlak van **rioleringsgraad** en **zuiveringsgraad**. We zijn wel bij de betere leerlingen in de referentieregio.

Wateroverlast – Door onze ligging in een dal is er meer effectief overstroombaar gebied, ondanks het feit dat er weinig water aanwezig is. Bijna één op tien van onze inwoners zal in 2050 in een overstromingsgevoelig gebied wonen

Daarnaast waren er **5 signaalgebieden** in 2019 met een oppervlakte van 29 ha, waarvan 19 ha met verscherpte watertoets en 10 ha met bouwvrije opgave. Signaalgebieden zijn gebieden die nog niet ontwikkeld zijn, maar bestemd zijn voor een harde ruimtelijke invulling, en die kunnen overstromen of water kunnen bergen.

Watergebruik – We **pompen meer water op dan gemiddeld**. Het vergunde debiet per bedrijf ligt hoger dan het Vlaams gemiddelde. Het aantal vergunningen in 2018 steeg tegenover 2014. In Ronse liggen er 2 actiegebiedengrondwater, waar herstelprogramma's worden uitgewerkt.

Tegelijk **verbruiken** we door de band genomen minder water. Zo verbruikt een alleenstaande gemiddeld 93 liter leidingwater per dag.

Erosie - Ronse is sterk **erosiegevoelig**, vooral in het Noorden. Daarom maakten we een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan op. Er werden 59 knelpuntgebieden geïdentificeerd die actueel en problematisch zijn, en 13 potentiële knelpuntgebieden.

Vergelijking met Oost-Vlaanderen

Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 10% in Oost-Vlaanderen
Aandeel van restafval in het totaal huishoudelijk afval
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de top 1% in Oost-Vlaanderen
Nihil
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 10% in Oost-Vlaanderen
Aandeel van selectief ingezameld afval in het totaal huishoudelijk afval
Voor deze parameters bevindt Ronse zich bij de laagste 1% in Oost-Vlaanderen
Totaal selectief ingezameld afval per inwoner in kg

Klimaat: hoe ziet ons klimaat eruit in 2100?

Vlaanderen zal in 2100 meer hittedagen, droogtedagen, en extreme neerslag kennen. Voor Ronse verwachten we in vergelijking **meer regen en minder droogtedagen**.

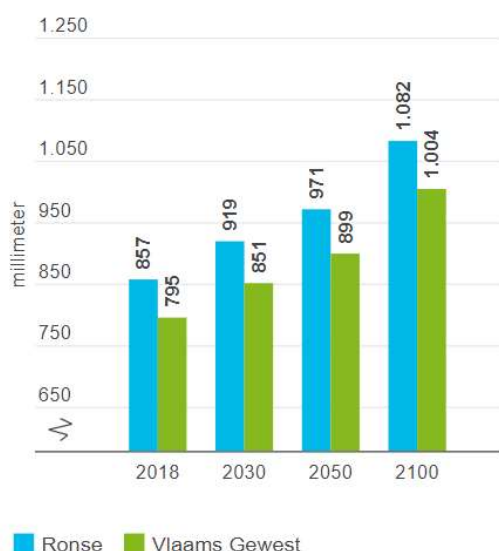
Temperatuur - Door de klimaatverandering verwachten we een **stijging van de temperatuur** en een toename van de verdamping. De gemiddelde zomertemperatuur van 16,9 °C zal stijgen naar 25 °C in 2100. In plaats van 3 dagen waarop de temperatuur boven de 30 °C uitstijgt, zullen dit er in 2100 33 zijn. Toch blijft Ronse hierbij iets onder het Vlaams gemiddelde. Ook het aantal hittegolfdagen zal stijgen van 3,5 dagen nu, tot 46,8 dagen in 2100.

Droogte - Door de afnemende zomerneerslag zal **vaker watertekort** optreden. Momenteel kennen we al 168 dagen met minder dan 0,1 mm neerslag per dag. Dit zal toenemen naar 230 droge dagen in 2100. Toch zullen we hiermee bij de 'nattere' regio's in Vlaanderen behoren, waar het gemiddelde op 235 dagen zal liggen.

Agrarische **droogtedagen** (nu een zestal, waarbij vegetatie beginnende droogtestress ondervindt) zal oplopen tot 17 dagen in 2100. Hierdoor zal er een stijging zijn van het aandeel landbouwpercelen met significante droogtestress van 2,7% naar 20,2% in 2100. Ook het aantal kwetsbare ecotopen met significante droogtestress zal oplopen van 0,2% nu naar 34,8% in 2100.

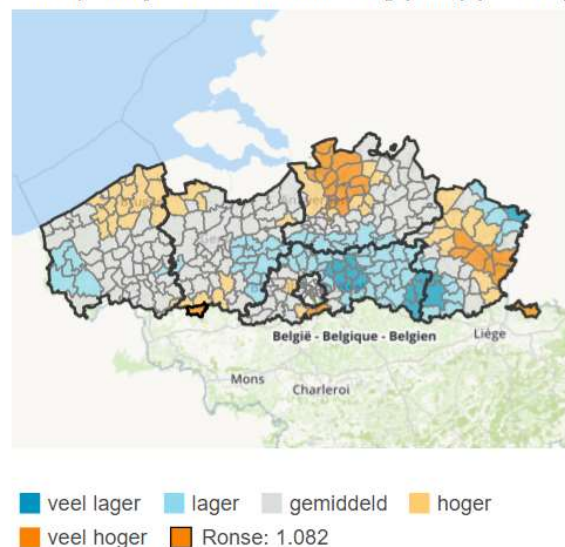
Neerslag - Tegelijk kent de **neerslag meer extremen**. Het neerslagtotaal zal veel hoger liggen dan het Vlaams gemiddelde. De regen zal vooral in de winter vallen (een toename van 29%), en minder in de zomer (een daling van 38,3%). Het zal bovendien minder vaak, maar harder regenen.. Hierdoor stijgt het aantal gebouwen die kwetsbaar zijn voor wateroverlast van 773 naar 1150. Dit is één op tien gebouwen, vooral in de verstedelijkte kern.

Grafiek 7 | Evolutie jaarlijkse hoeveelheid neerslag in mm (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100)

Bron: VMM | provincies.incijfers.be

Kaart 8 | Jaarlijkse hoeveelheid neerslag (2100) (z-scores)

Bron: VMM | provincies.incijfers.be

© OpenStreetMap contributors

PARTNERSHIP – MEEDOEN

DIENSTVERLENING: HOE TEVREDEN ZIJN ONZE INWONERS OVER ONS BESTUUR?	74
VERTROUWEN IN OVERHEDEN	74
TEVREDENHEID	74
COMMUNICATIE	74
PARTICIPATIE	74
 VRIJE TIJD EN CULTUUR: WAT BIEDEN WE ONZE INWONERS AAN?	 75
ALGEMEEN VRIJETIJD SAANBOD	75
JEUGD	75
SPORT	75
BIBLIOTHEEK	75
TOERISME	75
ERFGOED	76
TEVREDENHEID	76
 REFERENTIEREGIO: EEN NIEUW BESTUURLIJK LANDSCHAP	 77

61%
is tevreden over
de culturele
voorzieningen

57%

bezoekt nooit een culturele activiteit in Ronse

59%

bezoekt nooit de bibliotheek in Ronse

33%

sport nooit in Ronse

45%

sport wekelijks

79%
is tevreden over
de sport-
voorzieningen

Meedoen

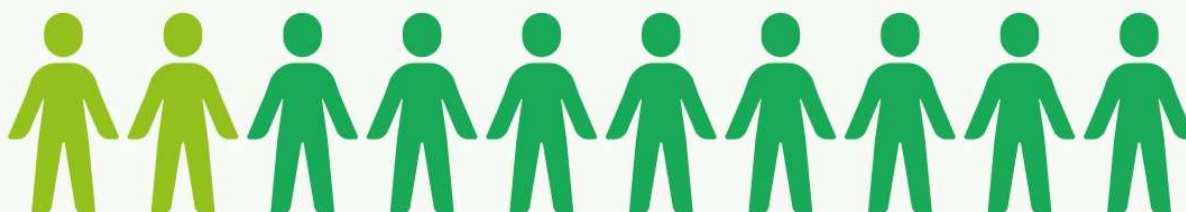
in Ronse

Drie op tien heeft veel vertrouwen in het stadsbestuur

Zes op tien is tevreden over onze dienstverlening, digitaal en aan de loketten

Twee op tien wilt meewerken en meedenken met het beleid

Meedoen

3 lessen

Dienstverlening

- 1 De Ronsenaar heeft minder vertrouwen in het stadsbestuur en is minder tevreden over onze dienstverlening. Wel geven meer inwoners aan te willen meepraten/beslissen over het beleid in de stad.

Vrije Tijd en Cultuur

- 2 Hoewel we geen uitgebreide waaier aan activiteiten en evenementen organiseren, bereiken we door de band genomen meer inwoners dan elders in Vlaanderen. Onze inwoners zijn vooral tevreden over de sportvoorzieningen en uitgaansmogelijkheden. Op vlak van recreatie- en jongerenvoorzieningen is er echter nog werk aan de winkel.

Referentieregio

- 3 In het kader van het regiodecreet van 1 april 2023 dienen minstens tien samenwerkingsverbanden aangepast te worden, waarvan drie tegen 2025, drie tegen 2026, twee tegen 2027, en één tegen 2030. De laatste is nog in onderhandeling.

Dienstverlening: Hoe tevreden zijn onze inwoners over ons bestuur?

De Ronsenaar heeft minder vertrouwen in het stadsbestuur en is minder tevreden over onze dienstverlening. Wel geven meer inwoners aan te willen meepraten/beslissen over het beleid in de stad.

Vertrouwen in overheden – de Ronsenaar heeft **minder dan gemiddeld vertrouwen** in het eigen stadsbestuur: slechts 27% heeft veel vertrouwen in het stadsbestuur, 25% weinig vertrouwen. Over het algemeen heeft men in Ronse het minst vertrouwen in de Europese en federale overheid, en het meeste vertrouwen in de politie.

Tevredenheid – onze inwoners zijn over het algemeen **minder tevreden over onze loketvoorzieningen** en digitale dienstverlening. Twee op tien is zelfs manifest ontevreden over deze dienstverlening. Op vlak van digitale dienstverlening scoren we wel beter dan gemiddeld.

Communicatie – de **ontevredenheid zet zich sterker door op het vlak van communicatie**. Bijna een vierde vindt de communicatie van het lokaal bestuur niet afdoende (op vlak van taal en berichtgeving). Vooral communicatie over bestuursbeslissingen gebeurt te weinig. Informatie over activiteiten en voorzieningen is wel gemakkelijker te vinden, maar op alle onderwerpen scoren we beduidend zwakker dan gemiddeld in Vlaanderen.

Participatie – onze inwoners voelen zich minder geconsulteerd dan de gemiddelde Vlaming. Een vierde geeft **aan te willen praten en participeren** in het beleid van de stad.¹⁷ Tegelijk wilt 36% niet meepraten over het beleid. Dit is meer dan in Vlaanderen, waar iets meer dan een derde dezelfde mening is toegedaan.

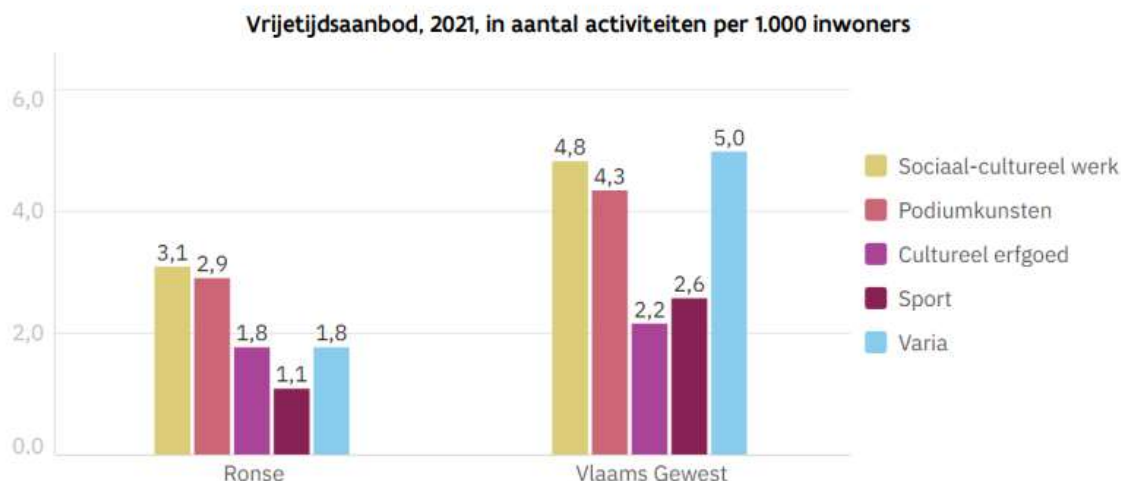
¹⁷ Dit is op basis van een vrijwillige burgerenquête. De personen die deze enquête invullen, zullen dus ook meer geneigd zijn om deel te nemen aan andere bevestigingen en vergaderingen. Het is dus een vertekend beeld. Wel is de verhouding met Vlaanderen representatief, vermits de vertekening zich ook daar bevindt.

Vrije Tijd en Cultuur: Wat bieden we onze inwoners aan?

Hoewel we geen uitgebreide waaier aan activiteiten en evenementen organiseren, bereiken we door de band genomen **meer inwoners** dan elders in Vlaanderen. Onze inwoners zijn vooral tevreden over de sportvoorzieningen en uitgaansmogelijkheden. Op vlak van recreatie- en jongerenvoorzieningen is er echter nog werk aan de winkel.

Algemeen vrijetijdsaanbod – in vergelijking met Oost-Vlaanderen en Vlaanderen zijn we **niet de meest bruisende gemeente**: we organiseren minder dan de helft aan activiteiten per 10.000 inwoners dan in onze vergelijkingsgebieden. Een uitzondering is de bibliotheek: we organiseren dubbel zoveel activiteiten per 10.000 inwoners dan in Oost-Vlaanderen en Vlaanderen.

Bovenstaand beeld is echter vooral te wijten aan een gebrekkige registratie van het aantal activiteiten en evenementen in de UitinVlaanderen-databank. Met ons (volgens de cijfers beperkte) aanbod **bereiken we immers veel meer inwoners**: er zijn dubbel zoveel deelnames per 10.000 inwoners aan onze activiteiten dan in onze vergelijkingsgebieden. Vier op tien inwoners neemt af en toe deel aan een culturele activiteit. Dit wijst erop dat het aantal activiteiten te weinig geregistreerd wordt.

Jeugd – **eenzelfde beeld** zien we bij jeugdverenigingen: we hebben gemiddeld minder jeugdverenigingen en jeugdbewegingen per 10.000 kinderen en jongeren, maar de deelnamegraad aan activiteiten ligt hoog. Toch is de tevredenheid over jongerenvoorzieningen laag: slechts een derde is tevreden, tegenover de helft in Vlaanderen.

Sport – onze inwoners zijn **minder sportief dan gemiddeld**. Drie op tien doet nooit aan sport, tegenover twee op tien in Vlaanderen. Er zijn ook slechts twee sportclubs per 1000 inwoners, terwijl dit er in Oost-Vlaanderen gemiddeld drie zijn.

Bibliotheek – los van het bovengemiddeld aantal activiteiten die onze bibliotheek organiseert, scoren we op vlak van bibliotheekbezoek en tevredenheid telkens net onder het **gemiddelde**. Van onze inwoners is 83% tevreden over de bibliotheek.

Toerisme – **Ronse bezit heel wat troeven**: mooie natuur met GR-routes, verschillende erfgoedkundige elementen, een gevarieerd ontspanningsaanbod en verschillende kleinschalige logies. Bovendien is Ronse een compacte stad (met gratis parkings), waardoor

toeristen gemakkelijk van de verschillende troeven kunnen proeven. De erkenning van de Vlaamse Ardennen als landschapspark kan onze toeristische aantrekkingskracht in de hand werken.

Onze **toerismecapaciteit** (op vlak van overnachtingsmogelijkheden) is echter vrij laag in vergelijking met Oost-Vlaanderen en Vlaanderen. Echter, de aanwezigheid van de zeer toeristische stad Gent vertekent dit beeld. In vergelijking met de Belfiuscluster hebben we meer bedden per 1000 inwoners; in vergelijking met onze referentieregio minder, maar met eenzelfde aantal overnachtingen.

Erfgoed - We bezitten een **rijk scala aan erfgoedkundige elementen** waaronder twee door Vlaanderen erkende immaterieel erfgoedtradities, één topstuk van roerend erfgoed en een 25-tal beschermde monumenten en stadsgezichten en een klein 600-tal inventarisitems.

Tevredenheid - De meeste **voorzieningen** worden in Ronse evenzeer (of even weinig) gesmaakt als in Vlaanderen in het algemeen. Onze inwoners zijn in afnemende mate tevreden over:

- De bibliotheek
- De sportvoorzieningen
- De recreatievoorzieningen
- De uitgaansgelegenheden
- De culturele voorzieningen
- De jongerenvoorzieningen
- De ouderenvoorzieningen

In vergelijking met Vlaanderen is men enkel meer tevreden over de sport- en uitgaansgelegenheden.

Referentieregio: een nieuw bestuurlijk landschap

In het kader van het regiodecreet van 1 april 2023 dienen minstens **tien samenwerkingsverbanden aangepast** te worden, waarvan drie tegen 2025, drie tegen 2026, twee tegen 2027, en één tegen 2030. De laatste is nog in onderhandeling.

Gemeenten en OCMW's kunnen onbeperkt met elkaar samenwerken. Hierdoor is een kluwen ontstaan aan samenwerkingsverbanden over verschillende gebieden. De Vlaamse regering keurde daarom op 1 februari 2023 het **regiodecreet** goed.

Het regiodecreet bakent daarom 15 regio's af. **Samenwerkingsverbanden** zullen in de toekomst enkel binnen één en dezelfde regio mogelijk zijn. Voor Ronse gaat het over onderstaande samenwerkingsovereenkomsten.

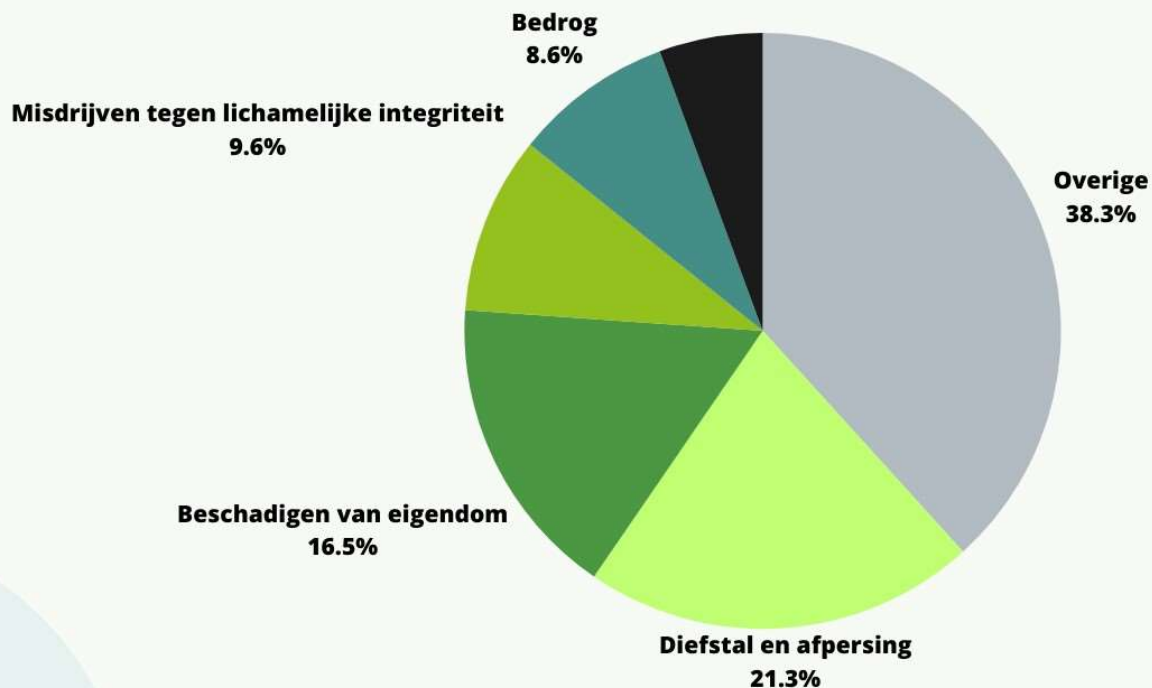
Erfgoedcel Vlaamse Ardennen	1 januari 2027
Intergemeentelijke Onroerend Erfgoed Diensten Vlaamse Ardennen	1 januari 2027
Sociaal-cultureel volwassenenwerk Vlaamse Ardennen-Dender	1 januari 2026
Energiehuis SOLVA	1 januari 2026
Regionaal landschap Vlaamse Ardennen	Nog te bepalen
Streekontwikkelingsintercommunale Solva	31 december 2030
Vervoerregio Vlaamse Ardennen	1 januari 2025
1Gezin1Plan	1 januari 2025
ELZ Vlaamse Ardennen	1 januari 2025
Regie Sociale Economie en Werk Geraardsbergen (SEVA)	1 januari 2026

Er zijn uitzonderingen mogelijk. Zo bestaan er in de toekomst ook supraregionale samenwerkingsverbanden, waarbij minstens 90% van de lokale besturen in één regio samenwerken met minstens 90% van de lokale besturen in een andere regio.

PEACE – VREDE

VEILIGHEID	82
AANTAL MISDRIJVEN	82
TYPE MISDRIJVEN	82
CRIMINELE FIGUREN	83
ZELFEVALUATIE	84
SWOT-ANALYSE	84
ZELFEVALUATIE 2023	85
DRAAGKRACHT PERSONEEL	86
ORGANISATIESTRUCTUUR	86
AANTAL PERSONEELSLEDEN	86
OP AFDELINGSNIVEAU	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
LEIDINGGEVENDEN	87
NIVEAU PERSONEELSLEDEN	87
ARBEIDSREGIME	87
TYPE CONTRACT	87
KENMERKEN PERSONEELSLEDEN	87
FINANCIËLE DRAAGKRACHT	88
ALGEMEEN	88
INKOMSTEN	88
UITGAVEN	88
FINANCIËLE RISICO'S	88

70 misdrijven per 1000 inwoners

Vrede

in Ronse

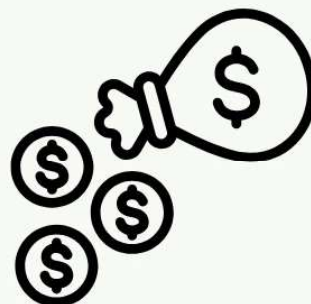

€2246 inkomsten
per inwoner in
Ronse

€2624 inkomsten
per inwoner in
Oost-Vlaanderen

€2338 uitgaven
per inwoner in
Ronse

€2687 uitgaven
per inwoner in
Oost-Vlaanderen

Er werken 11 VTE per 1000 inwoners bij het lokaal bestuur, waarvan 7 voor de stad
en 4 voor OCMW

Vrede

4 lessen

Veiligheid

1 Terwijl de misdaadcijfers in andere lokale besturen vaak een licht dalende trend kennen, blijven ze in Ronse op een vrij stabiel niveau. De meeste misdrijven richten zich op bezittingen (diefstal, afpersing, beschadigingen...) en minder op persoonsgebonden feiten (bedrog, drugs...)

Zelfevaluatie

2 Uit de zelfevaluatie blijkt dat er veel waardevolle initiatieven worden opgestart, maar dat basisprocessen- en ondersteuning onvoldoende zijn uitgewerkt. Hierdoor worden nieuwe initiatieven niet altijd verankerd of volwaardig geïmplementeerd. In samenhang hiermee is er nood aan een gedeeltelijke cultuurverandering, waarin procesmatig werk en risicobeheersing geen vreemde begrippen zijn.

Draagkracht Personeel

3 Onze organisatie wordt gekenmerkt door een stabiel, maar vergrijzend personeelsbestand. Samen met het feit dat er meer dan gemiddeld medewerkers op A- en B-niveau worden tewerkgesteld, en er beduidend meer medewerkers in een statutair verband zijn aangesteld, zorgt dit voor een hoge loonkost. Desondanks is de personeelsbezetting eerder aan de lage kant, vooral bij de ondersteunende diensten.

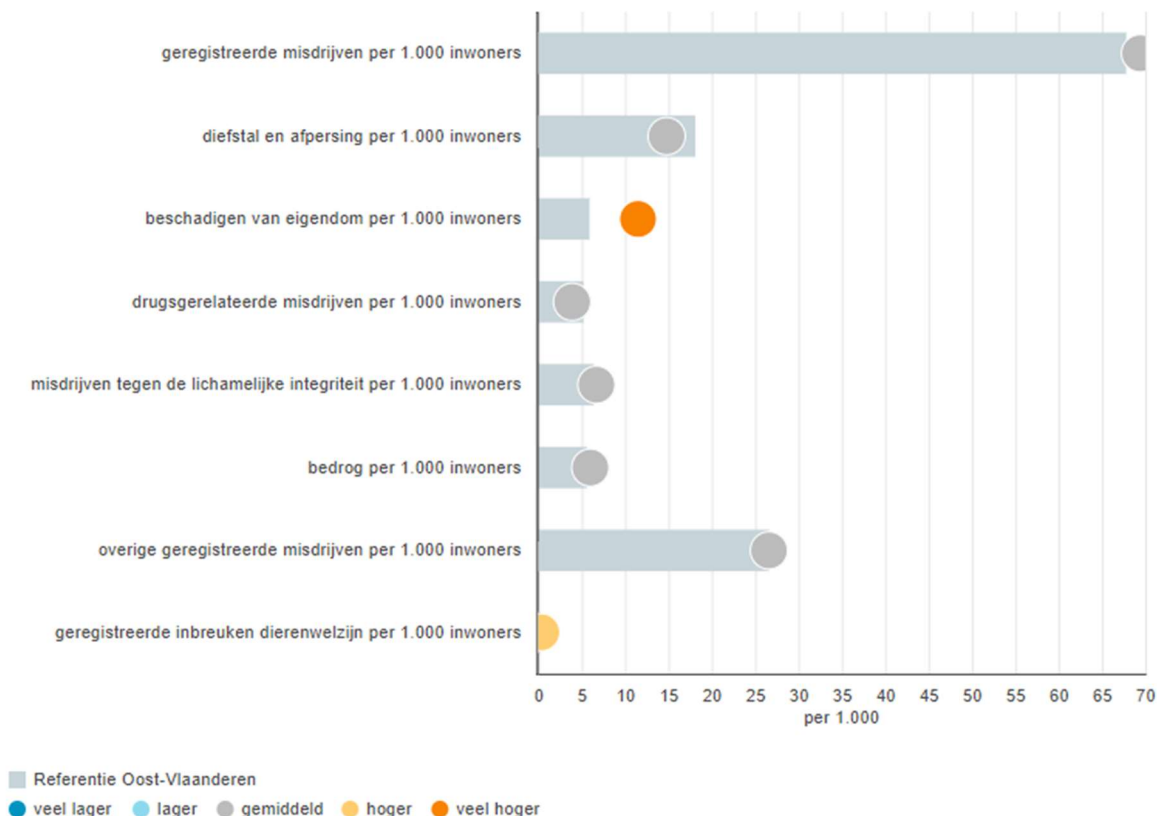
Financiële Draagkracht

4 Ronse is een financieel gezonde gemeente, die echter minder manoeuvreerruimte heeft dan andere lokale besturen. Door de relatief hoge armoede in onze stad, zijn ook de inkomsten beduidend minder. We compenseren dit gedeeltelijk door meer ontvangsten te halen uit andere belastingen dan de aanvullende personenbelasting en de opcentiemen op onroerende voorheffing. Van ons budget geven we bovengemiddeld veel uit aan cultuur en vrije tijd, wonen en ruimtelijke ordening.

Veiligheid

Terwijl de misdaadcijfers in andere lokale besturen vaak een licht dalende trend kennen, blijven ze in Ronse op een vrij stabiel niveau. De meeste misdrijven richten zich op **bezittingen** (diefstal, afpersing, beschadigingen...) en minder op persoonsgebonden feiten (bedrog, drugs...)

Grafiek 25 | Samenvattende grafiek criminaliteit (2022)

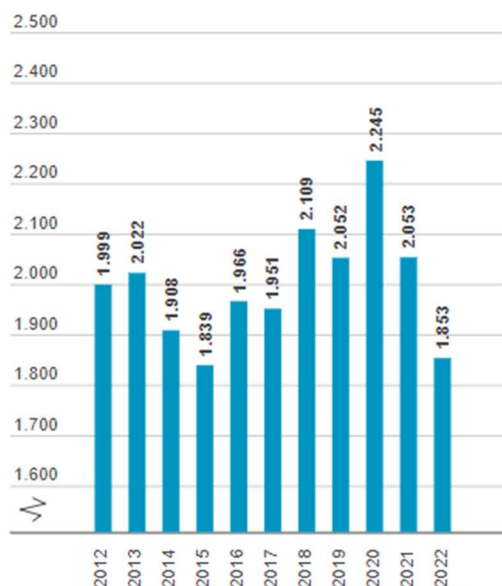

Bron: Federale Politie | provincies.incijfers.be

Aantal misdrijven – Er zijn **meer misdrijven per 1000 inwoners** dan in onze vergelijkingsgebieden. Dit komt omdat sinds 2011 de misdaadcijfers vrij stabiel blijven, terwijl deze in Oost-Vlaanderen en Vlaanderen wel daalden. De stad Ronse investeert jaarlijks zo'n 150 euro per inwoner in de politie – dit is het hoogste in de referentieregio.

Type misdrijven - De misdrijven **focussen op bezittingen**. Naast 'overige' vallen de meeste misdrijven in de categorie van diefstal en afpersing, gevolgd door het beschadigen van eigendom. In vergelijking met Oost-Vlaanderen hebben we minder te maken met bedrog en drugsgelateerde feiten.

Grafiek 1 | Evolutie geregistreerde misdrijven in Ronse (2012-2022)

Bron: Federale Politie | provincies.incijfers.be

Grafiek 2 | Evolutie geregistreerde misdrijven, per 1.000 inwoners (2012-2022)

Bron: Federale Politie | provincies.incijfers.be

Criminele figuren – Criminele figuren komen niet voor in het Strafwetboek. Het gaat vooral over verschillende soorten diefstallen. We kampen, in vergelijking met Oost-Vlaanderen, minder met fietsdiefstallen (gelet ook op het lage aantal fietsen in Ronse), met diefstallen uit een wagen en met zakkenrollerij. Daarentegen zijn **dubbel zoveel winkeldiefstallen** per 1000 inwoners, en ook het aantal woninginbraken ligt hoger.

Zelfevaluatie

Uit de zelfevaluatie blijkt dat er veel waardevolle initiatieven worden opgestart, maar dat **basisprocessen- en ondersteuning onvoldoende zijn uitgewerkt**. Hierdoor worden nieuwe initiatieven niet altijd verankerd of volwaardig geïmplementeerd. In samenhang hiermee is er nood aan een gedeeltelijke cultuurverandering, waarin procesmatig werk en risicobeheersing geen vreemde begrippen zijn.

SWOT-analyse - Uit een **bevraging bij de diensten**, komen volgende algemene opmerkingen. In bijlage 4 zijn kansen en uitdagingen per dienst opgenomen.

S T R E N G T E S	- Het lokaal bestuur voorziet een ruime mogelijkheid tot opleiding - Het lokaal bestuur voorziet heel wat flexibiliteit voor haar medewerkers (via bijvoorbeeld telewerk en glijtijden)	- Als werkgever zijn we niet altijd opgewassen tegen de privésector (op vlak van loon, snelheid van aanwerving, taalproeven...). Samen met de krapte op de arbeidsmarkt zorgt dit ervoor dat we moeilijk nieuwe collega's aantrekken om bepaalde (sleutel)posities in te vullen. Deze lege vacatures nemen toe door de vergrijzing. - Hierdoor, en door het uitstellen of afvoeren van nieuwe aanwervingen, is er bij de meeste diensten een hoge werkdruk. - Niet alle collega's zijn voldoende digitaal vaardig. - De (ondersteunende/organisatiebrede) processen worden als onvoldoende transparant en flexibel ervaren. - Er is geen afgestemde methode voor projectwerking en projectopvolging. - Informatie is versnipperd over verschillende mappen en systemen - De rolverdeling is onduidelijk: wie is verantwoordelijk voor welke taken?	Z W A K T E S
K A N S E N	- Digitaliseringsprojecten (intern en extern) bieden heel wat kansen om onze werking efficiënter en effectiever te maken - De nakende pensioneringsgolf biedt mogelijkheden om de organisatie op een natuurlijke manier een andere dynamiek en structuur te geven	- We bieden als lokaal bestuur een breed spectrum aan dienstverlening aan. In het kader van de financiële en personele uitdagingen zal het noodzakelijk zijn ingrijpende keuzes te maken waar we op willen uitblinken, en wat we laten - De nakende pensioneringsgolf kan ook uitdagingen met zich meebrengen op vlak van kennisborging en kennisoverdracht. - De komst van een asielcentrum in Ronse zal een extra belasting voor de stedelijke diensten betekenen, vooral voor de diensten van het Sociaal Huis en Burgerzaken	U I T D A G I N G E N

Zelfevaluatie 2023 - We voerden in 2023 een **zelfevaluatie uit in het kader van organisatiebeheersing**. De bevindingen van de evaluatie werden gebundeld in het maturiteitsrapport (bijlage 3 omvat de beknopte versie).

Uit de zelfevaluatie bleek dat er in de organisatie veel (waardevolle) initiatieven worden genomen, maar dat deze vaak spruiten uit een buikgevoel of een persoonlijk initiatief, niet uit een objectieve en strategische analyse van de situatie. Hierdoor riskeren de initiatieven ondergesneeuwd te geraken door nieuwe projecten, of worden ze **niet duurzaam verankerd in de organisatie**.

De analyse door Probis bevestigt een deel van dit rapport. Ook uit haar huiswerk blijkt dat we **transparante processen missen, evenals concrete ondersteuning**. Veel taken zijn gedecentraliseerd – vaak uit noodzaak, door de lage bezetting van de ondersteunende diensten.

De organisatie staat daarom voor de uitdaging **aan haar fundamenteën en basismechanismen te werken**, zoals een gedegen meerjarenplan met een duidelijke financiële structuur, projectmatig en procesmatig werken, de uitrol van kernwaarden, een herziening van de personeelsstructuur, de uitbouw van een duurzame en toegankelijke informatiestructuur, periodieke rapportering... Dit zijn projecten die een impact zullen hebben op de hele organisatie. In de nieuwe legislatuur zal een deel van onze aandacht naar binnen gericht moeten worden.

Draagkracht personeel

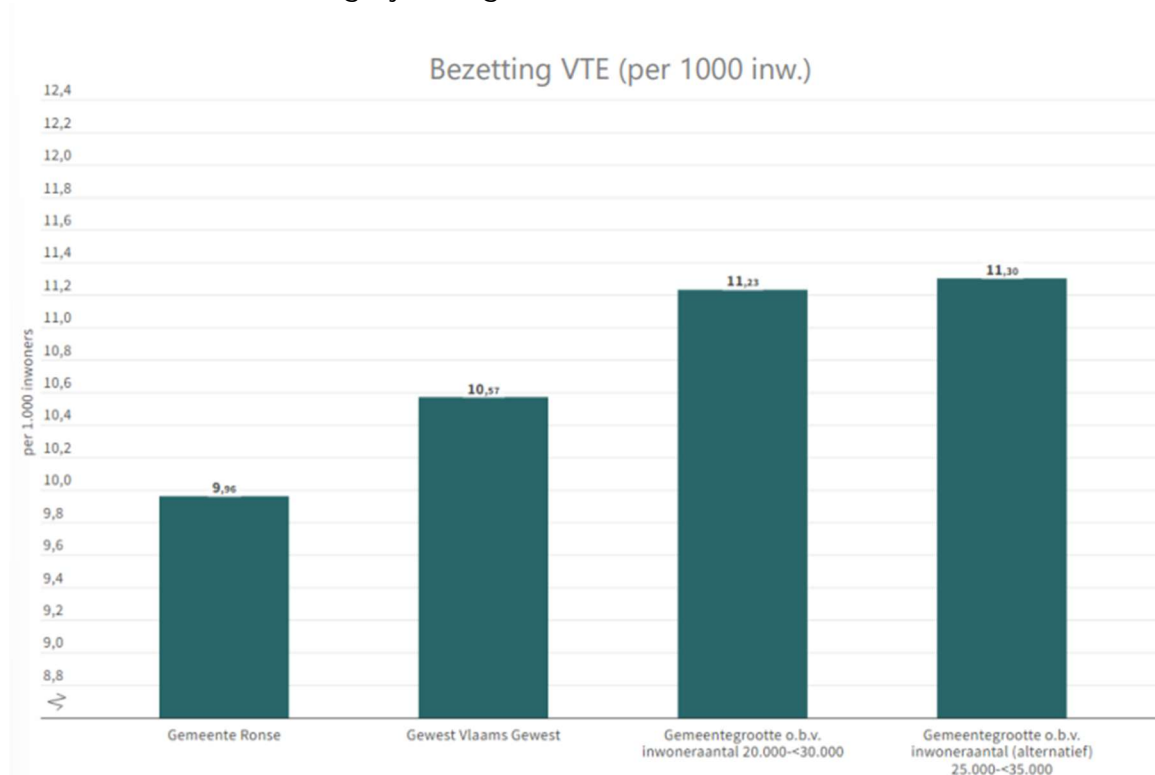
Onze organisatie wordt gekenmerkt door een stabiel, maar vergrijzend personeelsbestand. Samen met het feit dat er meer dan gemiddeld medewerkers op A- en B-niveau worden tewerkgesteld, en er beduidend meer medewerkers in een statutair verband zijn aangesteld, zorgt dit voor een **hoge loonkost**. Desondanks is de personeelsbezetting eerder aan de lage kant, vooral bij de ondersteunende diensten.

In het najaar van 2023 voerde Probis een analyse uit van de organisatiestructuur, personeelsbezetting en personeelsbehoeften, aan de hand van benchmarking met andere lokale besturen.

Bijlage 4 biedt een overzicht van de kansen en uitdagingen op dienstniveau.

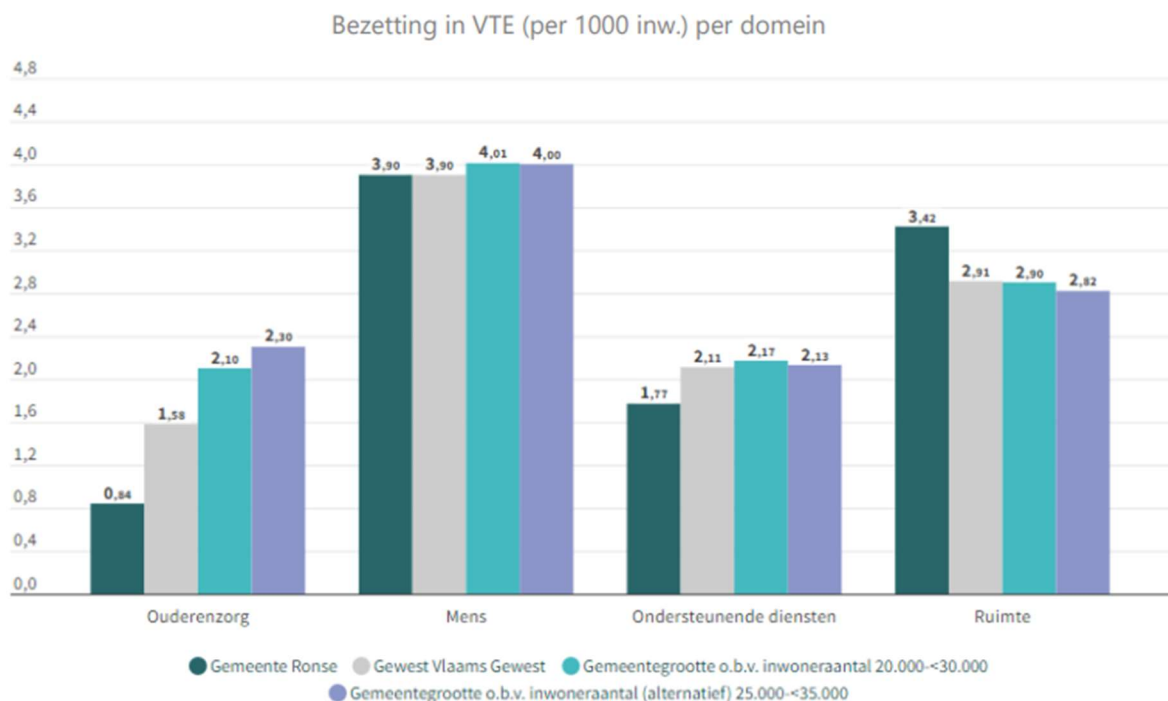
Organisatiestructuur – de extern gerichte afdelingen zijn logisch gestructureerd. Dit is niet het geval voor de ondersteunende diensten. Het organogram bevordert bovendien geen samenwerking tussen verschillende diensten. Tot slot is er een discrepantie tussen de formele en feitelijke structuur.

Aantal personeelsleden – In 2021 zweefden we nog rond de Oost-Vlaamse en Vlaamse gemiddelden wat betreft het aantal personeelsleden per 1000 inwoners. In 2023 stellen we echter **gevoelig minder VTE te werk** in vergelijking met het Vlaams gewest en andere lokale besturen met een gelijkaardig inwonersaantal.

Bron: Probis (2023)

Uitgesplitst per afdeling zijn vooral de ondersteunende diensten lager bezet, terwijl de afdelingen Wonen & Werken, en Vrije Tijd een hogere bezetting kennen dan gemiddeld. Het is belangrijk deze cijfers te nuanceren aan de hand van de SWOT-analyses in bijlage 4.

Lokaal Bestuur, Probis | 2023

Leidinggevenden – Elke leidinggevende stuurt gemiddeld een vrij klein team van vijf koppen aan, tegenover gemiddeld tien in Vlaanderen. **De diversiteit tussen de verschillende diensthoofden is echter zeer groot:** er zijn verschillende eenmansdiensten, tegenover een aantal zeer grote diensten.

Niveau personeelsleden – We stellen gemiddeld **meer medewerkers op A- en B-niveau** te werk, en gevoelig minder medewerkers op E-niveau. Vooral in de afdeling Welzijn zijn er een eerder hoog aantal medewerkers op B-niveau, die eerder operationeel werk uitvoeren.

Arbeidsregime – onze personeelsleden werken **meer dan gemiddeld voltijds** – minder dan een kwart van de VTE werkt deeltijds, tegenover meer dan een derde in onze vergelijkingsgebieden.

Type contract – We stellen **veel meer personeelsleden in statutair verband** te werk dan andere lokale besturen. Meer dan vier op tien VTE werkt als statutair, tegenover (minder dan) drie op tien in Oost-Vlaanderen en Vlaanderen. Dit zorgt voor financiële risico's.

Kenmerken personeelsleden –

- Er zijn meer vrouwen dan mannen aan de slag
- Er zijn meer personeelsleden met een niet-Belgische herkomst aan de slag.
- Qua leeftijd volgen we de Vlaamse tendens - het gros van onze personeelsleden is tussen 35 en 54 jaar oud. Wel zet zich een **sterke vergrijzing** door, een voorloper van een pensioneringsgolf. Dit brengt uitdagingen met zich mee op vlak van kennisoverdracht en aanwerving nieuwe personeelsleden.
- Het **personeelsbestand is stabiel en loyaal**: 30% is langer dan twintig jaar aan de slag bij ons stadsbestuur. Dit heeft ook een invloed op de loonkost.

Financiële draagkracht

Ronse is momenteel een **financieel gezonde gemeente**, die echter minder manoeuvreerruimte heeft dan andere lokale besturen. Door de relatief hoge armoede in onze stad, zijn ook de inkomsten beduidend minder. We compenseren dit gedeeltelijk door meer ontvangsten te halen uit andere belastingen dan de aanvullende personenbelasting en de opcentiemen op onroerende voorheffing. Van ons budget geven we bovengemiddeld veel uit aan cultuur en vrije tijd, wonen en ruimtelijke ordening. Het **evenwicht is echter precair**: de grote stijging in de uitgaven voor leeflonen, de bouw van het NAC, de loonkosten... leggen grote druk op toekomstige uitgavemogelijkheden.

Algemeen – Ronse is financieel een **gezonde gemeente**. Onze autofinancieringsmarge is hoger dan gemiddeld, onze financiële schuld ligt lager dan gemiddeld. Bovendien is onze budgettaire saldo positief.

Inkomsten – **Onze inkomsten zijn lager dan gemiddeld**: zowel onze ontvangsten uit aanvullende personenbelasting (APB), de opcentiemen op onroerende voorheffing (OOV), de investeringsontvangsten en de exploitatieontvangsten liggen lager dan het Vlaams en Oost-Vlaams gemiddelde. Opvallend is bovendien dat het belastingtarief voor de aanvullende personenbelasting wel hoger ligt dan gemiddeld – maar dus beduidend minder opbrengt (zie ook het hoofdstuk over armoede en welvaart).

Een uitzondering zijn de **ontvangsten uit andere, gemeentegebonden belastingen** dan de APB en OOV, waar we wel meer dan gemiddeld inkomsten uit ontvangen.

Uitgaven – vermits we minder ontvangen, kunnen we ook **minder uitgeven**. Zowel op vlak van exploitatie, investeringen en werkingssubsidies geven we minder uit dan gemiddeld.

We geven, op vlak van exploitatie, **vooral geld aan zorg en opvang** – meer dan een vierde van ons exploitatiebudget gaat hiernaartoe. Het betreft hier cijfers uit 2021 – we verwachten dus een daling, door het afstoten van het woonzorgcentrum. De volgende slokop is algemeen bestuur, goed voor bijna een vijfde van het totale exploitatiebudget. Daarna volgen uitgaven voor cultuur en vrije tijd, veiligheidszorg, wonen en ruimtelijke ordening, leren en onderwijs, natuur en milieubeheer, ondernemen en werken, en verplaatsen en mobiliteit).

In vergelijking met Oost-Vlaanderen geven we **beduidend minder geld uit aan algemeen bestuur**, algemene financiering, leren en onderwijs, en beduidend meer geld aan cultuur en vrije tijd, wonen en ruimtelijke ordening. In vergelijking met Vlaanderen stellen dezelfde verschillen zich nog scherper.

De **loonkost, tot slot, ligt voor Ronse hoger**, door het vergrijzende personeelsbestand en bijgevolg de hogere anciënniteit, en de hogere bezetting van A- en B-niveaus ten nadele van de E-niveaus.

Op korte termijn zorgen de stijgende uitgaven voor leeflonen, de bouw van het NAC... er echter voor dat er **weinig ademruimte** is voor verdere investeringen.

Financiële risico's – De financieel directeur identificeerde in 2023 volgende financiële risico's:

Risico 1 : Ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting

De ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting zijn voor de stad Ronse in deze meerjarenplanning sterk oplopend. Dit heeft te maken dat we voor 2023, 14 maanden

doorstorting krijgen en de evolutie van de lonen ingevolge de inflatie leidt tot stijgende belastinginkomsten.

Ingevolge het uitgewerkte voorschottensysteem kunnen de thesauriestromen vanwege de federale overheid naar de lokale overheid als stabiel worden omschreven.

Het grootste risico in deze bestaat er in dat de **federale overheid vrijstellingsmaatregelen neemt die een impact hebben op de opbrengsten voor de lokale overheden (cfr. taxshift)**.

Risico 2: Pensioen- en responsabiliseringsbijdrage statutaire ambtenaren

De responsabiliseringsbijdrage is verschuldigd voor de provinciale en lokale besturen waarvan de pensioenlast voor hun gewezen vast benoemde personeelsleden meer bedraagt dan de wettelijke basispensioenbijdragen die zij voor dat jaar betalen.

In de ramingen die we ontvingen vanwege de federale pensioendienst worden de stad, het OCMW en de Openbare Vereniging **Ronse geresponsabiliseerd in deze meerjarencyclus**.

De Vlaamse overheid besliste in haar regeerakkoord om tussen te komen in de helft van deze responsabiliseringsbijdragen. Deze tussenkomsten werden eveneens opgenomen.

De evolutie van deze responsabiliseringsbijdrage en de mogelijke stijging van de patronale pensioenbijdragen dienen stipt te worden opgevolgd gelet op de grote financiële impact bij de minste wijziging er van.

Risico 3: Betwistingen en rechtszaken

De decreetgever vermeldde in de recente omzendbrief betreffende de opmaak van het meerjarenplan 2020-2025 expliciet dit risico. In deze aanpassing werd de som verwerkt die de stad en het OCMW Ronse aan het Auroraziekenhuis AV dienden te betalen ingevolge het arrest van het Hof van Beroep van 26 oktober 2021. Enkel de lopende procedure m.b.t. het **technisch defect aan het zwembad** kan worden weerhouden als risico

Risico 4: Financiële link met partnerbesturen

De stad en het OCMW Ronse besteden heel wat financiële middelen aan haar partnerbesturen of verbonden entiteiten. De evolutie van het beleid van deze verbonden entiteiten kan ook een grote impact hebben op de financiële gezondheid van de moederbesturen. Het maken van duidelijke afspraken inzake personeelskader, werkingskosten, acceptabele groeivoeten, wijze van financiering en het omgaan met eventuele reserves is dan ook noodzakelijk. Best worden deze verankerd in beheersovereenkomsten.

Een mogelijks grote financiële impact voor de stad kan ontstaan ingevolge de steeds wijzigende **BTW-problematiek binnen de autonome gemeentebedrijven**. Een stipte opvolging hiervan dienen hier de risico's te beperken.

Risico 5: Beleid inzake wanbetalers

Steeds meer besturen krijgen te maken met wanbetalers en dit niet alleen inzake fiscale vorderingen maar ook inzake niet fiscale vorderingen. Teneinde de financiële organisatie (die instaat voor deze invordering) tegen het licht te houden werd in **2018 een audit** georganiseerd die het invorderingsbeleid van de stad en het OCMW heeft doorgelicht. Er wordt dagdagelijks aan de slag gegaan met de aanbevelingen uit deze audit maar een stipte opvolging hiervan blijkt noodzakelijk gelet op de grote impact hiervan op de financiële gezondheid van de stad en het OCMW.

Risico 6 : Inflatie en stijgende grondstoffenprijzen

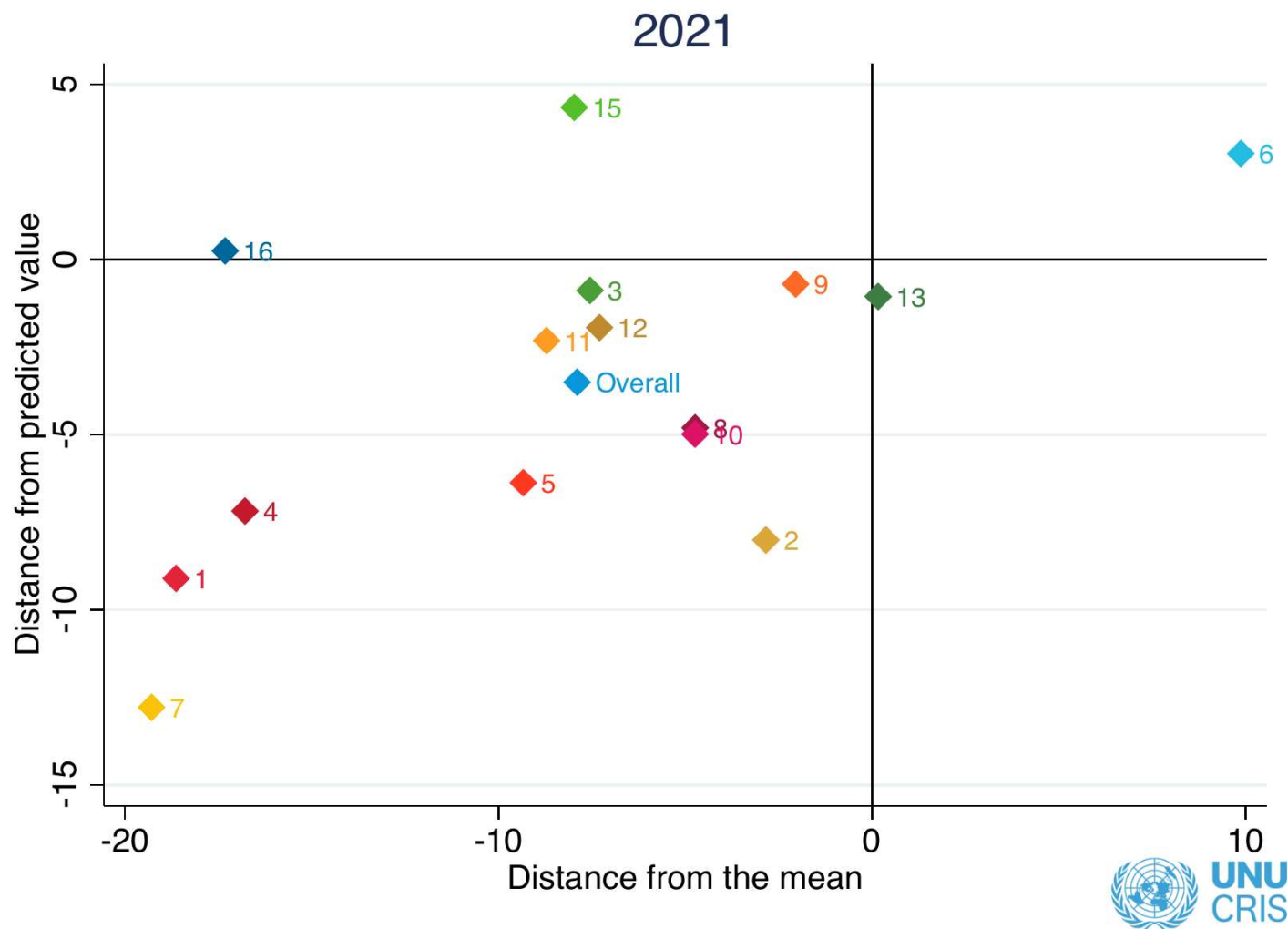
Dit risico wordt voor het eerst beschreven. De **stijgende inflatie en de stijgende grondstoffenprijzen** zorgen voor een enorme druk op de gemeentefinanciën. De inflatie leidt ook tot grotere belastingontvangsten, maar deze komen steeds later. Voor de gemeentefinanciën zou een daling van de inflatie tot een normaal niveau (2%) een zegen zijn.

BIJLAGES

Bijlage 1: Het SDG-model

Bijlage 2: Globale SDG-scores

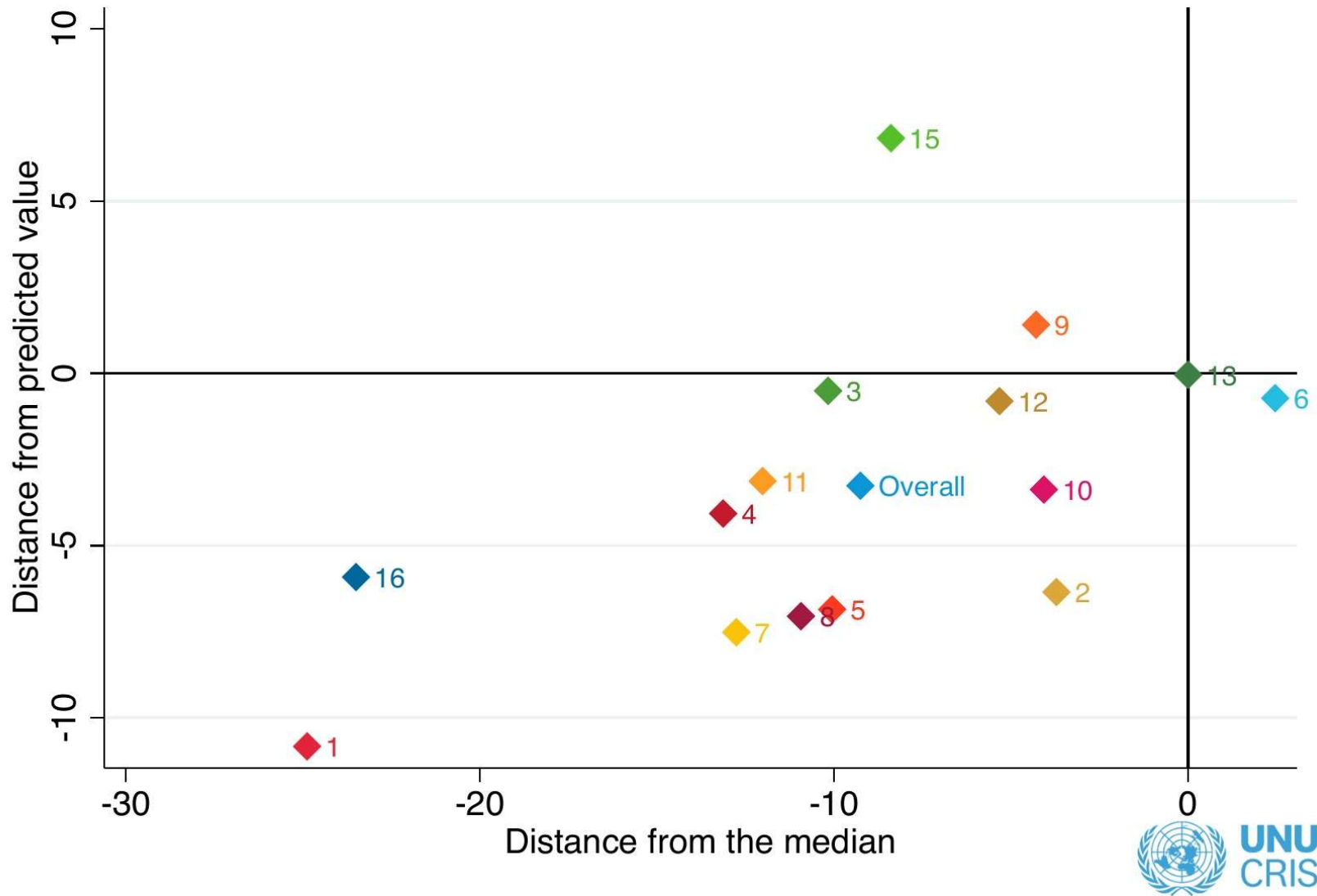

De weergegeven score toont de situatie van een gemeente in vergelijking met de best presterende gemeente.

De indicatoren zijn herschaald van 0 naar 100, telkens in stijgende lijn: hogere waarden komen overeen met betere prestaties en lagere waarden met minder goede prestaties.

Merk op: de SDG-monitor geeft de situatie van de gemeente weer, maar de scores gelden niet als een beoordeling van het bestuur. Vaak spelen er context-factoren waarop het bestuur slechts in beperkte mate vat heeft.

2023

Bijlage 3: Maturiteitsscore uit zelfevaluatie

Scores

0	Onbestaand	Er bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Het controlebewustzijn is eerder laag, en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.
1	Ad-hocbasis	Op ad-hocbasis zijn er beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak. Het systeem van organisatiebeheersing draait meer rond personen dan rond systemen.
2	Gestructureerde aanzet	Er is een gestructureerde aanzet tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn dus in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast (plan).
3	Gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Ze zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd en worden toegepast (do).
4	Beheerst	De beheersmaatregelen worden periodiek intern geëvalueerd en bijgestuurd. Er is een 'levend' adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing (check & act).

Maturiteitsscores

Thema 1: Doelstellingen -en proces- management	De organisatie heeft het beleidsplanningsproces volledig doorlopen	2
	Het doelstellingenkader is doordacht en geeft richting aan alle aspecten van de organisatie	1
	Het is voor elke dienst/afdeling/medewerker duidelijk aan welke beleidsdoelstellingen hij/zij een bijdrage moet leveren om het meerjarenplan te realiseren	1
	Het (beleids)planningsproces wordt regelmatig geëvalueerd en bijgestuurd	3
	De organisatie beheert haar sleutelprocessen goed	1
Thema 2: Belanghebbenden- management	De organisatie kent haar belanghebbenden en verwachtingen	1
	De samenwerking tussen de politieke organen en administratie verloopt goed	3
	De organisatie kiest voor een goede samenwerking met andere (lokale) organisaties	2
	De organisatie houdt rekening met signalen van burgers en organisaties voor de optimalisatie van haar dienstverlening.	2
	De organisatie evalueert regelmatig de manier waarop ze met haar belanghebbenden omgaat en stuurt bij waar nodig	2

Thema 3: Monitoring	De organisatie weet over welke informatie en rapporten ze wil beschikken om de realisatie van haar doelstellingen en haar dienstverlening op te volgen	1
	De organisatie volgt haar doelstellingen op aan de hand van accurate rapporten met data uit correcte en kwaliteitsvolle meetsystemen	1
	De organisatie gebruikt de gerapporteerde informatie als sturingsinstrument	1
	De organisatie evalueert regelmatig de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de meet- en rapportagesystemen en stuurt bij waar nodig	1
Thema 4: Financieel management	De financiële planning op lange en korte termijn wordt op tijd opgemaakt en is gericht op de realisatie van de doelstellingen en de optimalisatie van de dienstverlening	2
	De organisatie heeft een degelijke, transparante en betrouwbare financiële werking	3
	De organisatie hanteert een adequate aanpak voor het correct innen van haar inkomsten en een goed beheer van haar uitgaven	3
	De organisatie beschikt over relevante financiële rapporten.	3
	De organisatie evalueert regelmatig de financiële processen en stuurt bij waar nodig	1
Thema 5: Organisatie-structuur	Het organogram is opgemaakt met het oog op de realisatie van de doelstellingen en de optimalisatie van de dienstverlening.	2
	De nodige coördinatiekanalen zijn ingebouwd zodat beslissingen van verschillende rechtspersonen/diensten/afdelingen op elkaar zijn afgestemd	3
	De organisatiestructuur wordt geëvalueerd en waar nodig geoptimaliseerd	4
	Projecten worden uitgewerkt volgens een haalbare methodologie.	1
Thema 6: Personeelsbeleid	De organisatie heeft voor haar personeelsbeleid eigen beleidskeuzes gemaakt om de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening te optimaliseren	3
	De organisatie heeft voor haar personeelsbeleid eigen beleidskeuzes gemaakt om de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening te optimaliseren	3
	Medewerkers presteren volgens de vooropgestelde verwachtingen en krijgen voldoende kansen om zich verder te ontwikkelen.	3
	Medewerkers presteren volgens de vooropgestelde verwachtingen en krijgen voldoende kansen om zich verder te ontwikkelen.	3
	De organisatie investeert in goede werkomstandigheden en in het welzijn van de medewerkers	2
	De personeelsadministratie verloopt correct en personeelsvragen worden juist beantwoord	3
	Personeelsuitgaven blijven binnen de beschikbare kredieten en rapporten over het personeel worden grondig opgevolgd.	1

	Het personeelsbeleid en de personeelsinstrumenten worden regelmatig geëvalueerd en bijgestuurd	3
Thema 7: Organisatiecultuur	De organisatie weet waar ze met haar organisatiecultuur naartoe wil, ze heeft haar belangrijkste waarden bepaald en past ze toe in de dagelijkse werking	2
	De organisatie biedt ondersteuning aan medewerkers in deontologisch gevoelige situaties.	2
	De organisatiecultuur en de toepassing van de waarden worden regelmatig geëvalueerd en bijgestuurd.	1
Thema 8: Informatie en communicatie	De organisatie weet hoe ze haar interne communicatie, externe communicatie en informatiebeheer wil inzetten om de doelstellingen te realiseren en haar dienstverlening te optimaliseren.	0
	De interne communicatie focust op de realisatie van de doelstellingen en de optimalisatie van de dienstverlening.	3
	De externe communicatie focust op de realisatie van de doelstellingen en de optimalisatie van de dienstverlening	2
	De organisatie beschikt over een efficiënt en betrouwbaar informatiebeheer	1
	De organisatie kan haar doelstellingen onvoldoende realiseren omdat het communicatie -en informatiebeheer niet systematisch worden bijgestuurd.	1
Thema 9: Facilitaire middelen, opdrachten en contracten	De organisatie weet hoe ze haar facilitaire middelen wil inzetten om de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening te optimaliseren.	2
	De organisatie beheert de facilitaire middelen goed	1
	De organisatie stelt op een systematische en wettige manier partners aan om opdrachten uit te voeren.	2
	De organisatie volgt opdrachten uitgevoerd door partners, grondig op en gaat correct om met contracten.	3
	Uitgaven voor facilitaire middelen blijven binnen de beschikbare kredieten	1
	De organisatie evalueert regelmatig het facilitaire proces en de wijze waarop met de facilitaire middelen wordt omgegaan en stuurt bij waar nodig	1
Thema 10: ICT	De organisatie heeft voor haar ICT-beleid eigen beleidskeuzes gemaakt om de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening te optimaliseren.	2
	De ICT-dienstverlening is kwaliteitsvol.	2
	De organisatie beheert de informatie en de ICT veilig	3
	De organisatie neemt maatregelen om bij onverwachte gebeurtenissen de werking van de ICT-systemen te waarborgen	2
	Uitgaven voor en rapporten over ICT worden grondig opgevolgd	1
	De organisatie evalueert regelmatig haar ICT en stuurt bij waar nodig	1

Bijlage 4: Kansen en uitdagingen per dienst

